

312000
312000

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును 312000

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 14-వ తేది శనివారము } No. 8౬
Vol. 16 } శ్రీ విభవనాథు నంపత్తర ఆహాధమాన బహుళ ద్వాదశి. } సంచిక ౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
జాపును. పార్శ్వపునొప్పుల జారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెఱుకుల భేదించును.
వాపుల చూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

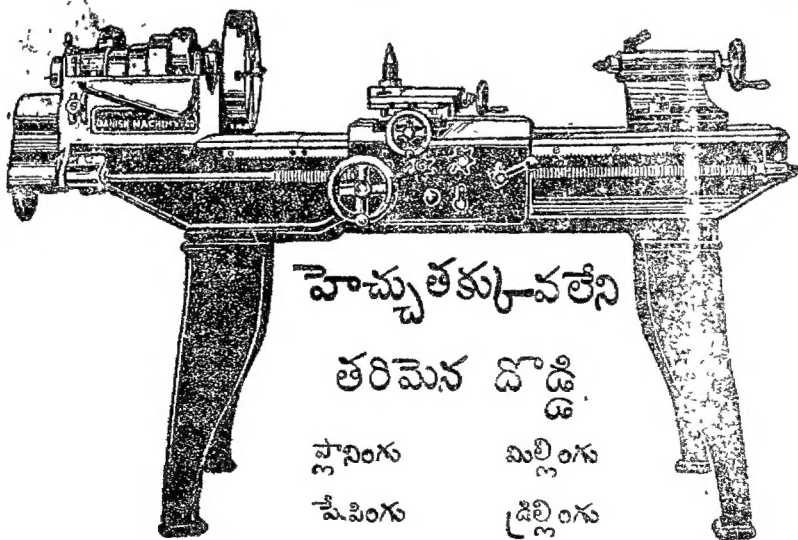
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంచవివరించినది.
పంచభాష చీటి చూచి గొప్ప
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సేసా 1-కి 1-4-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు
వ్రతయింట ముఖ్యముగా నుండును.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిబిల్డి, మద్రాసు
109, ఫ్రేకోడ్డు, ఫోల్స్, హైదరాబాద్

ధరలో అపారమైన తగ్గుదల డానిష్ యంత్ర వనిముట్లు

మాచే అంగీకారము పొందిన వ్యాపారస్తులకు
తగిన వరతుల మీద అప్పుల మీద కూడ యివ్వబడును

కోత కోయుటకు తగిన యంత్రము లన్నియు గలవు

79 హెచ్ నెం. మాచిత్ర లిఖితమైన క్యూటలాగునకు వ్రాయుడు లేదా స్వయముగా
వచ్చి మా గొప్పతరగతికి జేసిన యంత్రములను చూచి పరీక్షింపుడు.

MASSEY & CO. LTD.
ENGINEERS

పోస్టు బాక్స్ నెం 60, మదరాసు. వ్రాంచి:- ట్రిచీ రోడ్డు కోయంబత్తూరు.

నోటీసు

మా కంపెనీ పాలసీదార్ల సౌకర్యము నిమిత్తము ప్రీమియములు కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులలో గాని, వాటిశాఖలలో గాని, నెడుంగుడి బ్యాంకులలో గాని చెల్లించునట్టి సదుపాయమును చాలమంది యువయోగించుట లేదని తెలియుటవల్ల, అట్టి సదుపాయము నువయోగించుకొనుటకు మరల యిందు మూలముగా జ్ఞాపకముచేయవలయునది. ప్రీమియములు పరిమితకాలపు చివరలోజూడ గూడ చెల్లించ వచ్చును.

పాలసీదార్లు తమ పాలసీ నెంబరు, ప్రస్తుతపు అడ్రసును తెలియపరచిన, పై బ్యాంక్ కిల్ పేర్లు వివరములు తెలుపగలము.

బ్రాంచి శ్రీ కృష్ణ రీలు,
సెంట్రల్ ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)
పోస్టుబాక్సు 237, మదరాసు.

మైసూరు గవర్న మెంటు సోపు ప్యాక్టరీ

బెంగుళూరు

మిక్కిలి నాణ్యమైన

పలురకముల పరిమళ సబ్బులు

ఉత్తుకుట కువయోగించు సబ్బులు, చందనపు సబ్బులు

మైసూరు గవర్న మెంటువారిచే తయారుకాబడుచున్నటువంటి

చందనపు సబ్బు సనుకరించుటకు; విదేశీయ పరిశ్రమలవారు

చాల ప్రయత్నించిరి, కాని, నాణ్యములోను, పరిమళమునందును

దీనికి సమానముగా చేయజాలకపోయిరి.

వివరములు గోరువారు, క్రింద చూపిన విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును.

Best & Co., Ltd.,

P. O. Box 63,

Madras.

Sole Agents for the Madras Presidency,

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండతగినది!

దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా తోకామయహర కస్తూరి మాత్రలను

Regd
Trade Mark

తెప్పించి, ఒకడభా వాదిన మీర విక్రియి తప్పిచెందదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. (తెలిసినను అడుగిరే 504, వా 801 మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రమాణ నిదర్శనము.

ఇది మేలే నకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన పివధలు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. తాంబూలముతో గాని, ఇడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. కలువిధములు, దగ్గులు, శీతలము ఆజీర్ణము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు వడినెము, క్రక్కల శుద్ధు, అగ్నిమాంద్యము, మదజర్దము బలహీనత మొదలగువాటికి వ్రాయుధమువలె కనిపెయ్యను. స్త్రీలు కనిపిల్లలను మాపలివారు మొదలగువారికి అమృతపదానము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప వరప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రు 0-4-0 పొత్తు ఖర్చు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొత్తు ఖర్చుతో 6 గళ రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు. 5-8-0

భివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొప్రేటరు.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్య శాల, మైసూరు

మనదేశమున నాదినుండియు రజస్వలానంతరవివాహములు కలవు.

(ప్రస్తుతకాలమునం బ్రాచీనకాలమునంబటియు) గూడ నొక ప్రశ్నయైపోయిన రజస్వలానంతర వివాహవిషయమై పలువురు పండితులు భిన్నభిన్నాభిప్రాయములై యున్నారు. కొందఱు కన్యావివాహములే యుపాదింపదగినవని సవాచారమును నందును. కొందఱు రజస్వలసంతర వివాహములూకూడ నట్లులే యనియుఁ గాలక్రమమున నభివృద్ధిచూపియుండెడివనియు, ప్రజలలో నిట్టి యభిప్రాయములు స్వల్పభేదముతోఁ బ్రచురింపబడుటగఁ గానఁబడుచున్నవి.

నేను నివసించునది యొక పల్లెటూరుగనుచే నందు ధర్మశాస్త్రగ్రంథములు లేనింతటి యీ రజస్వలానంతర వివాహనిర్ణయ విషయమై శాస్త్రప్రజ్ఞాముఖులైన విశేషముగ నీచూడెను. ఇది ప్రాచీనకాలమున నిర్ణయించుటకుఁ బ్రాచీనకాలపు మనుష్యు లెప్పటినును నుండెడి వాఘన శాయకాలములందు వారు రచించిన గ్రంథములను బట్టి దీనిని నిర్ణయింపవలెను. ఇట్లాయాకాలములందలి యాచారములను నిర్ణయించుటకుఁ దక్కిన గ్రంథములకంటెఁ గావ్యశాటకాదు లేకపోదు సహాయమును జేయును. కావున నీవివాహనిర్ణయము విషయమై పుర బాదులకంటెఁ గావ్యశాటకాదులే యుచు విశేషించి ప్రమాణముగా నీయఁబడును.

1 మనుస్మృతిభిప్రాయము:—మనుస్మృతిలో “బ్రాహ్మణైవ సప్తదైవార్షః | ప్రాజాపత్యైవ ధానురః. గంధర్వో రాక్షసశ్చైవ | వైశ్యాచక్ష్యమౌషధుః.” అను శ్లోకమున నాకాలమునకు కి వివాహములు ప్రపంచమున నున్నట్లు చెప్పెను. “మదాశ్చూర్వాశ్చవిప్రస్య | త్పత్రస్య చతురోఽంరాన్ | విప్ర్యాద్రయోస్తుతా నేన | విద్యాధర్వాశ్చరాక్షస్యాః” అను శ్లోకము చే శాల్వాజాతులవారును గాంధర్వవివాహము చేయవచ్చునని యంగీకరించెను. (గాంధర్వముఁగాఁ స్త్రీపురుషులు పరస్పరానురాగముఁ దేగ్గలమున సంభోగము నుట్టుట యధావిధిగ వివాహమును జేసికొనుట) రజస్వలావివాహములు చేయఁగూడదను నభిప్రాయము మహాపురస్కృతుల మనుస్మృతిని బట్టియే తెలియును. అట్టియెడ నీరజస్వలానంతర వివాహము (గాంధర్వము) చేయుట యాతనిమతమునకు విరోధించును. ఒక్క మనవుకే గాదు. రజస్వలావివాహమును నిషేధించిన వారందఱిని నిడి విరుదమున వారు దీనిని నవలంబింపజేయుచు వ్రాసిరి. కావున వారికిగూడ నీరజస్వలానంతరవివాహము కొంతవఱకు సమ్మతమునక తీరదు. కావుననే “క్రితీనీర్వాణ్యుదానీత జహర్వపురుషతీ సతీ” అను శ్లోకమున ద్వివివాహములు జేయనిచో మూడు సంవత్సరములు ఋతుమతియిచ్చును జేయి. డులెనని చెప్పెను. అట్లు రజస్వలావివాహమును జేయనే కూడదని యాతని యభిప్రాయమైనచో బదునొకండవ సంవత్సరముననే పెండ్లాడ విధించియోండును. కావున నున్యాదిధర్మశాస్త్రక్రతులకు నీరజస్వలానంతరవివాహము కొంతవఱకు సమ్మతమేయని యూహింపవచ్చును.

2 భాగవతము:—భాగవతమున నుపాధరియము రజస్వలానంతరవివాహము. ఉప. తి. అను. తే. పురమున నిడించుచుండ నామెకు గలగో నొక నుండుటకు పురుషుడు గన్పించెను. ఆపురుషుని ధూపమును జ్వలించి యట్టివానిని చెడుచేయల నాజ్ఞాపింప వారాతనిని వెంటనే దీ. కొనివచ్చిరి. ఆమె వానితో భోగించెను. “నాచతం నుండరవరం | విలోక్యముడితాన నా | నుష్ప్రేక్ష్య స్వయంహేతుభి | శేమేప్రాద్యున్మీ నాసమమ్” భాగవతము 62 అధ్యాయము.

ఇట్లు రజస్వలానంతరవివాహముకు శకుంతలాపరిణయము భాగవతమునందును భాతమునందు గూడఁ బరిపఠములచే నిగ్రంథములనాటి కివివాహములు లోకమున వ్యాపించినట్లు తెలియుచున్నది.

3 కాలిదాసు:—పై భాగవతములలోని గాథల ననుసరించి కాలిదాసు తన కామంతలమున శకుంతల రజస్వలానంతరవివాహము (గాంధర్వము) నే గావించెను. మఱియు “గాంధర్వేణ వివాహేన | బహ్వోరాజ్ఞి కన్యకాః | ప్రాయంతే పరిణీతాస్తాః | పితృభిశ్చాభినందితాః” అను శ్లోకముచే నాకాలమునందలి గాంధర్వవివాహముల ప్రాశస్త్య ప్రచారములను వర్ణించెను.

మఱియు గుమారసంధనమున: “శేమేమహాకృద్యగతా సఖీ నాం | క్రిదారసం నిర్విశేషిణాశ్చ |” అను నీమొదలగువానిచే బార్యుని బాల్యమును వర్ణించి “కామస్య పుష్పవృత్తిక్రమస్త్రోం బాల్యాత్సరంసాధయః | ప్రసేదే. ఆనోన్యస్యముత్పదయదుత్పలాశ్చో స్త్రసద్యః | ధూమ్రాభాప్రవృద్ధమ్” అను నీమొదలగు శ్లోకములచే నామె యావరమును వర్ణించెను. కాలిదాసుని యీవర్ణనా సందర్భమును డిలీగించినచో నామె వివా

హుమనకు బూర్జుమే రజస్వలయైనట్లు స్పష్టమగుచున్నది. వర్తనముచే నామె యింకను రజస్వలకాలేదని శంకించినను సీత్యుడు తపస్సుచేయుట, పార్వతి యాతనికి కుశ్రూపచేయుట, ఆ సమయమున దాకకుడు లోకమునకు విప్లవము జేయుట, దేవతలు మన్మథుని నీశ్వరస్వర్గంబు బంపుట, ఈశ్వరతపోభంగము, పిమ్మట పార్వతి చాలకాలము తపస్సుచేయుట యను నీవిషయములను ఆమె యావనవర్తియైన పిమ్మట జాలకాలమునకు జరుగవలసిన వానినిగ వివరించెనగాన పార్వతి తపస్సుచేయుట పూర్తియగు పరిత్రేకము (వివాహమునకుముందుగ) నామె రజస్వలయయ్యెననకతీరిదు. పిమ్మట కనిపించిన వర్తనమునుబట్టి యామె యావనవర్తియైన రజస్వలకాలని కదా శాందలందురు. హిమవంతునకు దశపుత్రికకు రజస్వలవివాహ మొనర్చుట యే యుష్టమాకానిచో నట్లు శ్రద్ధోతపో రజస్వలకాలపు తన పుత్రిక సెన్సెనికైన నిచ్చి వివాహము చేయక యెంతకాలమును తపస్సులో నుండునో తెలియని యాశ్చర్యని కుశ్రూపకామె నంపునా! కావున నీవిషయముకూడ నామె రజస్వలయైన పిమ్మట వివాహము జేవకుట కనుమోలెను. అందుచేతనే యుష్టమ సర్వలోని పార్వతీసంభోగవర్తనము వివాహమైనవెంటనే జరిగెనని చెప్పుటకు పిలగుచున్నది. ఇట్లు స్వతస్సిద్ధమైనదియు రసపుష్పిత్వ మార్పబడినదియునగు రజస్వలసంతర వివాహము తీతని గ్రంథములనుండి వెక్కుబు నెరుపింపవచ్చును గాని గ్రంథవిస్తరభీతిచే వదలితిని.

4. బాణుండు:—బాణుండు తన గ్రంథమున మహాశ్వేతకు యావనమును వర్ణించి పిమ్మట నామెయు బుండరీకుండును బరస్పరానురాగము కలబాచి రసి కవిజ్ఞించెను. పిమ్మట నొక నాటిరాత్రి పుండరీకుండు మహాశ్వేతావహనలతపుండ్ర బాణ వడుముండి నాతని విరహాగ్ని నవనయింప (సంభోగంబు) మహాశ్వేత యాతనియొద్దకు బోయెననియు నీమహాపు పరికాతండు మృతి నొందెననియుఁ గవివాసిక, ఇట్లామె వివాహమునకుఁ బూర్వమే సంభోగార్థమై వెడలుటచే నామె వివాహమునకుఁ బూర్వమే రజస్వలయయ్యెనని స్థిరపడుచున్నది.

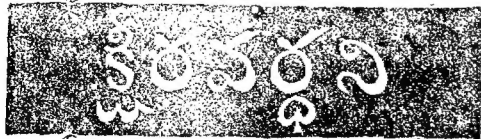
5. శ్రీ హర్షుండు:—శ్రీ హర్షుండు వైశ్యభక్త్యాను దమయంతిని వివాహమునకుఁ బూర్వము మిక్కిలి యావనవత్రినిగా వర్ణించుటచే నామె రజస్వలయైన పిమ్మట నీ నలనివరించి నట్లు పుష్టమగుచున్నది. వైశ్యభక్త్యాను దమయంతి వర్తనముల జదివినవారికిని బాగుగఁదలయును. ఈ గ్రంథకర్తయితీయోక్తి ప్రాయశః కులచే పుష్కలములు ప్రమాదములు కాఁజాలక పోయినను నీతినికంటెఁ బ్రాచీనార్యాచీనులగు కవులు తమ గ్రంథములందు రజస్వలా వివాహమునంగీకరించుటచే నీతండును సంగీకరించెననక తీరదు.

ఇట్టితరకవులకూడఁ దెచ్చి రీవివాహమును దమ గ్రంథములలో సంగీకరించుటచే నాయాకాలములకిది పదాచారము కాక నింద్యమైనచోఁ గవులు తమ గ్రంథములందు విషయ మాను దలపడుగదా. కావున నిదిపూర్వముండెడిదనియుఁ గాలక్రమమున నశించెననియు సంగీకరింపక తీరదు. తురుష్కులమన శత్రునాక్రమించి యెదిగాహితలగు రజస్వలల నపహరించు చండంగా తమబిడ్డలు రజస్వల లగుటకుఁ బూర్వమే వివాహము చేయుట కారంభించిరని చరిత్రకారులు చెప్పుదురు. ఇదిజన్మమోఁ రజస్వలా వివాహాశతనమునకుఁ దగినకారణముగఁగీ గవ్యులగుచున్నది.

ఇట్లు కల్పితకథలుగల గ్రంథములనుబట్టియుఁ బురాణప్రసిద్ధములగు కథలుగల గ్రంథములను బట్టియు నితరములగు సత్య గ్రంథములను బట్టియు రజస్వలాసంతర వివాహములు మనదేశ మనఁ జాలకాలమునుండియున్నట్లు పుష్టమగుచుండగా శ్రీకాశీ భట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు కన్యావివాహములు మాత్రమే మనదేశమున నుండెనని ప్రాచీనముగఁ గారణ మూహించఁ జాలకున్నాడు.

(విద్యాన్) ఇచ్చాపురపు వైద్యనాథం.

అనేక యోగ్యతాపత్రములను బంగారుపత్రములను పొందిన యియ్యర్వధూపణనోరెరామశాస్త్రి ఎ. కె.ఎ.సి. వారి

తల్లులకు ప్రత్యక్షమున వృద్ధిచేయు విద్యావృత్తము. వర్తనమునని తియ్యనిరసాయనము. దీనిని తల్లులు నేనించుటచే పిల్లలకు తృప్తిగా పాలు లభించుటయేగాక తల్లుల ఆరోగ్యము సహజ వృద్ధియగును. దీనిఫలము ఆత్మదృఢతము. వెల రు 1-8-0. శ్రీరవభాని లాబరేటరీ లందు ఆయుర్వేదపిలుయము, బెజవాడ.

శ్రాత్త కూర్పు తెలుగు [1927 నవంబరు]

హిందూలా

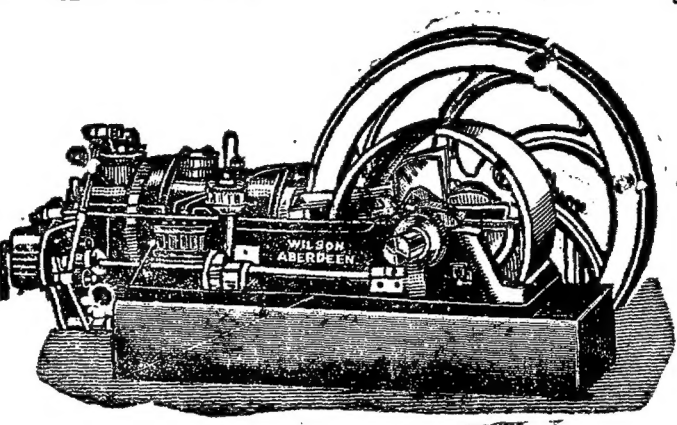
రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు,
882 బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథవిస్తరకర్త. 4280

మల్లాప్రగడ రామచంద్రారావు పంతులుగారు,
బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథవిస్తరకర్త.

మంచి అచ్చు, దళసరి కాగితములు, గట్టి కాలికోబైండు, వై అట్టమీద బంగారపు అక్షరములు, 480 పేజీలు, వెల రు. 8-0-0. పోస్టుఖర్చు సహా రు. 8-8-0. విక్రయ దిశా, మైసూరు, మద్రాసు

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్. వేపరైజరులేదు త్వరలో స్టార్టగును.

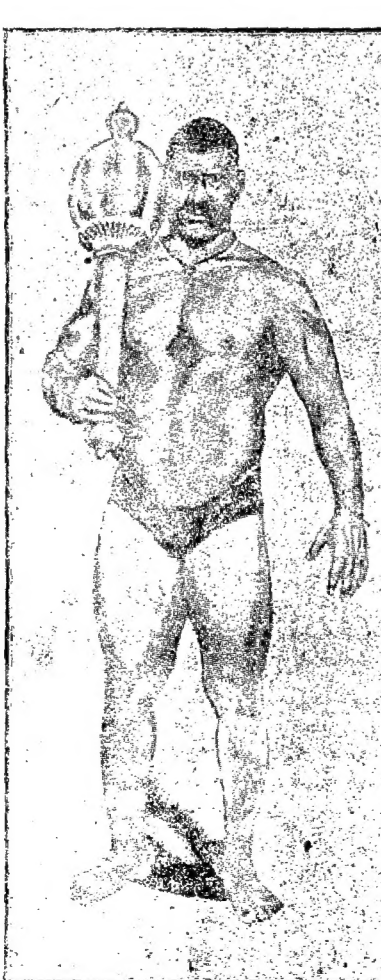

యా యింజనులు కెమిడికల్ ట్రెపులోను, కోల్లు స్టారింగు ట్రెపులోను 7 గుర్రములు హోర్సు పవరుమొదలు 55 గుర్రముల హోర్సు పవరువరకు యెల్లప్పుడున్న స్టాక్తో సిద్ధముగా నుండును. అన్ని సామానులు చాలా బలముగాను, తెంపరు గలవిగాను వుండును. క్రూడాాయిలు ఖర్చు అతిస్వల్పము. యెంత ముడి చమురుతోనైనను అతి తృప్తికరముగా పనిచేయును. ధరలు అతి సరసము.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజంట్లు
యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టిపేథి, మద్రాసు. 4287

బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

కానిపోని మందులను తిని శరీరము చెఱుపుకొనవద్దు.

శాస్త్రయు క్తమైన వ్యాయామ పద్ధతులను నేర్చుకొని శరీర బలమును వృద్ధిపరుచుకొనుడు.

“బలాధిష్ఠాన మారోగ్యమ్ తస్మాత్ బలం యత్నేనపాలమేత్”

మదరాసునందు స్థాపింపబడి యున్న శక్తి ఆశ్రమమునందు స్వయముగ గాని, పోస్టుద్వారా గాని. ఈ వ్యాయామపద్ధతుల నేర్చుకొనవచ్చును.

ప్రవేశ రుసుము రూ 1 0 0
మాసమునకు చందా రూ 2 0 0

వివరమునకు నాలుగు అక్షరాలు స్టాంపుతో డాక్టరు ఎ. లక్ష్మీవతి బి.ఎ. యం.బి. అందు సి.యం. భిష్మగర్జ్ ప్రసిడెంటు భారతయువకసంఘము 43 హారీస్ రోడ్డు, వకాంటురోడ్డు, మదరాసు అని వ్రాయవలయును.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
నిండుకాలికోబైండు ఫెడర్ వైటు కాగితములు }
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకర్యాలయము, 7, లింగిచెట్టిపేథి, మద్రాసు.

దిగువ నుదహరించిన రికార్డులు యీ దిగువ అడ్రసునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

హోమర్ ఆండు కో, 175 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

1928 సం॥ జూన్ నెలలో ప్రచురమైన నూతన

“హిస్ మాస్టర్సు వాయిస్” రికార్డులు.

(Price 2-12-0 each)

ఆంధ్రగంధర్వ జో. శేషగిరిరావు గారు

ఆదిలక్ష్మమ్మ గారు మైసూరు

డి. సుబ్రహ్మణ్య మైసూరు

(ధర రూ 2-12-0)

పానుసామిస్లై, మధుర

N 2439 } యట్టుల బ్రాతున్ తెలియ కృతి
యా శేకర శ్రుతిగరం శ్లోకం

N.2443 } పరమపావన రామ భాగము 1

N 2440 } నీన దయాలో
దానమండెనిసా

N 2441 } శివదీక్షా పదాలు
కావడిచింతు

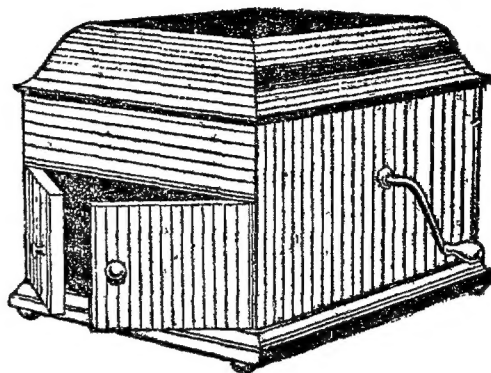
నూతన “హిస్ మాస్టర్సు వాయిస్”

టేబిల్ గ్రాండు మెషినులు

మీకు పాటకులు పాడినట్లే వినవలయుననిన యీ “హిస్ మాస్టర్సు వాయిస్ లో”నే విని ఆనందించవలయును.

ఒక పాటిపు
నెం 103 రూ 150-0-0
,, 109 ,, 200-0-0
,, 111 ,, 250-0-0
,, 126 ,, 285-0-0

మహాగనిపాటిపు
రూ 160-0-0
,, 210-0-0
,, 260-0-0
,, 295-0-0

డి గ్రా మో ఫోన్ కం వె ని లి మి టె డ్,
కలకత్తా. బొంబాయి.

పై నుదహరించిన మెషిను; రికార్డులు యీ దిగువ అడ్రసునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

హట్చిన్స్ ఆండు కో, 185, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

బాల్య వివాహములు

పాతక మహాశయి శిశు కక్రింద వాదోప వాదంబులు జరిగి, దిసికింతుండును, ఐన శేషును కొంతవఱకు శాశ్వతపరికర పూర్తిగా దలంచిరి. మనదేశమున బాల్యవివాహ నిషేధ మునకై కొందఱు బూను శ్రమ యనున మైనట్లు సర్వవిధము. అవిద్యమున మన కాదర్శ ప్రాయులను యాంగ్లేయుల విషయము తెలిసికొనక గోరుటతప్ప కాదుగదా. వారలలో గూడ బాల్యవివాహము లున్నవా లేవామనుట విచారణీయాంశము. అమెరికానుండి బయటకు లిటరరీ డెటెస్టు కొంతవఱకీ విషయ ముగిసి నిష్పక్షపాత బుద్ధితో తిలకించు ననుటకొందఱ యభి ప్రాయము. ద్రావిలో మే 19వ తేదీనాటి ప్రతికయందు ఆంగ్లే యుల బాల్య వివాహము లను శిశు కక్రింద వ్రాసిన వ్యాసమునం దలియుభిప్రాయము ప్రవిధముగ వాదించుకొను వాకీకవరీకైన నుదహరణగా నుండునని యిటు పొందుపఱువక దలంచిరి.

“భారతీయుల బాల్య వివాహములు పాశ్చాత్యుల సాను భూతికి యోగ్యమగుననుట పూర్తిమతి లగుచున్నది. కాని యిది విషయమును గుఱించి తమ దేశమునందును విచారించవలసి యున్నదని కొందఱుభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఇ. ఆర్. నాట్ రాస్ట్రు సకా గారు అండెసు డెయిట్ మెయిలునం దిట్లు వ్రాయు చున్నారు.

ఆంగ్లేయులు తమవిధమున వివాహము బాల్యవస్థ యం దాను రియతులేదు. గాని సాంఘికవిధు లున్న దేశమునందు భార తీయులకై యెంచబడిన పండ్లెండు వత్సరముల బాలిక, పాశ్చా త్యుల పదునాఱు వరుసేదు వత్సరముల బాలికవంటి యవయవ స్థితియు కలదిగానున్నదని తెలుపు చున్నారు. పదునేడు వయస్సుగలిగిన వత్సరముల యాంగ్లే బాలికలు తమతల్లి దండ్రుల సుఖాధ్వాసముతోపై నా జన్మాంత ముండదగిన దాంపత్యము చేసియుచుకొనుచున్నారు.

ఈబాలికలు వయో ప్రాప్తుల కాకపోవుట లలుబుండ వారి యభిప్రాయములు; గృహ, సాంఘిక రాజకీయ, విషయ

ములందు తీసికొనుటకు కాని, పరియైనవా కావాయని యైనను విచారించుట కైనగాని వలనుపడకున్నవి.

ఇటులున్నను వారు తమకు వివాహార్థము మోటారులందు ను మోటారు సైకిళ్ల వనుక భాగములందును, గొనిపోవునట్టియు తమతో నాట్యమాడునట్టియు విలాసయావతులలో నొకరిని పది యరువదివత్సరములలో సంపూర్ణముగ మారగల మనంబునకు నాధునిగ నెన్నుకొనుచున్నారు.

గత శతవత్సరములలో బాలికల వివాహయోగ్య వయస్సు చాల ముందునకు పోయినది. గాని యయ్యది వారివనఃప్రసారములో సమానముగ పోయినట్లు లగుపడదు. పదునాఱువత్సరములకే యవయవము బాలికల యనుమతిలేకయే నిశ్చితమైన రైదు కాలమున యవయవము గృహోప కరణములవలె మాత్ర మేయుండిరి.

“వారు తమభర్తలకుండు శక్త్యాను రక్తులకు తగినట్లుగనే జీవితముందు శుభంబుల కాంక్షించు నట్లే పెంపక బడుచుండిరి. కాని లేనిపోని యశలపాలుగా కుండిరి. ఇతనిమ్ము కాఖుల యందు వివాహము వయోనిర్ణయము లేకజరిగెడిచో యవయవి వివాహ సమయము వఱకును వరునిగుఱించి తెలువక యుండిరి. దీనివలన బాల్యముండే యొకనికి నిశ్చితము చేయబడిన వారికిని వీరికిని భేదముండెడిది కాదు.

“వైవిధ్యము వివాహమైన వారికి భర్త యవివేకారుల యందొనర్చి కొనుటకన్న గత్యంతరము లేకుండెడిది. విడాకు లొసంగుట నుసాధ్యముగ నున్న యీ కాలమున వివాహమంతకు ముందటికంటె నెంతయో పరిశ్రమి కరముగా నుండవలసియు న్నది. ఇప్పుడు మనకుకు త గిన ప్లేర్సు చు కొనుటవలన యొప్పుకొను టనవసరము.

“కాబట్టి, ఇంగ్లండునందును భారతభూమి యందును చట్టముల ప్రభుత్వమునా రుపయోగించుట సమంజసముగ దొనడు. ఇంగ్లండులో నిపుడు భారతభూమి బాలిక ననునవిషయ

వత్సరములకు తమజీవితమునకు తగినభర్త నెన్నుకొన సమర్థులై యున్నారు. పెక్కురు, ఇరువదిరెండు ఇరువదిమూడు వత్సరములకును తగినభర్త నేర్పఱచుకొన సకత్తలైనవా రున్నారు.”

పై విషయములబట్టి పండ్లెండు వత్సరముల యీ కాలమునందు రాని యోగ్యత మతిరెండు వత్సరములలో వచ్చుననుట కొంతవఱకు వింతగ తోచకపోదు. అదియు గాక ప్రభుత్వ మువారి విషయమునందు జోక్యము కలంగజేసికొనునట్లు మన వారసున వాదముల ప్రయోగించుటయు సమంజసమని తోచదు. పూర్వాచారము లనుగంటిపోవునపుడు మనముకూడ నొక రాయనివేయులేలనామని యొచ్చింపకలెనో తెలియదు. పదునాఱు పదునైదు వత్సరములకువివాహమాడినంత మాత్రమునరాజ ద్విపకొగారు వచ్చించినట్లు సాంఘిక రాజకీయ విషయములందు పొల్లను నేటియువిదల మనస్సంతృప్తి సంపూర్ణ మగుననుటకు వీలులేదుకదా.

చెలి వెలి కృష్ణశర్మ,

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జరులు వ్రాయుటకు రూ 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

జాతకము

జాతకప్రశ్నము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘడి టలుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాకుతంపినచో జాతి కునియొక్క దూతము, వ్యభాషము, ధనము, భూమి, విద్య, సంతానము, కళత్రము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము, జీవనము, మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ 2-4-0 అకు వి. సి. గా వంపెదము. క్యారెక్టర్ రీడింగుతో ఒక సం॥ రఫల 1-4-0. ఆకర్ల నంకటాశ్రాద్ధము 1402 8249 గోపాలపురం. కొత్తపేటపొన్ను, గోదావరిజిల్లా.

వింతలు-విశేషములు

జపాను స్త్రీలు

ఎడోకొండరత్న సాధారణముగా మానవతులు, జపానుదేశము వాతవృత్తులను బాగుపడుటకు వారెంతయు తోడ్పడిరి. జపానులో ప్రాచీన బంధువులను చాలవరకు స్త్రీలే రచించిరి. నేడు గానవిద్యలోన, మద్యపానవిషేషపులు ద్వయమునను విద్యాప్రబోధములోన కృషిపల్చి జపాను గాగరకమును అభివృద్ధిచేయుచున్నది జపానుస్త్రీలే యని ఆమెరకన మత్రప్రచారకురాలు చెబుచున్నది.

* * *

భర్తలశవమును భార్యతినుట

కంపాల, ఉగండా ప్రదేశముల అఫ్రికాలోనివి ఇందులో కొన్ని తెగలవాడున్నారని ఆతెగలో ఒక స్త్రీయొందెను. ఆమె భర్త చనిపోయినపుడు, అతనిశవమును తినివేసెను. వైసజెప్పినదేశములందు చెఱునలలో ఇదొక స్త్రీలు తమభర్తలశవమును తిన్నందులకు బాధకృతరై యున్నారని.

* * *

140 ఏండ్ల మనిషి

జ్ఞాపకశక్తి తగ్గలేదు

హోషియార్పూరుకు సాగును మెల్లమారులలో పాతియలు గ్రామమున 140 ఏండ్ల మనిషియొందెను. సీక్కుల ప్రభుత్వము స్థానే బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వచ్చునకి అతడు 69 సంవత్సరములవాడు. అందరివలెనే దృఢముగ నుండునగుట, జ్ఞాపకశక్తి ఏమియు చెడలేదు. చిన్నవాటి కథలను పరదగా జెప్పుచుండును.

అతనికొక చిన్నతోటగలదు. అందు తాను పనిచేసి కొనుచుండును. అతని కొక మనముడు, అతని భార్యగలరు.

* * *

ఇండియాలో ఆకటివాధ

1880 సంవత్సరములో సర్ విలియం హంటరుగారిట్లు జెప్పిరి. 40,000,000 మంది ఇండియాలో చాలకుండ తిని బ్రతుకుచున్నారు. దెంగాలు తెప్పింతు గవర్నరు గవర్నరు సర్ చార్లెస్ ఎలియటుగారు ఇట్లు యధార్థమును చెబుచున్నారు. ఏ సంవత్సరముకూడ వ్యవసాయముచే బ్రతుకు మన ప్రజలు కడుపునిండ తిండి ఎరుగరు.

సర్ విలియం డిగ్బిగారు 20 వ శతాబ్దపు ప్రారంభమున బ్రిటిషు ఇండియాలో రహదారి 1,00,000 000 ప్రజలు ఆతిషేదకమునందున్నారని వ్రాసెను. అప్పటినుండియు నేటి వరకి వర్ధిల్లి తులు మారలేదు. ఆకటివాధ కోర్కెకే పిల్లలకు చంపి తాము ఆత్మహత్యను గానించుకొన్న తల్లుల నెందరినో జూచుచునే యున్నారము. కాటకుచే ఆలవిద్దులగుట ఆమృతమునందున్నారని బాలలు పూటు కబుర్లు చెప్పుచున్నవి.

రైతుల ఋణములూ అపారమైనవి.

* * *

మూగవానిని మాట్లాడించుట

గొంతుకలో వుండుకు మిడితేక్కు ఆస్పత్రిలో ప్రెంచివ్యక్తి శస్త్రచికిత్సనవేసిరి. వయసుగడిచినవాడు. మెరుగుల నుబెట్టువనిజేయును. లాభరింగును దీసివేయవలసివచ్చెను. కంఠ వాళమును తీసివేయవలసివచ్చెను. దీనివలన మాట్లాడుకొత్తపోయినది.

శస్త్రచికిత్స అయినపిదప ఎరికమియుగా రెడగం మాట చెప్పుటకు చికిత్సను బొందుచుండెను. మియులవైద్యుడెన్నిసార్లను ముతలోనో మాట్లాడించుటకు పోటుబడెను. అట్లు అయిదుమాసములు ప్రయత్నించెనట.

తుదకు మడిస్తే మడిగెడిగొట్టుమును తయారుచేసి చిగురున రంధ్రములపై బిక్ రంధ్రమును గొంతుకలో ఖాళీలను నందుపెట్టిరి. రెండవవైపును పెదవులకు అమర్చితిని. వైద్యుడు చుట్టి నోటికివేడుటచే అతడు మాట్లాడగల్గెను. అరుగంట లిట్లా ప్రయత్నించితిని. మామూలుగ నున్న గొంతుకతో మాట్లాడగల్గెను. 8, 10 అడుగులదూరము వినిపించెను. ఆరోగ్యపాతకాలవంశములని మొదట మాట్లాడెనట. వీరే ఈ భిక్షును వాకు బెట్టిరిన తనతో మాట్లాడెనని వైద్యుడు చెబుచున్నాడు.

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల ప్రచురములు.

తగ్గింపు ధరలు.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము పద్యకావ్యము.

క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు గలది.

7 సంపుటముల ప్రతి వెల రు. 14-0-0

3 సంపుటముల ప్రతి వెల రు. 13-0-0

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము పద్యకావ్యము

క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు గలది.

సంపూర్ణ ప్రతి రు. 5-8-0

సంపూర్ణ ప్రతి 2 సంపుటములుగా రు. 7-8-0 సంపూర్ణ ప్రతి 3 సంపుటములుగా రు. 8-4-0

పూర్తి క్యాలిటాగు చూడగోరువారు

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండుకంపెనీ, 286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను,

2080

పిల్లలను ముద్దు బెట్టుకొనరాదు

పెద్దవారు పిల్లలను ముద్దుబెట్టుకొనుట ఉపద్రవకరమని డెయిలీ మెయిలు(త్రికలో కొందరు క్రిమినాస్ట్రజ్జులు వ్రాయుచు ముద్దుబెట్టుకొనుట నేరముగ నెంచవలెననిగూడ నూచించుచున్నారు. 12 నుండి ఒకపిల్లను ముద్దుబెట్టుకొన్న వారిలో కొందరు జలుబు, ఇనుపుయింబా, క్యాసకావరోగము ఊడిరి తిన్నలు పొడగుట మున్నగురోగములను దెచ్చుకొని పంటగొని పచ్చి పిల్లలశరీరములో ప్రవేశపెట్టుచున్నవారగుచున్నారు. ఈరోగములచే ఎందరో పిల్లలు చనిపోవుచున్నారనుచున్నారు.

అప్రకారమే కరస్పెన్షను గూడదనుచున్నాను. కరస్పెన్షనుచేయువారి చేతులకు రోగముండవునని వార అంటు రోగములుగల వారు ముట్టుకొన్నతలపులను, గవీయలను, గొల్లెములను ముట్టుకొనవచ్చును. వారెక్కినబద్ధ తలపులను ముట్టుటచే వారి క్రిమి అంటువచ్చుట. ఒకపంటవాడు ఒక ఇంటిలో పనిచేసి 10 కుటుంబములకు ప్రేమియిడుజ్వరమును దెచ్చిపెట్టెను. అంటు వానికేది జబ్బు గన్పించలేదట. వైస జెప్పినరోగములు ఒకచేతినుండి ఒకచేతికి బ్రాసునట.

చీనా స్త్రీలు

చీనా స్త్రీలు చీనాపురుషులతో సమానవతిత్వమునుభవింపచున్నారు. చీనా స్వాతంత్ర్యోద్యమమున సహాసముగ సాత్పాతకతో పురుషులతో సమానముగ పోచేయుచున్నారు. విమర్శియ, స్వాతంత్ర్యముతో గూడుకొన్న జాతిగావలె నహిచ్చారు చీనా స్వాతంత్ర్యమునకు ఆసమానపుటాండెడిక అడ్డవచ్చునట్లు.

చీనా స్వాతంత్ర్యోద్యమము ఇంతటి ఒక ఏర్పడుటకు కారణమని జపాను స్త్రీయొక కవీని పనిచేయుటయే. అన్ని తెగలను ఆన్ని తరగతులవారును పోల్చుచున్నారు. ఇదియే చాలికి బలము.

* * *

మేయోకన్య జేషులో 1920-1921 లో హైస్కూలులో చదువుకొను బాలికలు 769 మంది నీతిబాహ్యముగ వర్తించిరి డెన్వరు జూచి నైటుకోర్టు యధికారి చెబుచున్నాడు. ఇంకను జాగ్రత్తగ విచారించిన ఇతికంటె ఎక్కువ సంఖ్య బోదుకునట.

14-17 సంవత్సరముల బాలికలు 10 జింటిలో తప్పక ఒకరై నీతివాదమును దప్పి యుండునని సంపరించునట. 17-21 సంవత్సరముల బాలికలు ఎక్కువమంది న్యభివర్తించెదరట. పిందులదగ్గ, నృత్యములందు, మామూలుబండ్ల పికారలలోను న్యభివర్తించెదరట. నూటికి 90 ఎక్కువగా కాగలింబుకొని పదాదెదర. అంతటితో తృప్తిపెందక దుర్మయమును గూడ జరిపించెదరట. ఇట్టి ప్రవర్తనగల సోదరులలో మనలను మేయోకన్య భారతీయులను ఆక్షేపించు గిరిధిందగింజవలపు ఎరుగదుగాబోలు అన్నట్లున్నది.

* * *

ఆదివారము ముద్దుబెట్టుకొనరాదు

17, 18 శతాబ్దముల భార్యునగాని పిల్లలనుగాని ముద్దుబెట్టుకొన్న నేరముగ పరిగణించబడెను. అట్లు ముద్దుబెట్టుకొన్నచాలికి జరిమానాను విధించు చుండెదరట. లేదా దేవశ్రమన జపము చేయునెడివారట. కొన్ని సంవత్సరములందు బహిరంగముగ కొరడాతో కొట్టెడివారట.

దేవశ్రమనకు బోంబానసరే. అట్లుగాక ఇదర చోట్లను రెండుమైళ్లు స్కాట్లండులో నడిచిపోయిన నేరముగనుండెనట.

అత్యద్భుత మేధాశాలి

పంచాబ్దములవాడు

ప్రేగు (మెయిలు):—స్థ వోకియాలో మాసినుదగ్గర పంచవర్షముల బాలుడొకడు గణితశాస్త్రమును అత్యద్భుతశక్తి నిజాపును పాఠశాలకు బోవుటకుముందే గుగికారము బాగా తెలియునట.

ఏనుక్రీస్తుపుట్టి ఎన్నిరోజులైనదని యడుగ పరితయన ప్రశ్నకు తమని చెప్పెనట.

* * *

ఒకవ్యక్తి జన్మతేదీ నీయగా అప్పటినుండి నేటివరకు గడిచిన రోజులన్నిటిని లెక్కనెవత్సరములు మొదలు జెప్పెనట. లియనాథోరీక అను రషియను సంగీతపాటకుక్రొత్తగా సంగీతమును పాడెడియత్రమును గనిపెట్టెనట. చేతితో మాట్టుకొనకుండగనే సంగీతమును పాడునట. విద్యుచ్ఛక్తిచే ఇట్లు జరుగునట. చేతిరి కదల్చిన బాలునట.

* * *

హంగరీలో అత్యుపాత్యలు

విస్తారముగ తెలిగిపోకుండ ఆపుటకు హంగరీహంగరీలు కట్టుదిట్టములనుజేయుచున్నారు. అత్యుపాత్యలు జరిగెనని వార్తా క్రొత్తలందు ప్రకటించరాదనిరే పెద్ద తేకుండ వైద్యవైతలు చెబువచ్చునట.

ప్రాణముమీద రోతుట్టి ప్రాణములను దీసికొనుచుచు స్త్రీపురుషుల ప్రత్యేకముగ ఇండ్లముండుంచి వారికొనలసిన వాటిని సస్యముచేసి తేలికయగువనిని చేయుచుచున్నారు.

* * *

జర్మనీలో పోలీసువాగు హత్యలను గనిపెట్టుటకును హంతకులను బట్టుకొనుటకును కుక్కలను తరిగివేయుచున్నారు. బెర్లినుదగ్గర గ్రేహీదుపట్టణములో ఈకుక్కలను తరిగిదు జేయుచున్నారు. అడవులలో పిల్లలు తప్పిపోయినపుడు ఈ కుక్కలు రక్షణము జెడకితెచ్చునట. అంధులను దారిజూపుచు గొర్రోపువున్నవని ఇదివలలోనే ఆంధ్రవైతకలో వ్రాసియుంటిమి. ఈపనులకు క్రూరముగ కుక్కలను సుపయోగించినను కఠినమని జెప్పినగాని ఆవి కఠినవట. ఎన్నిహత్యలలో ఈకుక్కలు జట్టి ఇచ్చెనట.

* * *

లండనులో 2200 మైళ్ల దూరముగల ఖిషు లున్నవట. ట్రాంజేలు 350 మైళ్ల పోవునట. హైడ్ పార్కుముల వ్యాపారము అతిరద్దీగ యుండును. ప్రతిదినము 55,140 బండ్లు పోవుచుండునట. లండనులో 20,058 పోలీసువాగున్నారు.

* * *

స్రాంసులో చెవుడున్న వాని వినునటుల వైద్యులు స్త్రాస్కాపుతో నికిశ్చుకజేయుచున్నారు. స్త్రాస్కాపు ఆనగా హృదయములో శబ్దమును కనిపెట్టుచుండును.

నోటిసు

గార్డన్ ఉడ్ రాఫ్ అండ్ కో
(మద్రాసు) లిమిటెడ్

పోస్టు బాక్సు నెం. 42, మద్రాసు
సరకులను క్లియరింగ్, ఫార్వార్డింగ్ పిప్పింగ్
చేయుటయందు పాల్గొనెదరు

పండిత గోపబంధుదాస్ జీవితచరిత్రము

ఉత్కలమున జన్మించిన, 'మత్స్య' మనియు పేరుగాంచి, తన జీవితకాలమునందు ప్రజల రాజకీయ, ఆర్థిక, విద్యా వికాసముల కొరకు పాటుబడి, చిట్టచివరకు తనయనుగ సోదరుల సేవకేయును అనువులనుండి పండిత గోపబంధుదాస్ జీవితచరిత్ర భారతీయులకు ఉత్సాహమును అనందమును గలుగజేయక మానదు. గోపబంధుడు ముగ్గురముల రాసి, గోశ్యపేధాని, నిరంజరదేవి హితాశిని, కాశ్యాచరణదత్తుడు, వీరబయ్యదేవరెడ్డి ప్రేమ మొందు, వారికష్టములనుబాది నిరంతరము యేకాంతమున వేడి కన్నీరు వరదలుగా కార్చుచుండెను. తాత్కాలికముగా దీనికి చిత్త రంజనము చేసెడి, తన యాస్థినంతయు దేశమునకు సమర్పించి భారతదేశము కృతజ్ఞతను వ్యక్తపరచుచుండెను. ఇట్టి మహానీతిని గోశ్యపేధులు భారతదేశముయొక్క దౌర్భాగ్యముని వేరుగా చెప్పనవసరములేదు. లజవతిరాయనంటి ధీరుడు తన కుడిచేయి బోయినదని ఎగచి దుఃఖాశ్రువులు కదలెను. ఇట్టి దేశసేవా పరాకాష్ఠలు మరల లభించుట మిక్కిలి దుర్లభము గోపబంధుని మరణమునకు ఉత్కలము అపార్థమైనది. ఉత్కలప్రజలు తొందరలేని పుష్కలమైనవారు. కాని వారు వగవవనిలేదు. గోపబంధు దేశకాయమును వీడినను అతని యాత్మ ప్రజలకు ప్రేమ కలిగించక మానదు. అతని దేశసేవా పరాకాష్ఠల మార్గదర్శకులు కాకమానదు మహాత్మాగణులు కర్మవీరులు నగు గోశ్యపేధాస్ మొదలగు వాయువుల వలె గోపబంధుని పేరు భారతదేశమున చిరస్థాయిగా నుండకమానదు.

జననము

1877 సంవత్సరము ఆక్టోబరు మాసమున గోపబంధు పూరిజిల్లాలో 'స్వాండ్' అను గ్రామమున నొక సంపన్న బ్రాహ్మణకుటుంబమున జననమందెను. అతని తండ్రి చైతన్యదాస్, తల్లి సర్వమయ్య.

విద్యాభ్యాసము

అతని మునుపటి జీవితంలో అంగీకారపాతకాల లేమియు లేకుండెను. కావున నితని నీతిని, యాతని సవిత్తి తిమ్మదేవుని వారాయనదాసుడును విద్య చేప్పించుటకు వైతరీదాను స్వయముగా నొక పాఠశాలను ఏర్పాటుచేసి విద్యార్థులనుండెను. ఇచ్చట గోపబంధు 7, 8 సంవత్సరములు విద్యనభ్యసించెను. చివరకు పండితుని గోపబంధునికి శ్రీకృష్ణదేవరాయన తత్వంతర్భావము, భాగవత పురాణములు జరివి దానిలోని మృదుమధుర పద్యములను విశ్లేషించుచుండెను. బాల్యమున కనిత్యమనిన మిక్కిలి యువము. ఈ యాదుననే పద్యముల తెలుసు వాటిని తాటియాయలపై వ్రాయుచుండెను.

దగ్గర గ్రామములో నొక పాఠశాలలో చేరి మధ్యమ తరగతిలో జయమునొందిన తరువాత గోపబంధుడు పూరిలో ఉన్నత పాఠశాలలో చేరినాడు. ఇచ్చట తన తెలివితేటలను, బుద్ధి తుల్యలను నతడు వ్యక్తపరచెను. పాఠశాలలో ఉపన్యాసము లందును చర్చలందును పాల్గొనుచు బాలికందరకు మార్గ దర్శకుడయ్యెను. ఇచ్చట చదువుచుండగా నతనికి పూరివాస్తవ్యుడుగు రామచంద్రదాస్ అను వారి సరిచయము గలిగెను. రామచంద్రుడు గోశ్యపేధానిని, ముగ్గురములుగల వాడు. ప్రేమ, త్యాగము నిరాపరాధము అతనియందు మూర్తీ భవించినవా యనినట్లుండెను. అతడి గోపబంధునికి 'సారథి, సచివుడు, సురుండు' నై యుండెను. రామచంద్రుని యాద్యోగ సలహాలనే బాలుడు తన జీవితమును దేశమున కర్పణజేయు నుద్దేశించెను. ఈ పాఠశాలనుండి మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్ష యిచ్చి, కలెక్టరు ఉన్నత కళాశాలయందు చేరి పట్టభద్రుడై, 1906 సంవత్సరమున కలెక్టర్ విశ్వవిద్యాలయమున బి. యల్. పరీక్షయందు ప్రవేశపెట్టెను. ఈ సంవత్సరముననే యతని రాజకీయ గురువుగు రామచంద్రుడు మరణించుట యతని కెంతయు దుఃఖ హేతుడయ్యెను.

దేశసేవ

గోపబంధుడు 1902 సంవత్సరములో దేశసేవ మొదలి డెను. తన స్నేహితులను చేరదీసి దేశసేవకై జీవనమునందు పాల్గొనుటకు యాద్యోగించుచుండెను. అతని హితవచనములను విని సమర్థులను నిష్కలంక చరిత్రులను నగు వారివారిదాను, పండిత సంగంక గోదానిమ్మి కిలి కేలి కృపానిధు లింగరాజు మొదలగువారు తమ జీవితకాలమునందు దేశసేవమునకు విని యోగించిరి.

ప్రీతమ పరీక్షనిచ్చిన తరువాత నతడు ఉత్కలమున నొక సంస్థానమున నీలగిరియందు నొక ఉన్నత పాఠశాలను స్థాపించెను. తరువాత నతడు న్యాయవాద వృత్తి నవలంబించెను.

అది సూర్యకాంతివలె ప్రకాశమును కలిగించి

ఈ దేశమున కలుగు శీతోష్ణ భాదలనుండి చర్మమును గాపాడును. కోబ్రా పాలిషు బహుకాలముగ నుండి వాడుకలో వచ్చుచున్నది. ఎన్నో పాలిషులు పుట్టివెరిగి గిట్టినవి. కాని కోబ్రా ఎప్పుడును ఆదరింపబడి వచ్చుచున్నది. దీనికి కారణము:— ఇది ఆడంబరము లేకను, సులభముగ మురికిని పోగొట్ట గలుగుటయు, సుఖాధారము నియ్యగల వస్తువులతో కూడియుండుటయు, తళతళ మెరయు కాంతి నిచ్చుటయు కలిగియుండుటయు. ... 1

కోబ్రా

2250

బూట్సు రంగులు తయారుచేయువారు

జె.ఎల్.ఆండ్.పాట్.లిమిటెడ్.,

వాట్ పోర్టు, ఇంగ్లాండు.

నలుపు
గోధుమరంగు
ఎరుపు
కమలినరంగు, నలుపు

స్వదేశీ ప్రచారము

1907 సంవత్సరమున వంగదేశమున స్వదేశీ ఉద్యమము తీవ్రముగా వ్యాపించెను. తత్ఫలమే గోపబంధుడు, దేశసేవ మునకై స్వదేశీ ప్రజలను మత్యనవరముని గ్రహించి, పూరి జిల్లానుండియు తిరిగి ప్రజలకు స్వదేశీ, వందేమాతరం యీ రెండు భావముల యర్థమును బోధించెను.

వరదలు

1908 సంవత్సరమున ఉత్కల రాష్ట్రమున బ్రహ్మానీ, భరణ్య అనునవిలు పొంగి, రహితులకు అసౌలమున వస్తువులు కలుగజేసెను. వైరలు ముగిసిపోయెను. కుసువులు మరణించెను. ఈసమయమున గోపబంధుడు యువజన సంఘమును స్థాపించి ఈ విచ్చికభటుల సాయమున ప్రజలకు క్షేమించునలక సహాయ ముచేయఁజేయబడినాడు. అతని కృషివలనను, ప్రచారము వలనను ఉత్కల దేశముల దురవస్థ అందరకు తెలిసెను. అతని యావ్యోగ మున ప్లేటుమెన్ పత్రికా విలేఖరి నరదల స్థలములకు వచ్చి ప్రజల యవస్థను పత్రికలకు వ్రాసెను. ప్రజలను ప్రభుత్వమును సాయము చేయ నొనరించిరి. గోపబంధుడును, అతని యనుచరులను యిట్లు ఆరు నెలలపాటు ప్రజలకు సాయముచేసి, దీనుల కృతజ్ఞతకు పాలయిరి.

అశ్రమ స్థాపన

1912 సంవత్సరమున గోపబంధుడు సత్యవాది ఆశ్రమ మును స్థాపించి దానికి ద్రవ్యము వసూలుచేసి నిర్వహించుచుండెను. ఈ సంస్థ క్షేత్రము మయూరభంజ్ అనన్తలమున న్యాయవాద వృత్తిని మానుకొని పూరినగరమున నివాస మేర్పరచుకొనెను.

న్యాయవాద వృత్తి

1907 సంవత్సరమున నతడు న్యాయవాద వృత్తి నవలంబించెనని చెప్పియుంటిమి అంగన్యాయసాసనముల యందతడు రెండు సంవత్సరముల కాలముండినట్లేనే మయూర భంజ్ సంస్థాపాధీశ్వరుడతని కుక్క బుద్ధికి న్యాయాధిక్షకుడు సంతసింది తన ప్రభుత్వ న్యాయవాదిగా నుండుమని కోరెను. 1909 సంవత్సరమునుండి 1912 వరకు నత డా సంస్థానముననుండి తన స్వామికిని తనకును యితరులకు సంపాదించెను.

శాసన సభ్యత్వము

1917 సంవత్సరమున నతడు బీహార్ జరిస్సా శాసనసభ కెన్నుకొనబడెను. ఈ స్థానమున కెన్నుకొనబడగానే న్యాయ వాద వృత్తి ప్రజాహిత సేవకు అటంకమయియించి, తత్ఫలమే దానిని మానుకొని కాలము నంతయు ప్రజలయొక్క క్షేమమునకే వినియోగించుచుండెను. ఇప్పటినుండియు నతడు సత్యవాది ఆశ్రమముననే తన నివాస మేర్పరచుకొని, కాలము గడుపుచుండెను.

భార్యమృతి

పాపము 28 ఏట నతని భార్య గతించెను. అప్పటినుండి యు నీతడు వివాహము చేసికొనకుండెను. ఈ భార్య కిర్రురు పుత్రులును, ఇకపుడు పుత్రికలును గలిగిరి గాని, పుత్రులు బ్రతుకలేదు.

ఉత్కల రాష్ట్ర విభజన

1917 సంవత్సరమున గోపబంధుడు ఉత్కల రాష్ట్రము సభాధిపత్యమున వహించి, ఇతర రాష్ట్రములతో కలపబడిన ఉత్కలమును తిరిగి ఒక రాష్ట్రముగా చేయవలసినదని ప్రభుత్వమువారికి విన్నపము నంపెను. 'రాయపూర్, పుల్ జహార్, (మధ్య రాష్ట్రములలోనిది) ఛోటానాగపురములలోని సింగ్ పూర్ లలో తిరిగి జనలకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల వలని మేలు తెలియజేసెను. ఈ ప్రదేశములయితడు ఓడ్రపాఠశాలలను గూడ స్థాపించెను. ఈజిల్లాలలోని ఓడ్రులకు శాసన సభయందు ప్రాతినిధ్యముండవలెనని యింకను ప్రభుత్వమువారి కంపిన విన్నపము మిక్కిలి యుక్తియుక్తముగాను న్యాయ సమృతముగాను యున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఓడ్రుల హక్కులను గమనించి ఓడ్ర ప్రాథమిక పాఠశాలలకు సాయము చేయ మొదలదిరి.

వైసా నిధి

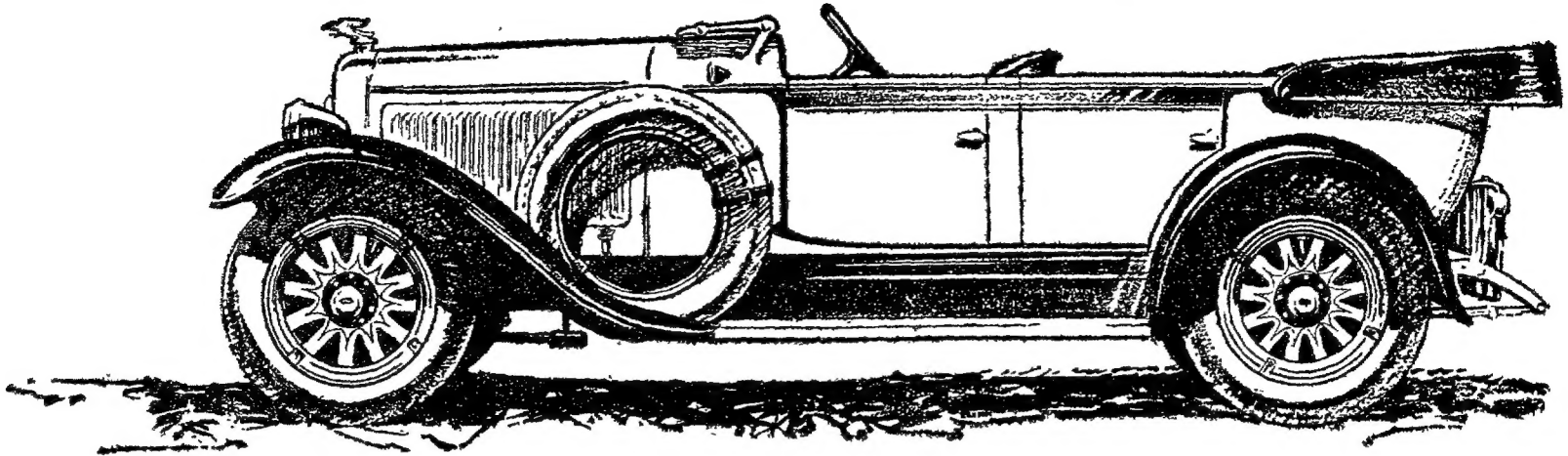
ఓడ్రులకు ఓడ్ర భాషా ద్వారా విద్యగరవులకై గోపబంధుడు వైసానిధిని 5000 రూపాయలు వసూలుచేసెను. కాని కోబ్రా కారెయగు లాంబర్డుగార్ల ద్రవ్యమును ప్రభుత్వమువారి పరము చేయుటచే యతని యుద్యమము కొనసాగ దయ్యెను.

పూరికరువు

1919 సంవత్సరమున జరిస్సా రాష్ట్రమున గొప్పకరువు వచ్చెను. తత్ఫలమే గోపబంధుడు మౌనునివారికసంఘమును స్థాపించి ప్రజలకు సాయముచేయ మొదలిడెను. తన ప్రయత్నము లచే మహాత్మాగాంధీ, అమృతలాల్ టక్కర్ మొదలగు మహా శయుల సాహధునిని సంపాదించి, వారి మూలకముగా భారత దేశమునందంతట ద్రవ్యము వసూలుచేయించి ప్రజలకు సాయ ముచేసెను. క్రిత కష్టపయమున నతడు స్థాపించిన సత్యవాది ఆశ్రమములోని విద్యార్థులు చాల ప్రశంసనీయులగు సహాయ ముజేసిరి. వారు ప్రతిగ్రామము తిరిగి మౌనుబాధితులకు సాయ పడిరి. కరువువిషయమై శాసనసభలో గోపబంధుడు చేసిన కృషి విశ్వనాతీతము. ఆ సమయమున ప్రజలకుతమున నతడు చేసిన విన్నపము ప్రభుత్వమువారి హృదయమును సయితము కరగించెను. రెవేంటి నెంటు గవర్నరు గారగు ఎడ్వర్డు గెయిల్ స్వయముగా వచ్చి ప్రజల బాధనుబాది 'గోపబంధూ! మేము చేయవలసిన సాయమును చేయనగు

A New OAKLAND, Series 6-212 ~the cosmopolitan six

యౌవన సామర్థ్యము దంబమైన వేగము

అసమానమైన మృదుత్వముతో కూడిన నూతన మాదిరి ఇంజన్ నూతనమైన ఓక్లాండ్ కాస్మోపాలిటన్ సిక్సులో గాంచును. తన తరగతిలోగల కారుల లన్నింటిలో నూతన సౌకర్యములను చేకూర్చుగలదు.

నూతనమైన ఓక్లాండ్ కాస్మోపాలిటన్ సిక్సుయొక్క నిర్మాణమంతయు బహు / ట్టితనముగా తయారు కాబడియున్నది. జనరల్ మోటారుల కంపెనీవారు తమయొక్క స్వానుభవమునుబట్టి, ఎల్ల దోట్లను ఎట్టి పరిస్థితులం దైనను తక్కువ ఖరీదులో ఎక్కువ సౌకర్యముల నొనర్చుటకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేసియున్నారు. నూతన ఓక్లాండ్ కాస్మోపాలిటన్ సిక్సులో ప్రయాణ మొనర్చుచూచిన వారందరికీ యీ విషయము, విశదమగును.

G. H. BOOLEY & CO.,
BANGALORE.

SIMPSON CO, Ltd.,
MADRAS and
OOTACAMUND.

T. STANES & Co, Ltd.,
COIMBATORE.

చాల చింతకొందుమన్నాను." గవర్నరుగారిట్లు సాక్షాత్తుకొనిన నర్సయ్యయ్యకు ప్రభుత్వము ప్రజలసాయమునకై యేమిచేయవలెనో, ఇంతటితో గోపబంధువు ప్రభుత్వము వారిపై నమ్మకము పూర్తిగా పోయెను. ప్రభుత్వమువారితో సంబంధము మానుకొనవలెనని యాలోచించుచుండెను. ప్రభుత్వమువారు పత్తాచాకి పాకాలలో కళాశాల తరగతులు పెట్టుటకు 20000 రూపాయలకు వాగ్దానముచేసియుండిరి. ఈ ద్రవ్యమునుగూడ పుచ్చుకొన నతడు సంకల్పించుచుండెను. ఈ సందర్భమున నొకసారి యతడు దీనినిగా 'ఆస్తిపంజరములవలెనన్న పూర్తిప్రజల దురస్థ శాకు జ్ఞాపకము వచ్చినపుడు ప్రభుత్వమువారికి నాయముచేయుటంత లబ్ధివలెనని విషయము మరియొకటిలేదని నాకు స్పష్టమైనది

సహాయ నిరాకరణోద్యమము

గోపబంధువు ప్రభుత్వమువారియందు నమ్మకము సంపూర్ణంగా తగ్గిపోయిన సమయమున గాంధీమహాత్ముడు సహాయనిరాకరణోద్యమమును ప్రారంభించెను. గోపబంధువు చిన్నప్పటినుండియు కాంగ్రెసుయొడల అభిమానముగలిగి, దానివర్తలలో పాల్గొనుచుండెను. కావున నీ సమయమున కాంగ్రెస్ కేంద్రపాదముననుసరించుచు గాంధీమహాత్ముని ఆశ్రయముగాను, అతని యనుచులును, అతని పత్తాచాకి ఆశ్రయముగాను గాంధీగారి యుద్ధములోని కురికిరి. పత్తాచాకి యాశ్రయము కాంగ్రెస్ తీర్మానము ననుసరించి. ప్రభుత్వ ద్రవ్యము నిరాకరించెను. దీనియంతరము గోపబంధువు బీహార్ ఒరిస్సారాష్ట్రములందు క్షేత్రరాజ్యాక్రమములకు, కాంగ్రెస్ సంస్థలను స్థాపించి కాంగ్రెస్ పంజరమును గ్రామ్యములకు వ్యాపింపజేసెను.

ప్రతికానిర్వహణము

1919 సంవత్సరమున ఓక్టోబరున ప్రచారముచేయుటకును ఓక్టోబరు కష్టసుఖములను నివారించుటకును గోపబంధువు సమాజ్ అను చారపత్రికను స్థాపించెను. చారిత్రక ప్రక్రియలలో నియ్యది విరిగిగా చదవబడుచున్నది. ఆచారములకు దీనికి గోపబంధుజే సంపాదకుడుగా నుండెను.

నిర్బంధము

శిష్యుర్రాష్ట్రములలోని ఒరిస్సాను 1921 నుండి ల్లికమం క్షేత్రాలోంహోదన ప్రజల ప్రజల సామ్రాజ్యములనుగూడే సమయమున ఈ సంవత్సరమున చాలామంది క్షేత్రాధిపతులు ఈ ఓక్టోబరున నర్సయ్యయ్యకుగా గాల్పించెను. ప్రభుత్వమువారి దుండగము లన్నిటిని గోపబంధువు సమాజ్ ద్వారా ప్రకటింపెను. మరియు ఈ విషయమును విచారించుచున్నదయ్యెను. ఇట్టి ప్రతిస్పర్ధిని ఎండించుచో తమ గట్టులు, బయట బడు నను ను ద్దేశ్యముతో ప్రభుత్వమువారి తటస్థత దావాతెచ్చి క్రిమినల్ లా ఆమెం మెంటు చట్టము ప్రకార మతనికి రెండు సంవత్సరములు కిక్కిరించిరి. సహాయ నిరాకరణపు రోజులలో జరిగిన విచారణల, వేసినశిక్షలు ప్రజలకందరమును ముట్టకమే. కావున గోపబంధువుపై తేజదిన కేసుగూడ నిట్టిదేనయి ప్రజల తెరుంగగలకు. విలేఖరి తాను వ్రాసినదానిని వ్యాఖ్యానమున సమర్థించుకొని ను. ప్రభుత్వమువారి ఆశ్రయద్రవ్యము లోకమునకు వెల్లడియగునట్లు కనబడెను. కావున ప్రభుత్వమువారు కేసును ఉపసంహరించుకొనిరి. వ్యాపక రుణ తాము వ్రాసినవిషయముల నన్నిటిని ఋజువుచేసెదమనియు, ఈ కేసులకు ఉపసంహరించుకొనటం ప్రభుత్వమువారి పీకీతనమును చాటుచున్నదనియు దుండ శాధికారికి చెప్పుకొనిన లాభము లేకపోయెను. గోపబంధుడు స్పీడరును పెట్టుకొనలేదు. ప్రభుత్వమువారు కేసును ఉపసంహరించుకొనినప్పుడు చెరసాలలో గూడయిండి ప్రభుత్వమువారి యశ్రమములు, లోకమునకు వెల్లడికాకపోయెను గదా. ఇది చాల దుఃఖించెను. దైవము నింపరాధులగు ప్రజలమీద నిట్టి నెట్టగ్యము నీ వెట్లు సహించితిని అని యతడు గుండుచుండెను. రెండు సంవత్సరములు చెరసాలలోనుండి రాగానే ప్రజలలోని రారాజా కన్న నెత్తెత వెళ్లెనుతో సమ్మానించిరి. ఆ సమయమున ఆచార్యప్రభులందరేగాక గోపబంధుడు ఉత్కళ దేశపు మణియని నామకరణము జేసెను. ఆర్య మహాశయిడు ఉత్కళ దేశపు మణిమాత్ర మేగాదు. మరియు నగును త్యాగము నందును, కష్ట పరిస్థితులందును వైరాగ్యమునందు ను కర్మ సమ్మానమునందును గోపబంధువుపూర్వకాలపు సహా ఋషి లను జ్ఞాపకము చెప్పుచున్నాడు

1925 సంవత్సరమున విశాఖలోని పాచాల దేశపు సింహమున వేరు గాంచిన శతేభక్తాగ కల్పవల్ల భారతదేశము గాంధీని జరిగెను. లాలాజీ. ప్రాశస్త్యముచే ఉత్కళమున నొక కలెండు కలెజులయందు ఆస్పత్రిలోనివారిని వండుమును నెత్తు స్థాపించెను. 1926 సంవత్సరమున గోపబంధువులాలాజీస్థాపించి ప్రజాసేవక సంఘమునందు చేరి దానికు పాద్యుడుడై శతేనన జేయుచుండెను.

1925 సంవత్సరమున ఒరిస్సాయందు మరియొక సారి వరదలువచ్చి దేశమంతటా జలమయమయ్యెను. ఈసారి భారత ప్రజా సేవక సంఘ సభ్యుడగు లాల్ మోహన్ లాల్ గారును, దీనివంధుడని శ్రీశ్రీ గాంచిన ఆంధ్రుల మహాశయిడును ఒరిస్సా వెళ్లి గోపబంధువుతో ద్వేడిరి. ఇదికాగానే రాల్పు ప్రచారము, కట్టుదలలు మున్నగు పనులను కల్పించుటకు గోపబంధువు పూనుకొనెను. కలెకపురమున ప్రజా సేవక సంఘ కార్యకర్తలను స్థాపించి యొడలెగిరి ప్రచారము జేయుచుండెను. దీని యాజమాన్యముననే యొకరువువచ్చినను, ఏవరలు వచ్చినను, శతేనన జరుగుచుండెను. ఈ వరదలలో 1927 సంవత్సరమున వచ్చిన వరదల చాల ప్రమాదమును కలుగజేసెను. లక్షలకొలది ప్రజలు నియ నీవలేనివారైరి. జలగోళిని పనులు గలగమ్మ కర్మలకయ్యెను. ఈ కష్ట కాలమున గోపబంధువు మరల నడుము కట్టి తన శక్తివంతమైన ప్రజలను సాయముచేసెను. అతడు మొదలుపెట్టిన కృషి యింకను జరుగుచునే యున్నది.

గోపబంధు డీకాయ. మాన లేకన్నను నతని శుశుణగములను స్ఫురించిన మాత్రమున కృష్ణుడు బ్రహ్మసంపదము గలగును. కాంతముగాను నిరాడింబరముగాను నతడు జేసెనెను 'వేరు తొరకత' డెప్పుడును జోరలేదు.

దీపలకును దీనులకును సేవజేయుట యతని కానందముగా నుండెను. అతనిజాతీయత జేమ భావయించుచు, అతడు చేయు ప్రతికార్యమునందును, కష్టమునందును. పండుచిత్రభావ ము తని ప్రకృతికి దూరమై యుండెను. అస్పృశ్యులయొడ అతని హృదయ మార్చుచుచుండెను. దీపలవిషయమై కలయనపుడతని కంటివెంబడి నీరుకాకుండెను.

గోపబంధువు గొప్పవక్త. ఆంగ్ల భాషయందును, అతర కన్న భాషగా జేయభాషయందు ఒరిశుండును నతడు చక్కగా మాట్లాడుచుండెను. ప్రేమతత్వము, స్వాతంత్ర్యము

పట్టపాటిం “సెక్స్” ఈ మందు మొండి గ నేరియా,
చిక్క పవామేహం, పశుంపకత్వం ఆత్మన్యం ప్రేమి సంతా
నాకాన్యాయులుకు గానంబి. 2-0-0 నిన్న తరటన చూడుడు.

మేయోకన్య గ్రంథము

దీనబంధు ఆంధ్రాసుగారి యెనిమిదవలేఖ

ఆస్పత్రికము తొలగింపవలెనను గాథ మైన విశ్వాసము ప్రజలకు కలిగిన భారతదేశము కార్మికద్యమును నిలుపబడును లేనిచో నది అంతరించును కార్మికద్యమునందు వర్తనవత్తుల యును ధనవంతులు బీదలను భేదములు లేవు. రవీంద్రమహాకవి, మహాత్మాజీ, లాగాజీ, శ్రద్ధాపంపజీ, మాలవ్యాజీ మున్నగు వారితో పాటు కార్మికపంథుమువాదగూడ ఆస్పత్రికను పూర్తిగా తొలగింపవలెననియే ఆశించుచున్నారు. బహుప్రాచీనమున కడుపంతులితభావయుతము నగు నాగరకతలన నేర్పడిన నష్టకరములగు పద్ధతులలో నేటివరకును అంతరింపకుండునన్న వానిలో ఆస్పత్రిక యొకటిగాన దీని వెంటనే అంతరింప జేయవలెను కార్మికపంథుము ప్రేమ యూనియనులన్నిటిలోను ఆస్పత్రికలను ధారాళముగా చేర్చుకొనుచున్నారు. ఇతర కార్మికము ఆస్పత్రికల నన్నివిధముల తమతో సహజముగానే చూచుచున్నారు. భారతదేశమునందు నేడు విద్యాధికులందరూ నీటి అభిప్రాయములనే కలిగియున్నారు.

ఆస్పత్రికాపథ్యము రాజకీయముగా నుపయోగించుటకు విద్యాధికులు మిక్కిలి ప్రతిహతయై యున్నారు. ఈ విషయమున మేయోకన్య గొప్ప ముఖ్యపరాధులలో నొకరై యున్నది. తల్లి యువరాజు ఢిల్లీకి వచ్చుటను అపుడు ఆస్పత్రికలు యువరాజును పూజించుటకు పూర్తి యామె వర్ణన అపహ్యాసకమున నతిశయోక్తులతో నిండియున్నది. ఇది యంతయును ఆమె కల్పనయేగాని నిజముగా జరిగినదిగాదు. యువరాజు వచ్చిన వెంటనే నేను ఢిల్లీ వెళ్లితినిగాన నిజస్థితిని సరిగా తెలుసుకొనకలిగితిని. ఆమె నిర్దించినరీతిని సార్వభౌమకుమారు నెవరును పూజించియుండలేదు. ప్రశంసనీయములు కానట్టి పక్షాగములు చేయబడుటచే యిరుగుపొరుగు గ్రామముల ప్రజలు చాలమంది అపుడు ఢిల్లీకి వచ్చుట తలపించినది.

సామ్రాజ్య జాదమున ఆస్పత్రికలను కడుముగా నొడ్డుట అతినిచమున పన్నుగద. దాని నీమె తన గ్రంథమున పేర్కొనుటవలన నిజమును పంథుపంథురణమునకు హామీ కలుగును. శోమశుల కాలము నుండియు వచ్చుచున్న బుద్ధిభేదతంత్రము నందిచుచు నొకభాగమే. ప్రతి సామ్రాజ్యవిధానమునకు నది కళంకమే యగుచున్నది. దీనిలో గుట్టునంతను ఆస్పత్రికలే క్రమముగా గ్రహింపబడుచున్నవి. ఎవరు తమను వంచించుటలేదని వారికి నమ్మకము కలుగునో వారినే ఆస్పత్రిక లనుపరిచెదక.

ఆస్పత్రిక ఆశ్వాసును వదలియేగాని యిది యితర దేశములందుగూడ లేకపోలేదు. ఇంకొక పేరుతో మాత్రమున్నది. జయింపబడిన ప్రజలను విడిచి లిఖితదేశము లన్నిటిలోను గూడ నీటులే నీచముగా చూచుచున్నారు. ఆమెరికా పరియక్తరాష్ట్రములలోను దక్షిణాఫ్రికాలోను పాశ్చాత్యులు కానివారి నందరిని నీగ్రోలు, చెరుముచీరుడులు, ఆసియా ఖండవాసులు ప్రత్యేక స్థలములలోనే యంచుచున్నారుగాని తమతో సమముగా గొంపించి ఆపించుటలేదు. జపానులో నిప్పటికిని ఆస్పత్రిక తొలగలేదు. మధ్య దక్షిణ అమెరికాలలో దాని అత్యున్నత పూర్తిగా నున్నది మధ్య తూర్పు ఆఫ్రికాలలో యున్నవలెననివారిని అధికారబలమున పట్టికెచ్చిపెట్టి చాతురీ చేయించుచున్నారు. ఇవన్నియు ఆస్పత్రికతోనే చేరును. దీనిని తొలగించుటకే ప్రపంచమునందంతటను కార్మికద్యము పూనుకొనెను.

భారతదేశమునందీపును ఆస్పత్రిక లనబడుచున్నవారు ప్రాచీనకాలమునందు పెక్కుకౌత్సభములకు పూర్వము దాడి వచ్చినవారిచే జయింపబడిన వారిసంతతివారే. ఆమెరికాలోనిపుడున్నటులే ఆఫ్రికాలో భారతదేశమునందుగూడ జాతిద్వేషముండెడిది. ఇప్పుడది అంతరించినది. ఈసంఘర్షణము పెక్కుమందిలయేండ్లకుండి జరుగుచున్నది గాన నొక్కరోజులో నంతరింపదలచిన దీనిని రూపురూపులు అనగా ఒకజాతి నింకొక జాతివారును ఒకవర్ణము నింకొకవర్ణమువారును అడగద్రొక్కవదలి నంతరింపజేయుటకే భారతదేశమునందలి విద్యాధికులు పూనుకొనియున్నారని భారత కార్మికల నిస్సంగియముగా ప్రపంచమునకు వెల్లడింపగలరు.

ఆస్పత్రికను కార్మికుల తన్నడున సమరింపదలచిన యిట్టితప్పునే చేయుచున్న పాశ్చాత్యదేశములవారు భారతీయుల నిందులకు విచారముగా నిరసించుట పాడిగాదని తెలుపుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా మున్నగు దేశములలో పాశ్చాత్యులుగాని భారతీయులు మున్నగు నితర దేశముల కార్మిక

కోట మైదానములో

అమర్చియుండు మా విశాలమైన డేరాలో

గొప్ప ప్రారంభోత్సవము

17-7-28

మంగళవారము

రాత్రి 9-30 గంటలకు

రాత్రి 9-30 గంటలకు

ప్రాఫెసర్ శంకర్ రావుగారి

కార్తేకరు గ్రాండు సర్క్సును.

50 ఐరోపాదేశపు, హిందూదేశపు, ప్రవీణులైన నటకులు

60 నూతన మృగములు, అత్యద్భుతమగు వనులను చేయును

అన్నియు నవీనము! అన్నియు ఉత్సాహమును కలిగించును!!

ప్రతియొక్కరు చూచి, ఆనందింపుడు.

ప్రవేశకట్నములు:—4 గురికి బాక్సు రు 18, సింగిల్ సీట్ రు 5, డ్రస్ నర్సిల్ రు 4, మొదటితరగతి రు 3, రెండవతరగతి రు 2, కార్పెట్ గ్యాలరీ రు 1, గ్యాలరీ అ 8.

ప్రాఫెసర్ శంకర్ రావు,
(ప్రాత్రైటక).

జే. జెకాకిన్సు,
హానరరీ మేనేజరు.

బి. ఐ. వేసుగోపాలునాయుడు,
జనరలు మేనేజరు &
ప్రాఫెసర్ ఎ.కె. ప్రాకేట్ పెక్రిటరీ.

అనుగూడ పాశ్చాత్య కార్మికలతో సమముగా గోవిందునట్లవట్టి పాశ్చాత్య కార్మికపంథుములవాని జాడవలెననియు పూనముచున్నది సమానమున జీవము, అందరికిని సమానమున జీవించుట మున్నగువాని నేర్పరచవలెననియు కోరుచున్నారు.

భారతదేశము ఆస్పత్రిక మున్నగు సాంఘిక దురాచారముల తొలగించుటకు

భారతదేశము ప్రధానముగ కాంక్షియుండు దేశము. ప్రజలెల్లమును కాంతిని తోకకల్పామునే ముఖ్యముగా కోరుచుండును. శ్రుతపురుషుల తాత్పర్యం ప్రేమ:లన జన సమావాసములు మతకలహములకు మున్నగు నుదేకములకు గడంగుట లేకపోలేననిగాని గ్రామములలో అధిక సంఖ్యాకులు హిందువులును మునుస్మదీయులును గూడ కాంతిముగా జీవించవలెననియే కోరెదరు

భారతదేశము మిక్కిలి గొప్పదియగుటచే ప్రజలందరూ నాంత్రప్రేమలతో ఆమెకు సాహసమేయరను పంజాబు వాయువ్య పరిసార్లు పరగ జామున్నగు కొన్ని ప్రాంతములలో ప్రజలు మొదటి నుండియు యువనిపులులేగాని వారి సంఖ్య అత్యల్పము.

భారతీయులకు మంచి మోపదేశమును చేయగోరువారు వారి కాగ్రహము కలుగునటుల చెబుచుండరు. తమ కాంతి వైరాగ్యములకు కలిగియుండి నీతి బలముతో నుపదేశంపవలెను. బోధన అనుషాన పూర్వకముగా నుండనిచో భారతీయుల దుర్మతలు, ఉపదేశించువాని వర్తనము వారు ముఖ్యముగా గమనించి అతడు ఎంచకుడనగా కాదా యని మొదట నిర్ణయించిన పిమ్మటనే అతని యుపదేశముల నన్నిటిని ఆనుపరించెదరు. ఉపదేశముడు సత్యవ్రతుడై మొదట ప్రజల ప్రేమకును గౌరవమునకును పాత్రుడైతేనే గాని నిరముగునెట్టి సంస్కరణమును కొనసాగింపజాలడు.

భారతదేశము పుణ్యభూమి. ప్రజలకు పునీతులనుకేయుకత్తి దానికి పూజముగనే యున్నది. కావుననే ప్రజలు దైవభక్తిని కలిగి కాంతిముగా భగవద్భావముల నొనరించుటకుం దాపత్రి కలిగియుండురు (ఎంగు యుడియా 5-7-28)

రంగూను పోర్టు ట్రాఫికుమా నేజరులు
సన్నెండు చేయబడుట

విచారణసంఘము నియమింపబడుట

రంగూను, జూలై 18:—రంగూను పోర్టుట్రాఫిక్ ట్రాఫిక్ మాజీజరు అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ మాజీజరు లంచములు పుచ్చుకొనవట్లు ఉజావయ్యెనని హైకోర్టువారు మానవత్వపు శ్రమ తీర్చునంటి నూచించి యాండుటచే వారు సన్నెండు చేయబడిరి. వారిపై ఆరోపింపబడిన నేరములను పరిశీలించుటకు ఈజిప్ష పేర్కొనబడిన వారిక విచారణ సంఘముగ నియమింపబడిరి. జై బెర్లిగాడు (అధ్యక్షుడు) జై. టర్నరుగారు ఉపాధ్యక్షుడు, బ్రాండగు, కే. ఎ. సాండుగార్లు సభ్యులు. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, జూలై 18:—కవునాండ్ కవుతుఖములకు గురించి పరిశీలనమొనర్చుటకు కార్మికము ప్రత్యేకపూజకము ను జరగ మేయరుగారు అంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నిత్యము నొకచెంచాడు.

మెగ్నీషియా యస్. ఫులి
గ్రోనోను ప్రాతఃకాలము
న సేవించినవ్యాధులు, బా
ధలురాకుండ మిమ్ములను
కాపాడును. ఖర్చులు తగ్గి
పోవును. మిగుల శ్రేష్ఠమైన
న భేదిమందు.
కెమిస్టు లందరివద్దకు దొరకను.
సోల్ వ జెంట్లు:
గోరియోలిమి పెడే.,
పోస్టు బాక్సు నెం 159, బొంబాయి.

14 వ ఆంధ్రవైశ్య మహాసభ

నేడు వాయల్పాడులో ప్రారంభమగుట

ఆంధ్రవైశ్యసంఘాధ్యక్షులు లగు పూలేవల్లి రామానుజంశ్రేష్ఠిగారి ప్రారంభోపన్యాసము

వైశ్యసంఘములారా, సోదరులారా, సోదరీమణులారా!

కులాభిమానము దృష్టియందుండి, సనన్వయమునకు, శరీర కష్టమునకు లక్ష్యపెట్టక, తమతమవ్యాపార, వుద్యోగములకు సెలవొసంగి, యేదో నోళ్లమూల వదిలియున్న యాదీన్నగ్రామమునకు విరాజందర సుసానియులు విచ్చేసి, దులకు మేమెంతయో కృతార్థులమై, మాకృతజ్ఞతాపూర్వకవిధనముల సన్నిధియందున్నాము.

సోదరులారా, యీ 14 వ ఆంధ్రవైశ్యసంఘసభ యాచార్యసభ యాధిపత్యభారమును వహించ విశ్వాసంపన్నులను, లోకానుభవము గల, రాజకీయముల, పనివాడనైన వామిది యాభారము వేయుట యాచార్యసంఘమువారి వాల్మీకియే భారముగాని మరియెవరియైన గాదు. వారికి వాక్యతజ్ఞతాపూర్వక విధనముల సమర్పించుచున్నాను.

14 వ సభ

ఈమహాసభకు పదునాలుగువందల ముగ్గురికి పాల్గొనగల్గి యుండియు, వాయల్పాడులోనే గొప్పపనులు నిర్వహించి వైశ్యకుటుంబములో గొప్ప పుత్రాభిమాన కలిగించి పెండ్లిదండ్రులను తన సంసారములకు సాహసించి యింకవరకే కొంతవరకు ఫలితము గలగజేసింది. ఇప్పటికి 14 వర్షములు గడిచినను ప్రెసిడెంట్ పర్యటించి గాని, యేసరికి యందుగాని లేని యాజిల్లాలో ఆర్యవైశ్యులలో నూటికి, ఆయిదుమందిగూడ ఆర్యవైశ్య మహాసభయొక్క, స్వస్థానవర్ధన దన్ను చే కాని చూచియోగి యుండలేదు. మహాసభ విషయమిందుకయు నెరుంగని యాజిల్లావాడు మాత్రమే గాని యాభూతకార్యము నిర్వహించ ప్రయత్నించినార గాన, లోపము లుండినను సహాధరభావము లతో మన్నించి సభాకార్యక్రమమును జయప్రదముగా ముగించుటకే తోడ్పడుదురని యెంతయు వేడుచున్నాను.

వాయల్పాడు

వాడల్ పాడు గ్రామముయొక్క పేరు మీలో పెక్కురు యిదివరలో వినియుండరు. కాని ఒకానొకసమయమున యాగ్రామము గొప్పస్థితిలోనుండి, తొల్లి దత్తమండలములో చేరియుండి, యామండలములోని ముఖ్యగ్రామములతో సమానముగా తలచుచుండెడిది. కారణం తరచుచే యాగ్రామము కొంతవరకు పీనస్థితికి వచ్చినది. ఆయనను యాగ్రామమునకు తల్లిగ్రామముని యాజిల్లా వాసులందరూ యప్పటికిని పోతించుచు, నూతనపద్ధతులు యేర్పాటుచేయవలెనన్న యాగ్రామముననే యితర గ్రామములు మార్గప్రదర్శకులుగాయుండగోరుచున్నారు. యాగ్రామవాసులు యిటువంటి మహాసభను యిదివరకు నిర్వహించక పోయినప్పటికిని గొప్పకార్యములు కొన్ని నిర్వహించి గొప్పస్థితి గడించినారు. 1907 వ సంవత్సరమున యాగ్రామవాసులు పౌండరీక్ యజ్ఞము జరిగిపంపియున వదు నెరు దినములు నుమాడు ఆరువేల ఆర్యవైశ్యజన సమాహమనకు భక్త్యచూపిగూడ ఆతిథ్యమొసంగి యున్నారు. ఇదియుగాక నుమాడు 7 ఫలవత్సముల క్రితము ప్రత్యక్షగంగావ్రతము అతి ప్రభుత్వముతో జరిపి వేలకొలది ఆర్యవైశ్యులకు ఆతిథ్యమొసంగి కార్యము నిర్వహించి, అటువంటి మహాసభయొనడుననే యిప్పటికొంత తగ్గిసితితోయుండియు 'పులిబడు నైసదు గడిచినప్పటికీ' యాను. లోకొక్తి ననుసరించి యా గొప్పకార్యమునకు సాహసించియున్నారు.

వైశ్య సంఘాభివృద్ధి-విద్య

ప్రపంచమందు ప్రస్తుతము యితరభుండలలో అన్ని విషయములలో ఒకరినొకరు మించవలయునని విశేషప్రయత్నముచేయుచున్నారు. ఇందువలననే వారు నూతన పద్ధతులు సంతరించిరి. వానికి తగినట్లు వారి వారిసంఘములందు మార్పులు గలగజేసికొనుటవలన చి గ్రహపడకయు, ప్రదముగా ముందంజ వేయటమ విలుగలిగియున్నారు. అటువంటి మనము కూడ వృద్ధికి రావలయునన్ను, నూతన పద్ధతులు తప్పించినపుడు మనసాం మిక విషయములలోని తటతర విషయములలోని మాన్యులు గలగగ జెల్పించి తీరవలయును.

దేవాదాయము, వ్యాపారము ముఖ్యవృత్తిగాగల మన కులములను సావరియింపవలెను. వ్యాపారములు నగించిన దేశము వాగు పడ జాలదు. యితర దేశములు వ్యాపార మూలముననే రాజ్యములయూడ సంపాదించ

కలిగెను. అటువంటి వృత్తికల మనకులములు మంచిస్థితి యందుండిన దేశము మంచి స్థితిలో నున్నదనియే యెంచవలయును. యిప్పటి పరిస్థితులందలి జాడ మనకులము నుండి మనకులవృత్తి యొన వ్యాపారము నాకాటికి జారిపోవుచుండుట చాలకొంచ నీయును. ఇతర కులములనుకంటె మనకుల వృత్తిలో ప్రవేశించి మనకులలోగా నిలిచి మనలను మించుచున్నారు. ఇందులకు కారణము మనయొక్క లోపమే. ప్రపంచము మార్పుచెందుచున్నప్పుడు ఆహుద్వల కనుగుణముగ మనముకూడతూ ముందంజ వేయక పూర్వపు పద్ధతులనే అవలంబించుతూ యుండినందున యితరకుల మనకులవృత్తిలో ప్రవేశించుటకు అనుకూలము గలిగి వది. ప్రపంచములో యేమిమాడ్కులు జరుగుచున్నవి. యేయే దేశములు యేవిధముగా నృద్ధికివచ్చుచున్నవి. యనవిషయములకు తెలుసుకొనుటకు విద్యముఖ్యముగా కావలసి యున్నది. సర్వసేవీ వృద్ధి ముఖ్యము దేశవర్ధిక్రమ భూగోళ కాస్త్రములు వదిలి యేయే దేశములందు యేయే పదార్థము లభ్యమై యున్నది. ఉత్పత్తి ఆయన వస్తువులు చాకగా, నూతనపద్ధతులుగా మార్పు చేయుటయే యేయే పరికరములు, యంత్రములు యుపయోగించుచున్నారు. యావిషయములు తెలిసికొనుటకు జ్ఞానము కలుగుచున్నది. ఈవిషయములు బొత్తిగా తెలియవలయు మనజాడు యేలూ ప్రయత్న పడును. అందువలననే యితరవిషయములలోకేములలో విద్యవలన అనేకలాభము లుండుటయే గాక మన కులవృత్తి యయన వ్యాపారము నకు కూడ విద్యవలన చాల లాభమున్నది. విద్యసేవీగనని విదేశములకుపోయి యంత్రములు నడపుటకుగాని, క్రొత్త వస్తువులు తయారు చేయుటకుగాని, నేర్పు కొనటకుగాని, పిలువబడుచునవారు మనకులకు విద్య మనపూర్వము చేయించుకొని యిల్ల రోజే ర మో యేవ రావు అంగజేయ, యే భావన వృత్తి కొట్టి, యే పాఠశాలకుపో మనవాడు చేకొనుచుండిన యానుభవము భావము కలిగియున్నాడు. వీరే విద్యావంతులయి యుండిన యితర దేశములవలె క్రొత్త వస్తువులు తయారు చేయుటయందేమి పదార్థములు చాకగా తయారుచేయుటకు యంత్రములు వుపయోగించుటకు నేర్పు సంపాదించి యితర దేశములవలెనే ముందంజ వేయుటకు పిలువకలిగియుండును. యీ విద్యవలననే మనపులకు ఉన్నత భావజలము, ప్రపంచజ్ఞానమును కలుగుచున్నది గనుక మనలో విద్యాలోపమే ప్రభుత్వలోపము. ఇటువంటి లోప మాపుకొనుటకు మన కులములందరు గొప్పప్రయత్నములు చేయవలయును. మన బాలకులకు ఆవిశ్వము విద్యసేవీయేగాక వారి కింకనులు యేర్పరచదుగూడ మన భారమైయున్నది. ప్రతి గ్రామములోను హైస్కూలులు, కాలేజీలు వుండవు. ప్రతి తాలూకాలోనును వుండుచోట మనబాలకులకు ఆతాలూకాలో సరిగ్గ గృహములు యేర్పాటుచేసి ఆతాలూకాలోని బీదబాలకుల పోషణకు తగు సహాయమునకై నిధిచేర్చి వసతిగృహములు తగు మైనవారి విచారణలో వుండవలెను ముఖ్యవిధి. అటువంటి జిల్లా వారు వారి జిల్లాలో కాలేజీ వుండినయెడల కాలేజీలో వదుపు బాలరసరిగ్గృహములు యేర్పాటు చేయవలయును. కేవలము వి.వి. డిగ్రీ పొందుటయందేగాక మన కులవృత్తికి ఆధారమైన నూతన వ్యాపార విషయములు నేర్చుకొనుటకై యితర దేశములకు మనవారిని సాలకు కనీసము ఒకరినైనను పంపుచుండవలయును. మన బాలకులకు కూడ విద్యలేని కారణముచేత నూతనమార్పులు చేయవలసినపుడు వారు తోడ్పడుట దుర్లభముగా నున్నది. బండికి కట్టిన కాడి సమముగా నుండిన ప్రయాణము తిన్నగా సాగగలదు. అటువంటి భార్యార్థరాలు యితర వుద్యోగములయూ యుండిన సమస్త విషయములలోను దాంపత్యము రాగించును. మనబాలకులకు యిచ్చు విద్య బాలర విద్యవలె గాక స్త్రీలకు తగినట్లుమార్పుచెందియుండవలయును. మనకులవృత్తియగు వ్యాపారమందు మనము ముందంజ వేయవలయునన్న మనవారు ఒకరి నొకరియందు సమృద్ధిము కలిగి సమిష్టిరహితాయ సంఘములు, వైశ్యవృత్తియగు సాపించవలయును. యేదైనను గొప్ప వ్యాపారమో, యంత్రములద్వారా ఉత్పత్తి చేయుటయో జరగవలసిన యెడల చాల ద్రవ్యము కావలసియుండును. వక మనపిల్లని అంత ద్రవ్యము వుండుట అరుదు. వుండినను ఒకడే తన ద్రవ్యమంతయు ఒక వ్యాపారమందే వుంచడముగూడ అనుచితము. మనవారు అటువంటి కార్యములు పూనుకొననియుండిన యెడల తిమి పెద్ద కంపెనీలుగా యేర్పా

For High Class Diamonds and up to-date Jewellery
 GO TO
Bapalal & Co.,
Dimond Merchants,
Gold & Silver Smiths,
216, China Bazaar Road, Madras.

టుచేసి మేల్ ద్వారా వెళుకం సమకూర్చిన, కులభముగానున్న, వకరిమిదనే భారముంతయు లేకనున్న పనులు జరుగుటకు పిలు అను. ఈ పద్ధతి యామెదింతకై యెంచిన యాలోపి యున్న వక వ్యాపారమైనను చేసియుండజాలరు. మన వారిలో వికమత్వత, కులాభిమానము, అన్యోన్యనమ్మకము వాచ్చు యెవరో యిటువంటి కంపెనీని ప్రారంభించుటకు పిలుగును. అటువంటి ముఖ్యమైన విగ్రామము లో వృద్ధి చేయుటకు మనవారందరూ కంకణముకట్టుకొని యుండవలెను. యాకాలములో సంఘములుండెనే యేమనియెను జడగనీ కాని, వకనిలన యేకార్యము కాజాలరు. అటువంటి సంఘములకు జరుగుటకు మనవారందరు ఆయకమత్వముగలిగి అల్లు విషయములపై వివాదములు పెట్టుకొని కత్తుల కావడం యుండడమనలన మన పనులకును, మన గౌరవమునకును, చాలా శ్రేయస్కరము. మనలో మనము వివాదపడుచుండిన మనకార్యములు నెరవేరక పోవుటయే కాక యితర కులములు మనలనుచూచి పోషనచేయుటకును మనలను నిరకరించుటకును కారణమగును. ఆర్యవైశ్యులందరు యావిషయమును ముఖ్యముగా గమనించవలసినది.

దేవాదార్శ్యము

విద్యతో సమానముగా మనవారు దేవాదార్శ్యవిషయమై శ్రద్ధపుష్కలమి యున్నది. మన పెద్దలమయెందు చాడ ధ్యము మన కిప్పుడు లేకన్నది. మన జీవితకాలముకూడ నానాటికే తగ్గుచున్నది ఇందుకు బాల్యవివాహములు ప్రతికారముగా యుండియు, తగిన దేవాదర్శము పుష్కలములందు వారిని మనము ప్రవేశపెట్టక యుండడము చెందకారణముగా యున్నది. మనవారిలో కొందరు మనవారు కనరతుచేసిన దుర్మార్గులగుచున్నారు. సోదాలపుష్కలము అనుభావము కలిగియున్నారు. ఇది చాల పారబాటు అయిన యుభిషాయిము. దేవామందు శక్తిలేకున్న గొప్పపనులు చేయటకుగాని, వోర్పుగా నిర్వహించుటకుగాని పిలువబడును. దేవాదార్శ్యము లేకున్న మనకు మరింత పిటికితనము అలసడుటకు కారణమేర్పడుచున్నది.

ఇతరకులముల దుర్మార్గులను మనము లోబడవలసివుండును. ధైర్యముకలవారే గొప్పప్రయత్నములు చేయ బూనుదురు. ధైర్యంపర్యార్థ సాధకం అను లోకోక్తి కలిగి ధైర్యసాహసములు కావలయునన్న విద్యాజ్ఞానముతోపాటు దేవాదార్శ్యముగూడ యుండవలయును. బలవంతులైన మనకు పుట్టుసంతానముకూడ ఆత్మగృహంతులుగాను, బలవంతులుగాను, దీర్ఘవయస్కులుగానుండురు. ఇటువంటి ఆత్మగృహగృహము గలగచేయుటకై ప్రతిగ్రామములోను తాలికానాలు కట్టించి దేవాదర్శక్రమయందు ప్రవేశపెట్టి మనవారిని దృఢగా క్రులగాను, ధైర్యవంతులుగా చేయవలయును.

ఇక మన సభ్యములలో బలవత్కరమైన ముఖ్యలోపములు కొన్ని మనము ముందు నడవజాలకపోయినను యిప్పుడుండుస్థితిలో నైన వుండవలయునని కోరికయుండిన మారుచేతుకోనిన వున్నది.

కన్యాశుల్కము

కన్యాశుల్కము యెంతసేపయో దానితో సమానముగా నిరకుల్కములుగూడ నీవమే. అటునికి యిశాం అను పేరుతో యిప్పుడు మన స్త్రీలకు మనము పురుషులు వెలయించుకొనుచున్నాము. వరకట్నములద్వారానో లేక పండుగల యిశాములద్వారానో కాంతిక్రమత యిశాములద్వారానో సారముండుకకు మన సారమును వాడపిచ్చి పిచ్చిచేయుచున్నారు. యా దురాచారము మనలో ద్రవ్యవంతులు ప్రధమము మాన్యుటకు కంకణము కట్టుకోవలసినది. ద్రవ్యవంతులకు యే రెండువేల, మాడువేల వచ్చినంతమాత్రము చేరనే వారికి గొప్ప కానీందు. వారు దానిని దిగ నాడినను వారికి లోపమువాటిల్లుదు. వారుచేయు యలవాటు బీదవారికి పులిత్రాడై యున్నది. కనుక మనవారిలో ద్రవ్యవంతులు యీ వరకట్నములు తీపేక్షింపక తమ బాలరకు మార్గప్రదర్శకులు కావలెను. దానితోపాటు అతిగోడ్యముగా వుండవలసిన రజస్వల కాంతిక్రమతము యిటువంటి సందర్భములలో నలుగులకేసి బహిరంగపరచ

ఎన్. గంగరాజు, మేనేజింగ్,
ప్రెస్సు, 2 మైదూరు బ్రికికల్లరీ.
దెయిరీఫారింకంపేటి ఏ.వి.ఆర్.

అటవీపంచాయతులు

శాసనసభ

1927-28 సంవత్సరపు అటవీ పంచాయతుల రిపోర్టు, యీ నూతన తర్జుమా గ వెల వడిన దని చెప్పవచ్చును. 1928 సంవత్సరము జనవరి 1 వతేది నుండియు, అటవీపంచాయతులు నరానరి కలెక్టరుల యధికారము క్రింద నుంచబడెను. నివేదన సంవత్సరమున, రాజధానిలో 1130 పంచాయతు లేర్పడియుండెను. ఇవి 3353 చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణము గల అడవులను పరిపాలించెను. ఇంతకు పూర్వపు సంవత్సరమున, 985 పంచాయతులు 2855 చదరపుమైళ్ల అడవినిమాత్రము నిర్వహించెను. పంచాయతి అడవులలో 675 రెకి? పశువులు సేసెను. ఇంతకు పూర్వపు సంవత్సరమున, 475558 పశువులు మేసియుండెను. పంచాయతులు విధించిన మేతరేట్లు పశువులకటికి 2½ అణాలనుండి. 1-4-0 లనరకు భేదించెను. కొద్దిచోటుల మాత్రము ౦౫ రేట్లకన్నను ఎక్కువ తక్కువలు గనుపించెను. ఉత్తరాఘాటులో రెండుకేసులలో మూడురూపాయలరేటు విధింపబడెను. కోయంబత్తూరులో అరుకేసులలో రెండు రూపాయల రేటు విధింపబడెను. మధురలో నొకకేసులో అణాచొప్పన మాత్రము విధింపబడెను. నియమింపబడిన వాచరుల సంఖ్య 1264 నుండి -1897 వరకు పెరిగెను. పంచాయతి అడవులను కాపాడుటకు తగినంతమంది వాచరులను నియమింపవలయునని బోర్డువారు కోరుటచే, నిలుల జరిగెను.

ఒడంబడికలలో నుదాహరింపబడిన మొత్తము 855 ఎక్కువసంఖ్యగల పశువులను మేపుకొన నిచ్చిన పంచాయతులు 100 కి 10 వంతున గలవు. ఎక్కువసంఖ్యను మేపుకొన నీయవలయుననిన, ముందుగ అంగీకారము బడవలయునని ఉత్తరు వియబడెను. ఇట్టి ఉత్తరువులు కొనసాగుచున్నవని, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. నేరముల సంఖ్య 4819 నుండి 5912 నరకు పెరిగెను. 3986 నేరములు, 34351 రూపాయల మొత్తమునకు కంపౌండుచేయ బడెను. నేరములను కంపౌండు జేసికొనునధికారము ముప్పదియొక్క పంచాయతులకు ప్రసాదింపబడెను. 1130 పంచాయతులలో 1097 పంచాయతులెటుల పనిజేయుచున్నవో చెలుపురిపోర్టులు గలవు. వీనిలో 100 కి 11 వంతున మించిపని సూచింపబడెను. 100 కి 54 వంతున తిన్నగ పనిజేయుచున్నవి. నూటికి 15 వంతున అభివృద్ధి జెందుచున్నవి. నూటికి 19 వంతున ఉపేక్షనహించెను. పంచాయతులను ఇప్పుడు ఎక్కుడు కఠినపరితకు లోనుజేయుచున్నారట. 307 పంచాయతులు క్రొత్త బావులను త్రవ్వించెను. ఇందుకుగాను 23770 రూపాయలు ఖర్చుపడెను. ఇంత

కుపూర్వపు సంవత్సరమున 384 బావులు త్రవ్వించ బడెను. 59 పంచాయతులు అక్కర లేనిమొక్కలను 2048 రూపాయలను ఖర్చుపెట్టి తీసివేయించెను. నాగజెమును ఇక్కడక్కడ ధతులవలన నశింపజేయుటకు చెంగల్పట్టజల్లాలో ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అటవీ పంచాయతులు మొత్తముమీద అభివృద్ధిజెందుచున్నవి జెప్పవచ్చును.

ప్రపంచశాంతిదినము

ఇంతవరకు ప్రపంచమున కంతకును బనికి వచ్చు ఉత్సవదిన మేదియు లేకుండెను. ఆయా దేశములకును, ఆయాజాతులకును ప్రత్యేకముగ పర్వములును పండుగలును గలవు. ప్రపంచమున కంతకును సరిపోవునటుల, అమెరికా సూచించిన శాంతి ఒడంబడికలను వివిధజాతులను సంతకము జేసిన రోజును, ప్రపంచశాంతిదినముగ అన్ని దేశముల వారును పరిగణింపవలయునని, నొకడే అబ్జర్వర్సుప్రతిక గోరుచున్నది. ఆదినమున యుద్ధము నొక పరిష్కారసాధనముగ నెంచునందర్భము లంతరించును. అబ్జర్వర్సు ప్రతిక సూచనను, మాంచెస్టరు గార్డియను ప్రతిక బలపరచుచున్నది. అరోజున, పనులనన్నిటిని కట్టిబెట్టుచో, వివిధజాతులవారును శాంతి ప్రయోజనముగూర్చి యోచింప నవకాశము గలుగునని ఈ ప్రతిక తలంపు. జాతీయదృష్టి అంతర్జాతీయ దృష్టిగ మారుట కవకాశమేర్పడును. ఇట్టి యూహ సరియైనదేగాని, ఒడంబడికలపై సంతకము జేసినమాత్రాన శాంతి గుమరునని తలచుట భ్రమ దప్ప నేరుగాదు. ఇంతవరకు జర్మనీమాత్రమే ఒడంబడికపై సంతకముజేయుటకు ముందుకువచ్చెను ప్రస్తుతసమయమున జర్మనీకి విశేష సైన్యముగాని, నౌకాదళముగాని విమానదళముగాని, లేదని తెలిసినవిషయమే. జర్మనీకి కాలనీలులేవు. ఇతరజాతులను జర్మనీ పరిపాలించుటలేదు. అందుచే ప్రపంచ శాంతిరక్షణ విషయమున జర్మనీ అమితోత్సాహము జూపుట వింతగాదు. ఇంగ్లండు జవాబిచ్చుటకుగూడ సుస్తీజేయుచున్నదని, ఛేంబర్లెనుగారిని, కాహన్సునభలో పలువురు అభిక్షేపించిరి. ట్రెస్సుస్ట్రీ, అధివివేకరాజ్యములుగాని, ఇండియాగాని కారణముగావనియు తామే మంచిచెడ్డలను చాల కామునుండి యోచించుచున్నారమనియు, ఛేంబర్లెనుగారు నుడిసిరి. ప్రాత ఒడంబడికలకు భంగము కలుగకుండు రీతిని క్రొత్త ఒడంబడికను చేపట్టవలయునని, ఛేంబర్లెనుగారి తలంపు. కాని, ప్రాత ఒడంబడికలను విడనాడినగాని, క్రొత్త ఒడంబడికలు సాధ్యమగునని దోచదు. ఇతరదేశములవారును ప్రపంచశాంతి విషయమై తగినంత యుత్సాహము జూపుటలేదు. ఇతియగాక, స్వరక్షణార్థమై జరుపు యుద్ధములను, ఒడంబడిక నిషేధించుట లేదు. ఏ జాతీయైనను స్వరక్షణ పేరుతో యుద్ధములకు దిగుట కింకను వీలుగలదు. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రపంచ శాంతి గురురునని ఉద్విగ్నరుటకు వీలు గనుపించదు. పాశ్చాత్యదేశములు స్వయం నిర్ణయ సూత్రము నంగీకరించి, ఎల్లజాతుల స్వేచ్ఛ కవకాశమియవలయును. పునాదులు లేకుండ శాంతి శాంతి యని పలవరించిన ప్రయోజనముండదు.

అయినను, ప్రపంచశాంతి సుస్థిరముగ నెలకొన గాకయని, అన్ని దేశములతోపాటు ఇండియా కూడ కోరకమానదు.

సైమనుగారి చురుకుదనము

ఇండియాకు బయలుదేరక ముందు సైమను గారు ఇంగ్లండులోని వివిధభాగములలో పడునైదు నుపన్యాసముల నిచ్చెదరని తెలియుచున్నది. తామిది వరకు జేసిన ఘనకార్యముల గూర్చియు, ఇక ముందు జేయబోవుచానిని గూర్చియు, సైమను గారు ముచ్చటించెదరని నమ్మవచ్చును. బెంగాలు శాసనసభవారు సెలెక్టుకమిటీని నియమింప నంగీకరించుటచే, వీరు మరింత సంతసముతో నుపన్యసింపెదరని నూహింపవచ్చును. సైమనుగారి సంతసమునకు భంగము కలిగింప నవసరములేదు. సెలెక్టుకమిటీకి తోడ్పడిన శాసనసభ్యులను స్వరాజ్య పక్షమువారు అనవసరముగ నిందించిరి, జన్మిస్తుప్రతిక వగచుచు, సత్ప్రవర్తనమును బోధించినది. కాని, సర్ అబ్దుల్ రహీంగారి కథ నిండుక పరికించినచో, స్వరాజ్యపక్షమువారి విమర్శనము సహేతుకమయినదని గుర్తింపవచ్చును. రహీంగారు బహిష్కార సంకల్పమును వదులుకొనిన పిమ్మట, వేరొకమార్గమును కనిపెట్టిరి. హిందూదేశమునకు అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్య మిచ్చునటుల, సెలెక్టు కమిటీవారు కమిషను వారిని గోరవలయునని, రహీంగారు ద్వేషించిరి. అందు కను గుణముగ వీరొక సవరణను పంపిరి. సవరణ కను కూలముగ వోటుజేసెదమని, కొందరు సభ్యులు వీరికి వాగ్దానము జేసిరట. కాని, సమయము వచ్చునప్పటికి, వాగ్దానము జేసినవారు వెనుదీసిరి. ఇందు కేమికారణమో, రహీంగారు రూహింప లేకున్నారు. ఒక్క సంగతిని మాత్రము వీరు బయల్పరచిరి. గవర్నరుగారు రహీంగారిని పిలిపించి మాట్లాడిరట. కాని తమనడవడి, గవర్నరుగారి ప్రసంగము వలన ప్రేరేపితము గాలేదని మాత్రము, రహీంగారు గొప్ప జెప్పకొనిరి. ఇతర సభ్యులనుగూడ గవర్నరు గారు పిలిపించి మాట్లాడిరని, రహీంగారు దొంగుచున్నారు. వీరి సమాగమమునకు పిమ్మట, సభ్యులు రహీంగారిని విడినాడిరట. అందుచే విధిలేక రహీంగారు తమ సవరణను వదులుకొన వలసి వచ్చెను. అనధికార సభ్యుల చర్యల నీరీతిని ప్రేరేపించుట గవర్నరుగారికి పాడిగాదనియు, వారిట్టిసమయములందు వైదొలగియుండవలయుననియు, రహీంగారు గారు గోరుచున్నారు. రహీంగారిట్టి రహస్యములను బయల్పరచి సందుకు, కృతజ్ఞులు. బెంగాలు సెలెక్టు కమిటీ ఎంతవరకు ఐచ్ఛికముగ నేర్పడు చున్నదో, దీనిని బట్టి గ్రహింప వచ్చును. సైమనుగారి కిట్టి చర్యలు తృప్తిగొలుపుచో, గొలుపనిండు. కాని దేశాభిప్రాయము, సహకారమున కేమాత్రము అనుకూలము గ లేదని స్పష్టముగ జెప్పవచ్చును. స్వరాజ్యమనిన భయపడెడివారి వెనకోదప్పు, తదితరుల కెల్లరకును బహిష్కారమే కర్తవ్యమని, స్పష్టమగుచున్నది.

“వయోనీరు” విమర్శనము-

టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక బార్డోలీ సమస్య గూర్చి ఎంతటి అసత్యములను వ్రాసినను, పయొ నీరు పత్రికమాత్రము దూరదృష్టితో విమర్శన గావించినందుల కెంతయు సంతసింపవచ్చును. బార్డోలీ రయితుల యుద్ధమము సక్రమముననడని యు, జాయింటుకమిటీవారి సూచనల కనుగుణముగ నున్నదనియు, పయొనీరు పత్రిక తలచుచున్నది. జాయింటుకమిటీ సూచనల ననుసరించి, లాండు రివిన్యూ చట్టము గావింపవలయునని, బొంబాయి శాసనసభవారు తీర్మానించుచుండిరి అంతవరకు పన్నులను హెచ్చుజేయవలదని కోరియుండిరి. రివిన్యూ శాఖవారు మాత్రము ప్రాతఃపక్షతులను విడనాడరయిరి. ఓక్షపాత రహితమగు విచారణ జరుగవలయునని రయితులు చేసిన విన్నపము త్రోసివేయబడెను. సెటిల్ మెంటు యుద్ధోగము ధ్యనే భిన్నాభిప్రాయములు వెలువడినపుడు, తగిన విచారణ తప్పక జరుగవలసియుండెను. దీనిని జరుపకబోగ అధికారులు తీవ్ర నిర్బంధములను విధింప సాగిరి. అధికారుల వలంబించిన పన్నుల వసూలు పద్ధతిని పయొనీరు పత్రిక పూర్తిగా ఖండించుచున్నది. రయితులయుద్ధమము న్యాయమయినదనియు, సమగ్రమగు విచారణ జరుగుట యవసరమనియు, పయొనీరు పత్రిక నిస్సందేహముగ చెలుపుచున్నది. హిందూదేశమంతయు బర్డోలీ ప్రజలపట్ల సానుభూతి జూపుచున్నది. ఈసమయమున ఉక్కుచట్టమును సడలింపవలయునని, పయొనీరు గోరుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు చెబుచు నత్యము అధికారులకుమరింత కంటకముగ నున్నదనియు, పయొనీరు కనిపెట్టినది. సద్భావభరితులగువారెల్లరికిని, యిటులనే దోషకమానదు. విల్సన్ ఇన్వెన్ సమాగమమునకు ఫలముగ, బార్డోలీ సమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కారమగునేమో చూడవలయును.

భారతీయుల కూర్పుము

భారతీయులు కూర్పులను అపనిందకు, ఆంధ్రాసుగారు యీవారపు యంగుళియూ పత్రికలో తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగుచున్నారు. మేయమ్మగారు, కాళీమందిరమున జరుగు బలులబట్టి, భారతీయులు కూర్పులని, తేర్చినది. జాతుబలులైన ప్రదేశము లనేకములు గలవని, ఆంధ్రాసుగారు చెలుపుచున్నారు. విష్ణుగుడులలోను, శివాలయములలోను, జలులు జరుగుటలేదు. కాళీఘట్టమునందు జరుగుబలులను, విశాలహృదయులు నిరసింపుచున్నారు. రవింద్రుడిందుకు సంబంధించిన నాటకమును వ్రాసి, ప్రజలలో ప్రబోధము కలిగించెను. మాంసభక్షణమును పూర్తిగా వినర్జించు జాతులు పెక్కులు గలవు. మాంసభక్షణ కలవాటుపడిన జాతులలో గూడ యీ యలవాటు రానురాను తగ్గుచున్నది. భారతీయులు పశువులను హింసించెదరను సంగతిని, ఆంధ్రాసుగారు రంగీకరించుటలేదు. గ్రామములలో రయితులు పశువుల నతి కరుణతోబెంచుట, యనుభవైకవేద్యము. పాశ్చాత్యదేశమునందు, జాతువులపట్ల కూరముగ ప్రవర్తించువిధమును ఆంధ్రాసుగారు వివరించుచుండిరి. కేవల విరోధమాకొరకై, జంకలను, కుండేళ్లను, కుక్కలతో వేటాడుపద్ధ

తిని వీరు ఖండించిరి. పక్షులను, వేడుకకొరకు చంపుచుందురు. ఆంధ్రాసుగారిమారు మార్పలీసుకు బోగ నే, ఎక్కడవట్టిన నక్కడ బహిరంగముగ విక్రయింపబడుచున్న మాంసపుముద్దలు, వీరికి రోతబుట్టించెను. భారతీయులలో కొన్ని కూరాచారము లున్నటులనే, పాశ్చాత్యులలోను గలవు. అంతమాత్రముచే ప్రపంచములో కెల్ల హిందువులు కూరాతికూరులని, మేయమ్మ వ్రాయుటకన్నను దుర్భాగమువేయడదు.

హితకారణ సమాజము: రాజమహేంద్రవరము

హితకారణ సమాజపు ఇరువదియొకటవ సాంవత్సరిక నివేదనము ప్రచురింపబడినది. కీర్తిశేఖరియైన కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారిచే స్థాపింపబడిన యీ సమాజము, సాంఘికమతసంస్కరణముల వ్యాప్తికై వారి యనంతరము గూడ పాటుబడుచున్నది. 1927 సంవత్సరపు చివరను, వీరి మంది సభ్యులీ సమాజమున గలరు. హిందూ చింతతు శరణాలయమును వీరేశలింగస్థికోన్నత పాఠశాలను యీ సమాజమువారు నిర్వహించుచున్నారు. వీరేశలింగము పంతులుగారి గ్రంథముల విక్రయమువలన వచ్చు రాబడి, పాఠశాల పోషణ కృపయొగపడుచున్నది. “భారత శరణాలయమును” ఆస్తిక పాఠశాలను పోషించి వర్ధిల్లజేయు బాధ్యత శ్రీ పంతులుగారి యభిమానులగు సాంప్రదందరిహితనున్నది. శక్త్యనుసారము వార్షిక విరాళముల మూలమున నెల్లరు ధనసాహాయ్యము చేసి యీ రెండు సంస్థలు వారి స్వరణ చిహ్నములయి జనోపయోగకరములయి వెలయునట్లు చేయుదురు గాక” యని, హితకారణ సమాజ నిర్వాహకులు విన్నవించుచున్నారు. వీరి విన్నపము సఫలమగు గాకయని కోరెదము. వీరేశలింగము పంతులుగారిపట్ల కృతజ్ఞత చెలుపుట కిది మిక్కిలి యనుకూల మార్గము.

హిందూదేశము: స్వపరిపాలనము

హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము క్రొత్తయనియు, ఇది ఎరువు చెచ్చిపెట్టినదనియు, విమర్శకులు తరుచుగ చెలుపుచుందురు. ఇదివరకు బొంబాయి ప్రభుత్వ సభ్యులుగ పనిచేసిన సర్ చిమకలాత్ సెతల్ వాడుగారు మాత్ర మటుల దలచుటలేదు. ప్రాచీన వాఙ్మయమును పఠించుచో, రాజకీయ సమస్యలు భారతదేశ దృష్టిని అనాదినుడియు ఆ క్రమించుచున్నటుల విదితమగును. ప్రస్తుత పరిపాలన పద్ధతులు పూర్వకాలపు వాఙ్మయమునందు పొడగట్టును. ప్రజలసాఖ్యమే, పరిపాలనముయొక్క ప్రధానలక్ష్యమనుసంగతని, ప్రాచీన భారతవర్షము గ్రహించియుండెను. పాశ్చాత్యవిద్యా ప్రభావమువలన, ఇంతకుపూర్వము మరుగుపడియున్న స్వేచ్ఛాభిలాష తిరిగి యుదయించెను. అంతియగాని, హిందూదేశమునకు ప్రజాపరిపాలనము బాత్తుగ క్రొత్తయనియు, వారికి నిరంకుశాధికారము పైనమాత్రమే ప్రీతియనియు జెప్పనుడువులు, అర్థవిరహితములు. ద్వంద్వపరిపాలనము విఫలమయ్యెనని సెతల్ వాడుగా రంగీకరించుచున్నారు. అటులగుచో, హిందూదేశమునకు చేకూరవలసినది, స్వపరిపాలనమేగద.

బొంబాయి కార్మికులు

బొంబాయి కార్మికుల పిల్లలకు ధనసహాయము నలుపుటకు బొంబాయి కార్మికరేషను వారు నిరాకరించినను, మిల్లు యజమానులు కొందరు విరివిగ సహాయ మొనర్చిరి. సర్ సాసూనుగారు పదివేల రూపాయలను, సర్ ఫజల్ భాయి కరింభాయి ఇబ్రహీంగారు అయిదువేలును, రాజా ప్రతాపగిరిజీగారు అయిదువేలను చందాల వైచివలుల తెలియుచున్నది. ఈనిధిని వ్యవహరించుట కొక సంఘమేర్పరుప బడినది. మిల్లుయజమానులకును, పనివారలకును మధ్యభేదభావము లున్నను, కష్టములలో నున్న పనివారల పిల్లలకు సహాయముజేసిన వారి యాదార్యము కొనియాడ తగినది. జ్యోషీగారు ప్రభుత్వము వారితో కార్మిక సమస్య పరిష్కారమునకై రాయబారముల నలుపుచున్నటుల, చెలియుచున్నది. వీరి ప్రయత్నము లెంతవరకు ఫలించునో చూడవలయును.

హార్టుమారకాగారి క్షమాపణ

తాతాకంపెనీవారిని సీచముగ దూషించిన, హార్టుమారకాగారు తమ ఆరోపణలు నిరాధారములని చెలిపి, క్షమాపణవేడిరని, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. హార్టుమారనుగారు సైమను కమిషనునందలి లేబరుసభ్యులు. వీరు తమ బాధ్యతను పూర్తిగా విడినాడి, అసత్యములను వ్యాపింపజేయుటబట్టి సైమను కమిషను విలువను గ్రహింప వచ్చును. ఇట్టి కమిషనువారు దేశమున కెట్టి మేలు జేయ గలరో, యూహించుట సులభసాధ్యము.

ఉదకమండలము వార్తలు

ఉదకమండలము, జూలై 18:—మద్రాసు కట్టకు సర్వీసుల కమిషనుపిల్ల మదరాసు శాసనసభ సెక్షెంబరు సమావేశమున ప్రకటించెబడును. గో. లామెంబరు దివానుబాదరు యం. స్పెన్సరునాయకుగారు 24 వ తేదీ ఉదకమండలము నుండి ప్రకటనపై కొచ్చిన కేపు కనకమాలి మద్రాసుకు వచ్చెదరు. (ఆ. ప్రె.)

భారతదేశమున మోటారుబండ్లు

తయారుచేయు కంపెనీ
బొంబాయి, జూలై 18:—భారతదేశమున మోటారుకారులు బ్రతుక్కులు తయారుచేయుటకు జెనరలు మోటారు ఇండియా లిమిటెడ్ ఆనువేల ఒకకంపెనీ త్వరలో స్థాపింపబడును జెనరలు మోటారు ఎక్స్ చార్జ్ కంపెనీవారు ప్రకటించుచున్నారు. ఈకంపెనీవారు 1929 సంవత్సరము జనవరి నెలలో పరి ప్రారంభించెదరు. కోటిరూపకములు విజవలయంక్రసానుగి 36 మందిచేతబడును. మోటారు. డి. తయారుచేయు పని 21 శాఖలుగ విభజించి పనిజరుపబడును. ఈ కంపెనీవారు మెకానికలు వాతకాలకు కూడ స్థాపించెద రని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఖుల్నా టైముము

కలకత్తా, జూలై 18:—ఖుల్నా క్రిల్లా మాజీస్ట్రేటుగారు ఈక్రింజి విన్నపమును ప్రకటించుచున్నారు
1927 సంవత్సరమున వర్షములు పనుముగ కురియనందున జిల్లా యం కం క యు టై ము ము వ్యాపించి యున్నది. ఈ టైముమువల్ల దాదాపు 90 కేల ముంజి బాధపడుచున్నారు. రైతులకు అప్పుల నివృత్తికై ప్రభుత్వము వారు 5,000 రూపకములగ్రాంటును మంజూరుచేయున్నారు. దాదాపు 2000 మంది తిండిలేక మాడుచున్నారు. కావున ఖుల్నా టైమునివారణ నిధికి విరివిగ చందాలు పంపవలయు నని కోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

కత్తను ఆమండ్సేనుగారు కన్నించలేదు

ఇటాలియా వైమానికవర్గము
రోము, జూలై 18 — కత్త ఆమండ్సేనుగారి కొల
కు ఆగగల, చివరికి కాని కార్తములేకయెను
సోద్రెలు వైమానిక ఆశ్చర్యము గాంచుచున్నాడు
భు ఇవిగ్నాగారి పెదకటకు ఎరల కొండలకు
చున్నాడు

యునైటెడ్ స్టేట్స్ అధ్యక్షువదవి

కైర్రుకుతుమను సెనెటరు జార్జి డివిస్ గారినిగూడ
పేర్కొనుచున్నాడు అందు ఎలదన్నను పేర్కొనుచున్నాడు

భార్యను ఎవరైన ఎత్తుకబోయెదరను భయము

విడకులు
లండన్, జూలై 12 — మేజరు కెప్టెన్ స్మిత్తుగారు
నయిగోదోగమునండి విరమించిరి మేజరు లెర్నార్డు డయ్య
దగారికి భార్యను తీసుక పోయెనని నష్టమునకు దానా
తెచ్చును ఇండియా నుండి స్మిత్తుగారాకిని భార్యకు ఇగ్గడు
కట్టు ఉత్తరము ప్రసిరి "నీకొంటు పరిరంజితు చున్నాడను
కాని ఇంటు ఇరల భార్యను పెర- ర దక్కనియనుచున్నాడు
కానిని తలచుకొన్న భయకండితుక నుచున్నాడను ఈలేఖను
పాత్యుడుగ జూడిరి వాడి ఇండియానండి తిరిగి - గనే దయ్య
దగారిపై వ్యభిచారమునకు దావాను దెచ్చెను ప్రతివాది తర
పున వాడిభార్య అనుకూలముగ పాత్యును నిచ్చెను డయ్య
దగారును తానును స్నేహితులుగ నుండిమే గాని దుష్టవర్త
నము గావించ లేదనెన నీరము ఋజువుగాలేనందున ప్రతి
వాడి కక్షకులముగ ఖచ్చులతో తీర్పుకెప్పిరి.

బ్రిటీషు ఓటాలియా సోవవిల్యాండు తగాదను నిర్ణ
యించు విచారణసంఘము నమంబరతో పనిని పారంభించినట్లు
నిలోను రాయలకవిషయను నిశ్చయ 16 తేదీని ప్రక
టించెదరు

ఏడెను వైద్యము

లండన్, జూలై 18 — ఏడెనులో ఇదివరకు నివింప
రిపాతమున కగుచున్న ఖచ్చ గాక కొంతవైద్యమునుగూడ ఏ
ర్చుచుచేయుటకు మదింపునువేసిరి

అధికతకార్యాలయ సభాకార్యక్రమములో అధికతక
య్యసాయ ప్రచారమునుగూర్చివేసిన సిఫార్సులకు అనుబంధ
త్వము అలోచించుచున్నాడు

బెల్జియము శ్రీమంతుడును బ్యాంకరునగు జాన్సెన్సకు
గారు విమానములో ప్రయాణముపట్టుచుండ తలపు తేరవి
యందుటచే చనిపోయిరి అనిమానమును పరిశీలించుచున్నాడు

కోటిశ్వరుని మరణము

దగ్గి, జూలై 12 — పర్ బార్నివిల్లుగారు ఇంపిరియ
లు పాగాకంపెనీ అధ్యక్షుడు. కిరికుటుంబము తాలూకు అక్రి
26,000,000 పానులు. పన్నులకిందనే ప్రభుత్వమునకు
10,000,000 పానులు బోవుచుండెడిది ధర్మప్రతిష్ఠావలకెం
దియో సహాయమొనర్చిరి. విద్యాసంస్థలను, ప్రకృతికాస్త్ర
కార్యాలయములకు మొత్తము 500,000 పానులు దానములేసె
ను. బ్రిష్టు విశ్వవిద్యాలయమునకిచ్చిన 800,000 పానులు

హార్టు మోరకగారు క్షమాపణ జెప్పుకొనుట

“తాతాకంపెనీవారినిగూర్చి నేను జెప్పినసంగతులు
నిజముగావు”
లండన్, జూలై 18 — తాతా గార్హ్యో మాట్లా
డుచు హార్టుమోరకగారిని దెబ్బపుచున్నాడు
తాతాకంపెనీ విషయమై నేనిదివరలో వేసిన
నిందలనుగూర్చి జాగ్రత్తగా విచారించితిని నేమోసిన
ఆరోపణలు అసత్యముని నాకు తృప్తిగలెను. అట్టి
ఆరోపణలను నేను జేసియుండరాదు. ఋజువు
చేయ లేవి ఇట్టి ఆరోపణలను గావించినందుకు
మనఃపూర్వకముగ చింతించుచున్నాడను. బహిరం
గముగ ఎట్టి పరితులు లేకుండనే గావించిన ఆరో
పణల నుపసంహరించుకొనుచున్నాడను

యువరాజు సంచారము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)
లండన్, జూలై 14 — యువరాజు, స్వీటు స్వెడరు
ప్రభువు సెప్టెంబరు 16 తేదీని ఆఫ్రికాకు బయలుదేరెదరు
మాల్దీవులలో పాగయోడకు 8 తేదీని (సెప్టెంబరు) ఎక్క
దరు

స్వాల్మిడ్డి కన్యకేళివిలాసము

పోలీసుతప్పలేదని మెహారిటీయభిప్రాయము
తప్పని మెహారిటీయర్లు
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 14 — స్వాల్మిడ్డి కన్యకు బాలీకునాకు
స్వాల్మిడ్డి కన్యకు కన్యకా పాత్యుయువ దీసికొనబడతో పో
లిసువారు మామూ - గనచుచున్న పదతినే అపలంబించిరి ఆం
దు తప్పలేదని. కాని స్వాల్మిడ్డి కన్యక కలిదండ్రులవ్వారా స్వా
ల్మిడ్డి కన్య పాత్యుయువదీసికొనియుం - న బాసుండెడిదని మెహారి
టీ నిశ్చయము దెబ్బపుచున్నది

మెహారిటీ నిశ్చయమును పరిశీలించిన స్వీటుగారు,
పార్లమెంటుసభ్యుడు స్వాల్మిడ్డియూర్లు స్వాల్మిడ్డి కన్యకు
గొంపోవులు గర్భవతిరి - నిశ్చయము ప్రజలుపడు కడగండ్లు బ
యల్పడినవి 15 నిమ - కుటుంబ స్వాల్మిడ్డియూర్లు పోలిసు వి
ధామును గూర్చి దెబ్బపుచు అనిమ - మై పరిశోధనను దెలు
కవలెనని

“సెల్మను” నేతగాండ్రకపు పరిమార్చమెనది పనిలో
నుండి తొలించబడిన పరివాండ్రు మరల తేల్చుకొనెదరు 16
తేదీనుండి పరివాండ్రుదకు ప్రత్యేకించి పనిజేసెదరు

చీనా జాతీయవాదులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

విదేశప్రభుత్వములకు అంత్యసం దేశము
“యుద్ధనౌకలను మరలించుడు”

లండన్, జూలై 14: — యూగి స్తీనుండి యుద్ధ
నౌకలను మరలించుడనియు యుద్ధనౌకల నట్లుం
చుట అంతర్జాతీయ శాసనములకు విరుద్ధమనియు
చీనా జాతీయవాదులు బ్రిటను, అమెరికా, జపాను,
ఫ్రాంసు ఇటలీ ప్రభుత్వములకు లేఖను తయారు
జేసిరని ఈవినిగు న్యాయపత్రిక దెలుపుచున్నది.

చీనా ప్రభుత్వములో చేసికొన్న ఒడంబడికలు
నిర్ణీత కాలము ముగిసినను లేకున్నను, అన్నిటిని
తక్షణము సవరణచేసికొన వలెనని చీనా విదేశాంగ
మంత్రి 24 దేశముల ప్రతినిధులకు లేఖనంపునని
ప్రకటించుచున్నది.

సీమ కమలములకు (ఋజుజాగరు రకము) బోగితాల్ మంగల్జి కంవెని, 89, సాలవీది, మదరాసు.

గొట్టపుపండులలో చట్టమును ప్రభుత్వముగారు ప్రవేశ
దెట్టిక నీతిబాహ్యత యుండననియు పండెపు వస్తులను మార్పు
టకు పీఠగ నుండుననియు కోరాగరాధికారులకు సంబంధించిన
విషయమునియు వార్తలు గారు తెలిపిరి

1926 సెప్టెంబరులో జేసికొన్న ఒడంబడిక ప్రకారము
1926 జనవరినుండి 1941 జనవరివరకు తన అయిదుగురుపిల్లలకు
తిండికి వదువుకు డిప్రీయ ఎలేనిని సకలత్వాలాగాని రీచర్చ
లోల్లక స్మితగారిపై దావాతెచ్చిరి

కలకత్తా, జూలై 18 — భీరేంద్రనాథ గుప్త అను అ
టర్ని పై నమ్మకద్రోహపుకేసు లేబడినది అడ్మినిస్ట్రేటరు జన
రలుకు 6) వేల రూప్యములు చెల్లించుమని ఒక పార్టీ ఈ అట
ర్నికిచ్చెను ఇతను ఆమొత్తమును అడ్మినిస్ట్రేటరు జేనరలుకు
చెల్లించక తానే ఉపయోగించుకొనెను ఈ నమ్మకద్రోహపుకే
సు విచారణ నేటిదివను హైకోర్టు సెషన్సుకోర్టులో ప్రారం
భమైనది (ఫ్రీ ప్రెస్)

జిలుబు వడిసెము

ఈఋతువు, వాతసంబంధముగ నొప్పలకు
జిలుబు, వడిసెము, చలిజ్వరములు వచ్చుటకు
మిక్కిలి అనుకూలముగా నుండును. వాటిని
పోగొట్టుటకు బేయర్స్ గారి

కాఫియాస్పిరిన్

తప్ప మరేదియు నుపయోగించదు.

ఈ అద్భుతనివారిణి, తలనొప్పలను, పంటి
నొప్పలను, చెవిపోటులను, ఎండతాపమును,
తగణకాలములో పోగొట్టును.

బిల్లలను మ్రింగిన తదుపరి కావలసిన జిల్ల
మును త్రాగుము. ఖాధ నివారణముగను.

కాఫియాస్పిరిన్ ఎట్టువి కవరులలో నుండు
బడి అమ్ముబడును. రు 0-2-0 వెలకు ఎల్ల
చోట్లను దొరకును.

సామ్రాజ్యతత్వ ప్రతికూల సంఘము

బ్రెస్లెన్ నగరంలో గావించిన తీర్మానములు
సామ్రాజ్య తత్వ ప్రతికూల సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘ పథ బ్రెస్లెన్ పట్టణమున జేయుచున్న పి. సి. గారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై యీ క్రింది తీర్మానములను గావించిరి.

బ్రిటీషు సెక్స్ ను గురించి తీర్మానములు

ఈ సామ్రాజ్య తత్వ ప్రతికూల సంఘ కార్యనిర్వాహక పథవారు ప్రపంచమున గలను సామ్రాజ్య తత్వ ప్రతికూల సంఘములను సన్నిహితీతోను ప్రజాపరమార్థమునకు ప్రబోధమును గలిగించి సామ్రాజ్యతత్వమును విధ్వంసమొనర్చుటకు పాటుపడవలెను.

బ్రిటనులోని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు ప్రయత్నించవలసిన బ్రిటీషు రాజకీయాలకు సంబంధించి ఈ పథవారికి సంకల్ప పీఠోపసమన్వది.

భారత దేశమును గూర్చి తీర్మానములు

భారతదేశపు ఆదర్శము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముని ప్రకటించినందులకు అఖిలభారత జాతీయ కాంగ్రెసువారిని యీ పథవారు కొనియాడుచున్నారు. బ్రిటీషు పార్లమెంటువారి రాజ్యనిర్వాహకాధికారమును ధిక్కరించుచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము తమ యాదర్శముని దీనికి ఫలితముగ సైమను సంఘపరిషత్తును జయిస్తదమగ జరుపుచున్నందులకు యీ పథవారు ఆశంకించుచున్నారు.

కార్మికులకు వ్యవసాయదారులకు ప్రబోధమును గలపి వారివారి సంఘముల సేర్పాటుచేయవలసిన దనియు వారి సహాయమును గాని స్వరాజ్యము కలగజేయు గాన అట్టివారి సహాయమును పొందవలసినదియు ఈ పథవారు భారతజాతీయ కాంగ్రెసును గోరుచున్నారు.

బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదులకు సహాయపడక భారతీయుల ఆదర్శమును సఫలముచేయు నిష్పాదము గలవారై బ్రిటీషు కార్మికులు తమ ధర్మమును నిరవేర్చుచుండవలెనని యీ పథవారు గోరుచున్నారు.

ఈజిప్టును గురించి తీర్మానములు

ఈజిప్టుదేశమును తమ దేశాభివృద్ధి కరములగు పట్టణముల సేర్పాటుగావించుకొనుచుండ బ్రిటీషువారు పశుబలము వాధారముగావించుకొని వారిని భయపెట్టుట విక్రీణి యన్యాయ మని యీ పథవారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వచర్యలను గర్హించుచున్నారు.

ఈజిప్టు ప్రజలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించుచు ఈజిప్టునందీయు, నుదాకనందీయు బ్రిటీషు సైన్యములను తొలగి వసలనవలయు, ఈజిప్టును క్వెట్టే ప్రదేశముగ పరిగణించవలెననియు నీపథవారు తీర్మానించుచున్నారు. సామ్రాజ్యతత్వ విధ్వంసమునకు ఈజిప్టువారు సహాయపడవలెనని యీ పథవారు గోరుచున్నారు.

అరేబియాను గురించి తీర్మానములు

ఏదెనుకొను ఇరాకులోను బ్రిటీషు సైన్యములను నెలకొల్పి వానినిభివృద్ధి చేయుచుండుట ఈపథవారు ఖండించుచున్నారు. సైన్యముల మూలమున ఇరాకు, బ్రాహ్మజాతినియు, పెర్షియానుగల్పులో బ్రిటీషు అధికారమును నెలకొల్పి యానట నీపథవారు గర్హించుచున్నారు.

అరబ్బీల స్వాతంత్ర్యవిచ్ఛేదమునకు పాటుపడుచున్న బ్రిటీషు ప్రభుత్వ సైన్యములందు భారతీయులు చేరకుండ భారత జాతీయవాదులు సర్వవిధముల ప్రయత్నించవలెనని యీ పథవారు గోరుచున్నారు.

అరేబియా దేశపు స్వేచ్ఛకు భంగము గలగజేయుచున్న బ్రిటీషు ప్రభుత్వచర్యలకు భంగముగలగజేయవలెనని యీ పథవారు బ్రిటీషు కార్మికవర్గమును గోరుచున్నారు.

చైనాను గురించి తీర్మానములు.

చీనా దేశమునందు జరుగుచున్న హత్యలను, అల్లరులను పరిహరించుటకు గ్రేటు బ్రిటను, అమెరికా, జపాను దేశములలో గల కార్మిక సంఘములవారు వారివారి ప్రభుత్వ చర్యలను ఖండించి యిట్టి ఘోరములను చీనా దేశమున జరుగకుండ జూడవలెనని యీ పథవారు గోరుచున్నారు.

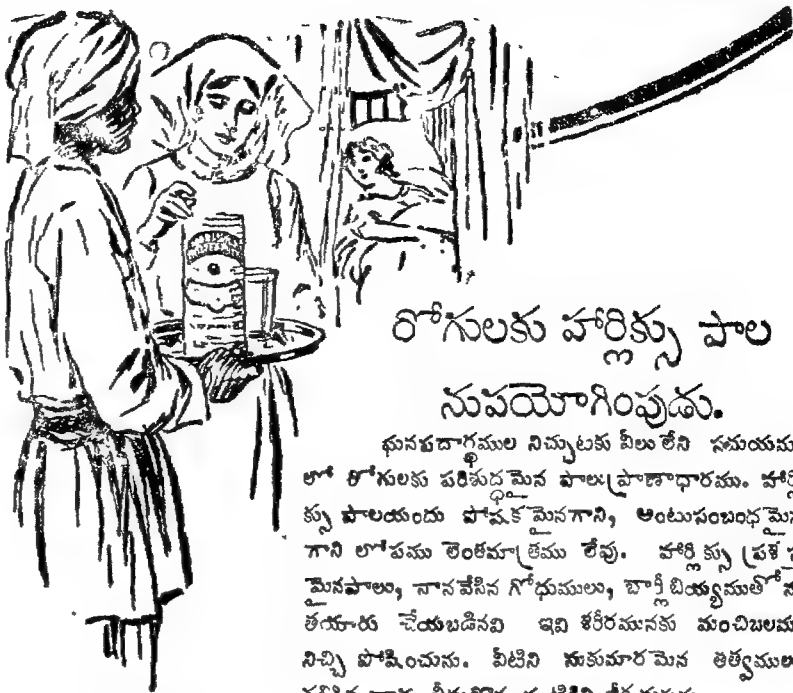
ఇండోనేసియాను గురించి తీర్మానములు

ఇండోనేసియా జాతీయోద్యమమును అంతరింపజేయుటకు ఉచ్చి ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న కఠినచర్యల నీపథవారు ఖండించుచున్నారు.

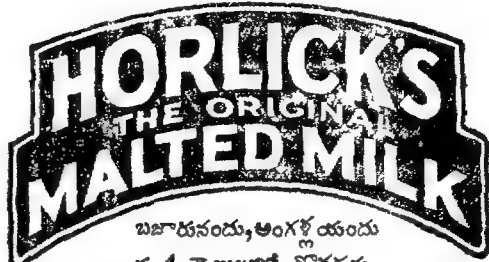
ఉచ్చి ప్రభుత్వమును తొలగింపజేసి ఇండోనేసియాను దేశములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సమకూర్చగలగుటకు ఉచ్చి దేశపు కార్మిక సంఘమువారు తోడ్పడవలెనని యీ పథవారు గోరుచున్నారు.

లేటిన్ అమెరికాను గురించి తీర్మానములు

లేటిన్ అమెరికా దేశములు అందు ముఖ్యముగ నికాగొసాను అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల సామ్రాజ్యతత్వ

3163

THE SOUTH INDIAN EXPORT Co., P. O. Box, 37 MADRAS.

టి. బి. మెహతా ఆండ్ సన్సు

సీమకమలములు, పచ్చలు, కెంపులు మొదలైన

రత్న వ్యాపారస్తులు

453, టంగళా లవీ థి,

4028

ఫోను. 3555.

పార్కు-టౌను, మదరాసు.

పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ సంఘము

ఈ సంవత్సరములోగా నివేదిక తయారుచేయును.

సిద్ధా, జూలై 18:—పునస్సంధాన వయోనిర్ణయ సంఘము ప్రకృత్యత్రమును ప్రకటించుటతో ఉపకమణిక పూర్తియైనది. నిన్న ఉపసంఘము కూడెను. ప్రకృత్యత్రముల రాగానే మరల ఉపసంఘము సిద్ధులో కూడును. ప్రభుత్వమువారు కొరినట్లు శాలుగుమాసములలో నీపని పూర్తియగునని తలపడుచున్నది. నివేదిక ఈ సంవత్సరాంతములోగా ప్రభుత్వమువారికి వంకబడును. (ప్ర.పె.)

కిడ్నరుపూరులో దయ్యములు.

పోలీసువారిని చెంపకాయలు గొట్టుట.

కిడ్నరుపూరులో బొగ్గు డాకులలో దయ్యము కనబడుట వలన రాత్రిలు కాంతిరసే తమ యొక్క మునురాత్రిలందు బరుకా నీయ్యము అధ్యక్షుని కివడి కట్టకొకటా యొక్క పోలీసుకాన్స్టేబులను చెంపకాయలు గొట్టి పొయినట్లు చెంపకాయలు కట్టి కాన్స్టేబులను చంపి తమ ఇండ్లను పోయి జరిగిన వ్యత్యాసమును చెప్పిరట. అందులో ఇద్దరు కా

మ నెదిరించుచు తమ జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి పాటుపడుచున్నందుల కింతవా రెంతయు తమ సాహసానికి చెలువుచున్నారు.

లేటిన్ అమెరికాలో జాతులన్నియు సామ్రాజ్యతత్వ నిరూల్పనమునకు పాటుపడుచుండవలెననియు అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములందు గల కార్మిక సంఘమువారి ప్రజలకు సహాయమును గావించవలెననియు నీ పథవారు గోరుచున్నారు.

జాతీయ పతాకోత్సవము

కాన్స్పర్ మునిసిపాలిటీవారు జాతీయపతాక

నెత్తుట

కాన్స్పర్, జూలై 18:—కాన్స్పర్ పట్టణ మునిసిపల్ సంఘ తీర్మానము ననుసరించి నిన్న జాతీయపతాక మునిసిపల్ భవనముమీద ప్రేలాడ గట్టబడెను. స్థానిక కాంగ్రెస్ సంఘమువారి సంగిన యాతాక పట్టణమున నలుగడల కలిపై భవనములో మారేగింపబడి పురసంకీర్తనమును గొనిపోబడెను.

అసమయమున జాతీయపతాకము గురించియు, వానిని దేశమంతయు యెందుకు గౌరవించవలసినది మున్నగు విషయములను ప్రజలకు బోధవచునట్లు చక్కగా నుపన్యసించిరి. (ఆ.పె.)

వగుళ్లకు తైలము

దబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0. ఆరికాళ్లు, అలచేతులు, చర్మముకారకములను, శిశులివలన కలిగిపీడుకారులయొక్క బిలపుట్టుటయు సంభవించు; ఈ తైలమును రాచిన వగుళ్లు మాని బిల పోయి మంచిచర్మ కాగవచ్చును. వగుళ్లకొప్పియునందుమగును. వ్యవస్థాగ్రహము. అమృతాంశునది పో, బొంబాయి, ముదరాడ

గవర్నరుల నైమనుషహకార
ప్రచారము

కేలము కమమని నాడుకులు నిరసిండుట

“నాననభయలు రాజీనామానిచ్చి
ప్రజాభిప్రాయము వెల్లడిచేయవలెను”

శౌ॥ రామదాసుపంతులిగారి అభిప్రాయము

మన రాను, శా.రె 13:—శాపవర్షం నిడవయోగావ
 ధను, నైమను కవిమత తరపున శిష్య శ్రీరాధాసు తొల
 గించుటై శాపవర్షపులు శిష్యుననుటకు రాజీనామా వ్రాసంగి
 తిరిగి ఎన్నికకు నిలవవలెను. మ.క. మూడుసూచి శ్రీశైవ
 ప్రతినిధి సభ్యులగు శా.రె 13 రా.న.నుపంతులుగారు
 యిట్లు శిల్పి పొయడ బిల్లి:—

గవర్నరులు ఆక్రమచర్య

కేంద్ర ప్రభుత్వము హాటమ్స్ సాంకేతి ప్రభుత్వమునకును గుడ ప్రైవేటుకంపినును పహకారమున వైచిత్ర్యము త్తము జేయుచున్నారనట సుప్రమము. ఆప్రస్తుతపు దగ్ధతలన సాంకేతి క్షామపక్షము నిరంకుశాధికారుల వలెచరచుకొనిరి. జూయంటు పార్లమెంటుకి కమిటీవారి నిర్ణయము ప్రకారము సాంకేతి ప్రభుత్వాధికారులుగ నప్పుక్షహాతిముగ సంపాదించిన గవర్నరులు, తమ పలుపబడిన ఆధికారములను దుర్వినియోగ పరచి సయిమును సంఘ ప్రహారముకను గడచి కాసనపథల నిర్వ్యయమునగ్గుచున్నాడు. ప్రజాసమితి ప్రకారము ప్రవర్తించిన మంత్రులను మహరాను, సరియైత రాష్ట్రముల గవర్నరులు తరిమివేయటమైన క్రమధార పరిహాసా మర్యాదలు గంగలో గలసినవి. కావున వివిధ కాసన పథలలో ఉపసంఘములకు కనుకూలముగ వచ్చు తీర్మానములకు విరువలేదు. ఈ ఢిల్లీయైన ఆధికారుల గవర్నరులు ప్రోత్సహకరచి గంసానిచిరి. ఇత్యము కర్తవ్యమేమనన :- రాష్ట్రకాసనపథలన్నియు కమిటీల సెలక్షన్ పీఠభ ఆవి ప్రజాభిప్రాయమునే పెట్టిచేయుచున్నవని ఆధికారవర్గము వారిందరు అతియపర్యవని మనము రుజువుజేయవలసియున్నది. కావున నియోజకవర్గములకు ఆపీఠజేయవలసియున్నది. కమిషను బహిష్కారమును కోరు కాసనపథ్యలు వెంటనే రాజీనామా నొసంగి సైముకుమిషను పమన్వయైనే తిరిగి యెన్నికకు నిలువవలెను. వారందరు తప్పక పోటిలేకుండ యెన్నుకొనబడుదురుట నిష్పందించుట. తిరిగి యెన్నుకొనబడిన పీఠవ వారు కాసనపథ్యలో ప్రజలెల్లరు సైముకు కమిషనుకు ప్రతికూలురని జెప్పగల్గుదురు. కాదను పహకారవాదులను రాజీనామానిచ్చి తమ తిరిగి ఎన్నుకొనిరావలసిందని పహాని జేయవచ్చును. పహకారవాదులకు పథ్యలు అందుకంగికింపనచో వారు ప్రజాభిప్రాయమునకు జెరచుచున్న పీఠికి పంపలలి పుప్తముగను. ఇంకొక కారణమును బట్టిగూడ యెట్లానెట్లుటకల్పనపరము. ఎఫెన్లీలో అదృష్టవశమున యిది పరకవలెనే ఉపసంఘ తీర్మానము ఓపిహాయినచో పరజాను నైచునూరు తిరిగి భారత కాసనపథ్య పరిగ ప్రజాప్రాతినిధ్యము గల్గియుండేదనవచ్చును. రాష్ట్రీయకాసనపథ్యలు జూపుకల్పితపహకారమునుబట్టి ఆహుట మరింత దృఢముగ వలగ్గుదురు. కావున రాష్ట్రీయ కాసనపథ్యలలో పహకారమున కంగీకరించు పథ్యలు తమ నియోజకవర్గముల ఆభిప్రాయములను పరిగ పెట్టుటలేదని పుప్తముగ ప్రకటింతుట మన కరస్యము.

కావున కాననభయము రాజీ
నామానీయవలెననుమాదననుజేయమనఁ
బ్రాహ్మిగ ఆమోదింపుచున్నాను. ఇదగుచు కావనభయము
ఉపనంభుతీర్వానపర్య జరిగినదిటనుంచి జామానీయవలెను.
ప్రభుత్వమువారు కాననభయ జీయమును పొడిగించునట్లు ప్రక
టింపునగునో వేచియుండరాదు. ఇట్లు ఆలస్యముచేసినచో ఆ
విషయము అనావిషయము రెండు విశ్రమముననున్నది. కావున
నంపున దివ్యమననుజేయుచున్నది. ఇట్టి పోగలదు. కావున వెంటనే
ప్రభుత్వమున నీ అధికారము ప్రాప్తమైనదిగాను జరుగుచున్నది.
సహకారము బూటకమున ఘంటా ఘటముగా నుండునట్లు.

సి. కె. ముత్తారంగముదల్యాగురాజుగారి యావిషయము
ప్రశ్నింప “ఈనూచన చాలదీర్ఘముగ యోచింపఁబడినదేగాని,
అ.భా. తా. గ్రంథ సంఘమువారును, మావత్తువారు నిర్ణయింప
నిది యేమియు చెప్పబాలి”ననిరి. (ప్రశ్నితము)

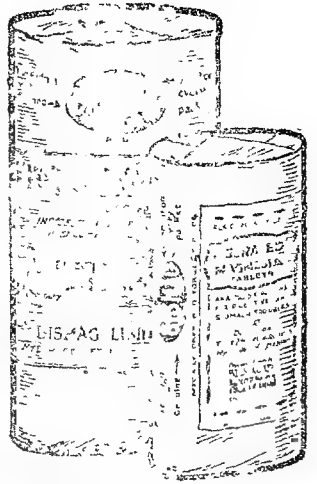

స్త్రీలు ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులచే
బాధలొందు నప్పుడు,

చా...వాడి ప్రేమ ఉదరములోని వాయువునకు చాల
త్రమలకు తరచుగా లోనగుచును. బాధ ఎంతకష్టతను మేన
ను, బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా నుపయోగించిన వెంటనే
ఉపశమించును. ఈమందు అత్యద్భుతముగా నిమిషకాలము
లోనే బాధను తొలగించును. భోజనమైన పిమ్మట కడుపు
లో నేలూటినిపిస్తే ఆరంభించినను వెంటనే బైసురేటెడ్
మెగ్నీషియాను నేవీయరుట మంజిలి. సాడరుగానూ, బిల్డరు
గాను ఎల్ల చోట్లను ఆమెచ్చవచ్చును. ఉదరవ్యాధుల కింతతృప్తి
ముగా గూఢిమివ్వలది మరెడియను లేదు.

హార్ట్ నెల్ ఏజెంటు

వాల్ కార్ బ్రదర్స్, మద్రాసు.

బైస్పరేటెడ్ మగ్నీషియం
BISPURATED MAGNESIA

గవర్నరుగారి ఆహ్వానము

సర్ రహీముగారి, పకటన

కాకత్య, జూలై 12:— బెంగాలు కాపనసభలో
నైమను ఉపసంఘ తీర్మానముగూర్చి సర్ ఆర్టుర్ రహీమా
గారిని సాదర్యోప ఆహ్వానించు టెడు ప్రెసు ప్రతినిధితో యిట్లు
దెలిపిరి.

గవర్నరుగారు పైనును కవిషను తీర్మానమున కనుకూ
లముగ ప్రచురముగా చేయటముగూర్చి నేనుగుప్తగా ఈపన్యసింపు
చున్నపుడు నేను కానవసభలో లేను, గవర్నరుగారి కార్యదర్శి
నంద్రుండి ఆహ్వానమురాగా, కానవసభలో చర్చజరుగుటకు
తొలితోజువ నేను గవర్నరుగారిని సందర్శించియుంటిని.
ఈ విషయమున వారితో ప్రసంగము జరిగెను. కాని ఆందు
వలన పైనును కవిషను పట్టి కాశ్రమర్తనము మారినదనట
అసత్యము.

కాననపర్వతములో పలువురును ఆఖరుపనుయమున శాసనర
ణమై అర్చిపూజము మాతాత్మగ మారీపోయినదను విషయము
చాలమందికి తెలుసును. అందుచే సవరణ ఉత్తరపంహరించుకొనుట
తక్కుగత్యంతరము లేవనడును.

గవర్నరును జూచిన యితరసభ్యుల విషయమున నంద
ర్యులమెట్లు భరించెనో నేతెప్పజాలదు. కానన సభలో ఆధికారే
తర సభ్యులకు సంబంధించిన విషయములందు గవర్నరుగాకు
జోక్యము కలగజేసికొనకుండుటయే మంచిది నీ నాయభి
ప్రాయము.

వివాదాంశములగు ముఖ్యవిషయములు శాసన సభలో చర్చింపబడనున్న సమయమున కొంతరి సభ్యులనెంచి వాఁని గవర్నరుగారు రప్పించుకొనబ చాల అపొహలకు కారణమయ్యెను.

తీర్థానకు తప్పక అంగీకరించబడుచున్న విషయము
ముందుగ తెలిసియుండుచేతను కేవలము భారతీయులు లేనికవిష
ను నే నియమించుటను నిరసించుచు యిదివరకే నా యభిప్రాయ
ములను దెలిపియుంటేతను నేనీ తీర్థాన చర్చయగు దేవియు
పాల్గొనలేదు. అధినితకేవలత్వముగలస్వపరిపాలనముసంపాదించు
టయందు భారతదేశము వంగరాష్ట్రానాసనసభ యింకేమియున్న
నహోయవదనాలవా యని యోచించుచుంటిని. దేశములోగల

11 రాష్ట్రానాసనసభలు ఒక్కరితిగా తమ అభిప్రాయము దెలి

నచో బహిష్కారవిధానముకన్న యొక్కవ యువయోగముం
డగలదు. కనుకను దేశములో ఆందోళనకు కారణమగుచున్న
ముఖ్యసమస్యల విషయమున మన శాసనసభలు తమ బాధ్యత
ను నిర్వర్తింపజాలకున్నచో యిక వాటియునికియేల! నాత
లంపేమన రాజ్యాంగవిధానము గూర్చి కంగకాననసభ తన య
భిప్రాయము వ్యక్తించి భేదాభిప్రాయములుండు వివరపు సూ
చనలను కమిటీవారి నిర్ణయమునకు విడిచి, శాసనసభవారి ఆం
త్యనిర్ణయమునకు ఒప్పుగింపవలెను. అట్లు చేసినచో దేశముల
ఆభిప్రాయములకు, భారత ప్రజానాయకుల యభిప్రాయము
లను విశేషముగ తెలియజెప్పవచ్చును. సగ అర్థము చేసికొని
నచో సైమనుకమిషను వారి కర్తవ్యమే యిది. సమష్టిగా ఆలో
చింపదగ్గ విధానమేదియు లేనప్పుడు సైమనుకమిషనువారితో
కలిసి కూర్చొని 7 గురు సభ్యులను నియమించుట వలన ప్రజాభి
ప్రాయము తెలియజేరదు,

తొలుకాబోగు సెవును సంఘమును
బహిష్కరించుట

శ్రీ సరిగాడు భారతాకావ్యమునకు సుమారు కవిమహా శ్రీ
వలయు విదేశీయతత్వము నొందినవలయు అగుచు గాట్టి జ్యోతి
ముందుకు సరాదను తీర్చుకొను ఎక్కువగా ఆమోదించ
బడినది.

మధుర పురజనుల తీర్మానము

హధుర పురజహుల ఎం. ఎస్. డి. హుగ్గిరి ఆధ్వర్య
తక్కిన బహిరంగవధ జరిపి యెట్లు పూర్తిచేయఁబడినది:—

పై కుతు సంఘము, జాగీరి దొంగలను తానెందు
చులకు సంక్రిష్టికను నధ్యక్షులై నిమగ్నియై నవనయన
వాటిని జరిపివలెను. కాననభూమి అ విషయమున
ప్రతికూలముగ ఓటుజేయవలెను. న్యాయము నభివృద్ధి
రాజ్యాంగవిధానమును తయారుజేయవలెను. అని యీ సభ
వారు కోరుచున్నారు. (శ్రీ ప్రెసు)

(१५३)

(బాహ్యముల సహకారము)

కుంభకణ్ఠం, జూలై 12 — బారద్రాక్షమధ్యసభా
 కుంభకణ్ఠం ఎక్. శ్రీనివాసాచారిగారు బ్రాహ్మణులను నైమను
 సంఘమున కనుమారుగ జేయుటకై ప్రయత్నము జేయుచున్నా
 రు. మాయవరం లో జరిచింది. ఆతా కష్టమైన ఆయత్నముగారు,
 పి.ఎఫ్. జిల్లాజడ్జి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో, వర్తమానమున
 భాగ్యక్షులు దాఖలుజేయు సాక్ష్యప్రమానములను వినినందున నోటి
 సాక్ష్యమునందు కొక ప్రతినిధిని పంపి తీర్చానించెను. బిటిషు
 ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకు తమకు చాలమేము జేసినందున బ్రా
 హ్మణులు వాసానుభూతిని గోల్పోరావలె అధ్యక్షులు పలికిరి.
 (అ. వె.)

(b. (2.))

ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానము
భారతీయులకు కొత్తది కాదు

మన పూర్వగంధములలో నంతయు మున్నది

చిమ్మనూలాల్ సీహార్లుగారి యువస్వామి

పాపములు, పాపములు 13:— రాజకీయ పరిస్థితులను
 సంఘము నెదుట వచ్చేటందుకు పరమమైనదిగా నీవారు
 గారు ప్రస్తుత రాజ్యాంగవిధానములు భారతీయులను నూతన
 మూలకాలము మనభార్య గ్రంథాలలో చూసే రాజకీయ
 ప్రయత్నములను గురించి చెప్పబడిన విషయం అనేకతాపముల
 పర్యంతము రాజకీయ విషయములను పరిశీలింపబడుచున్నది
 రని సంస్కృతి గ్రంథములవలన తెలియుచున్నదని వాదించుచున్నది.
 పాశ్చాత్యవిద్య మన పాశ్చాత్యత్యాభిలాషను పునరుద్ధరించినది.
 ఈ భావములయొక్క ఫలితము ముంపు పాశ్చాత్యత్యాభిలాష
 యే. ఇందుకొకటి వాటిని మహాసభ పాపములను, ఈ
 సంస్థ భారతీయుల రాజకీయ పరిస్థితి. ముగించుచు వచ్చి
 చేసినది. కాని యీ ప్రస్తుత పరిస్థితి మరల మరల మరల
 నీయదు. ద్వంద్వప్రభుత్వము అనేది లోచనం లేదనిది. ఉప
 రాజ్యమును ముగించుచు ఉపరాజ్యమును రాజ్యములను గమనిం
 చి త్యాగముని దేశాభివృద్ధికి పాటుపడినప్పుడు దేశ త్రేణుమును
 ననియు, ఈనాడును లేక మన దేశమునకు, ముక్తి లేదనియు
 అతడు చెప్పెను. (గ్రీన్ పేన్.)

తూర్పుగోదావరి జిల్లా వార్తలు

(సంక్షేప విలేఖరి)

గౌ. రాజధానిగారి పర్యటనము

రాజగుడి, జూలై 18-గా. జే. రామదాసు పంతులు గారు చెన్నపురి నుండి 11 వ తారీఖు ఉదయమునకు ద్వారకాపేటకు బయలుదేరిరి. రాజధానిగారిని సరసించువారి సత్కారముగా గారు వైమనగల్ల పరిసరానికి విర్రవంతుల కలిసి మోటారు ద్వారా ఆటమారు పట్టి, ఆనల్ల భూమి తంజావూరును పర్యవేక్షించిరి. పిమ్మట గౌ. రామ పంతులుగారు ఆమూరు, నుండి కృష్ణా, పెద్దవల్లి, ఇసుకపల్లి, పంథిపూడి, జెంజులూరు, గ్రామములను పర్యవేక్షించుచు పంచాయితీకోర్టును చూచిరి. నాటి రాత్రులము ఆంధ్రము బాలికా పాఠశాల వాడై కోర్టున నుండును అధ్యక్షుని సహించిరి. గౌ. మేల్ల సత్యవేంకటరావు గారు పట్టణ కలెక్టరావగా ప్రత్యక్షమగుచు చిక్కగా నున్నవనిచిరి. బాలికలకు బహుశతులన్ని వేసినపిమ్మట రామదాసు పంతులుగారు ప్రత్యక్షమొక్క ఆవశ్యకతను గూర్చి ఉత్తరించిరి.

12 వ తారీఖున కలెక్టరు పురము వెళ్లిరి. ఆంధ్ర పంచాయితీ సామాన్యసభ యొక్క ఆచారమును జరిగెను. ఆ సభ రామదాసు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఈ సభ్యులలో నున్నవారు ప్రచురించిన పంచాయితీలకు సంబంధించిన సలహాను సమర్థించిరి. కలెక్టరులకు ఎట్టి అధికారమును లేదనియు, కలెక్టరులకు ఇచ్చవలసిన అధికారము పంచాయితీలకు సంబంధించిన రిజిస్ట్రారు జరలగారి చేతిలోనే ఉండునని ముందరియు, పట్టణ అభివృద్ధిని జరిగి, ఆదేలు జరగాలనియు సలహా వ్యవహారము తహశీలుదారులకును దివ్యాంగులకును ఉన్నట్టి దారులకును విచ్చరించరాదని, ఆ సలహా పరపతిపంతులు సూచనలను జరగజేయునట్లు ఉత్తరించునని, ప్రతిపంచాయితీలకు చిక్క రిజిస్ట్రారునీ ఏర్పాటు చేయమని దొరతనమునాని సభ్యులకు కోరిరి. చెన్నపురిలో రాజధాని కలెక్టరును సంబంధించిన పంచాయితీ సభ్యులకు సలహాను సమర్థించిరి. తర్వాత నేర్పాటుచేయుటకు సంబంధమువారు నిర్ణయించిరి. పంచాయితీ బిల్లు నొకదానిని రాయచోటిలో కొక ఉపసభ్యులను ఏర్పాటుచేసిరి.

జిల్లాకోర్టు

ది 12-1-28 తారీఖున నున్న రామదాసు పంతులు రామచంద్రారం తాలూకా చెల్లూరు కాపురమునకు రామదాసు పంతులు పోగమ్మయ్యలకి నిష్పాదెట్టి, యింటిలో పరంబియున్న భోగమును, ఆమె భర్త, తల్లిని, యిద్దరి పిల్లలను చూపి యిచ్చించియు, కేసు లేదని, క్రిందికోర్టులో విచారించబడినది. రామదాసు పెన్షన్యును పంపిరి. జిల్లా జడ్జి గారు యీ కేసును క్రిందకోర్టులో విచరి. ప్రాసిక్యూటరును పక్షమున అవసరము రామదాసు బి. ఏ. వి. ఎల్. గారు, పంపిరి. భోగమును, రామదాసు 10 సంవత్సరముల నుండి నిత్యపాపమును సంబంధమున్నట్లును, తరువాత వారిద్దరి కలహములు కలిగినట్లును ఆపై రామదాసు 12-1-28 తారీఖున భోగము, ఆమె మగడు, పిల్లలు యింటిలో 1 రుండి యుండగానుండి తాళముపని కొంతకు నిష్పాదించినట్లును ప్రాసిక్యూటరును పక్షమునాని వాదన అంతయు అసత్యమని ముద్దాయిపక్షమున వివాదావహూతుల దురిశిక్షి కేసుగారి రావు పంతులుగారు వాదించిరి. జడ్జిగారు ప్రాసిక్యూటరును వాదనను సమర్థముగా 11-2-28 తారీఖున వదిలివేసిరి.

నీతి నిధి

(ఆంధ్రగ్రంథమాలయం ద్వారా వస్తున్నది).

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయ డిగ్రీ బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిట్టెడి దేశమునకు బోయి యాభావలోనికి బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభావలోనికి, తర్వాత నిగ్గిమలోనికి బరివర్తితమైన యుత్కృష్టనీతిగ్రంథమున కిది మధురముగా నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరభాకరశాస్త్రిగారు. మూలమునీతిమూల కావశ్యకములగు నెట్లనీతి నానుపూర్వతో దేటగా నూటిగా నీగ్రంథము చెప్పవచ్చును. క్రొను పైజా నిడు క్యాలికోబైండు. మెలరు. ౧-౨-౨౦

ఆంధ్రగ్రంథమాల

లిపాలుపట్ట సం. 212 రు. చెన్నపురి

మద్రాసు గవర్నరుగారి పర్యటనము

ఆదోని మునిసిపలు సంఘమునకు ప్రత్యుత్తరము

ఈ నెల 18 వ తేది యుదయమున గవర్నరు దంపతులు స్వేచ్ఛలు రైలుబండిమీద గుంటకల్లు చేరిరి. అచ్చటినుండి వెంటనే మోటారుబండిమీద ఆదోనికి పయనమయిరి. మార్గముధ్యమున అలూరునంద తాలూకాలో ప్రసిద్ధులైన శ్రీయుత తమ్మిరెడ్డిగారి కొనగిన ఫలహారమును స్వీకరించి అచ్చటి శివు వంశజులయమును దర్శించి, పిల్లలకు వస్త్రములను పంచి పెట్టిరి.

మధ్యాహ్న కాలమునగారి ఆదోని చేరిరి. మునిసిపలు ఆఫీసునంద అట్టులో రహిత వసాపాటుగారు మునిసిపలుసంఘ సభ్యులపర్యాయము చదివి దాని నొక నాటికల్లో నుంచి గవర్నరుగారికి పంపించిరి.

మునిసిపలు సన్మానమునకు గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

గవర్నరుగారి క్రింది విధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— ఈదేశములో పలుకతాబడులు కాలమునకు యుద్ధభూమిగా ప్రసిద్ధి కెక్కిన మీపురమును దర్శించుట మాకానందముగా నున్నది. మీతో కొంతకాల మిచ్చుట గడుపుట మాకు కోరికయున్నను, మేమిచ్చుట తొందరపాటుదగ్గరముతో మాత్రమంత్రప్రీతి పడవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారు మీమునిసిపలు సంఘమున కింతకంటె పెక్కువగా సహాయముచేయవలసియుండెనని మీ రభిప్రాయమును తెలుపుచున్నారని, కాని, మాకుగల యేక సాధనముల పరిమితి యెంతోమీకు తెలియుచో మీ యభిప్రాయమును మార్చుకొనుట. ముఖ్య రాజధానియొక్క పెక్కు యవసరములను మొత్తముగా మీ రాలోచించవలెను, ఈ రాజధానిలోగల పెక్కు మునిసిపలు సంఘములలో నియమింపగా నన్నియునుగూడ ప్రభుత్వసాయమునే గోరుచున్నది.

మునిసిపలు మోస్తూలు

నే నిప్పుడు దర్శించ బోయెడి మునిసిపలు మోస్తూలును కళాశాలగా మార్చవలెనని మీరు గోరుచున్నారు. ప్రస్తుతము ఆ సంకల్పపురము వత్తనొక ప్రధానమతరగతికల కాలయము నుండి ఈ కలకాలదత్త మండలములను నాలుగుజిల్లాలయొక్క యవసరములనుగూడ దీర్చుట కుద్దేశపడినది.

కళాశాలలను స్థాపించువిషయమున సాధ్యమున నింతవరకు ప్రాజెటు సహాయముమీదనే యాధారపడుట ప్రభుత్వద్వారాను మీరెగియు యుండును. మరియు, ఉన్నతవిద్య, సాధారణముగా స్థానిక సంఘముయొక్క వ్యవహారముగాదని ప్రభుత్వభిప్రాయమై యున్నది. ఈకారణములవలన యీపురములో మీకోరిక ప్రకారము ఒక కళాశాలను స్థాపించ ప్రభుత్వమువారికిరీతిపడలేదు.

ఇంతేగాక, యిచ్చుట కళాశాల తెరవబడుచో నది ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు చేర్చబడవలసి యుండును. కాన, యిచ్చుట నొక కళాశాలను స్థాపించుట ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయాధికారుల లింగీకరింపవలసియున్నది. మీ మోస్తూలు యొక్క ప్రస్తుతభవనము నభివృద్ధిచేయు విషయమున, మీరు స్థానము యొక్క మేటులను తయారుజేసి వంతుచో నది తప్పక విచారించబడును.

నీటి సప్లయ

మీపురములో నీటిసప్లయసమస్య చాలకష్టమతోగూడి యున్నదని నేను తెలిసికొంటిని. ప్రస్తుత యేర్పాట్లు చాలా యుండలేదని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి, అవసరము క్రొత్త మార్గముల నవ్వేసింపుటకు స్వామిలిరి యింజనీరును గోరియుండిరి. హాగారిపడినుండి నీటిని దెప్పించు రెండుమార్గముల నలెడు సూచించెను. కాని, యీరెండునుగూడ విశేషవ్యయముతోగూడి యున్నవి. కాని, నీటి పన్ను హెచ్చించుటకును, భుక్తులలో మూడు వంతులు ప్రభుత్వము భరించుటకును, మీరు గావించిన సలహా, తప్పక విచారించబడును. మరియు, కొన్నిసంవత్సరముల క్రిందట ఈ పురములో నిర్మింపబడిన బావి యొక్క నీటిసప్లయ కుపయోగించుటకు మీరు గోరుచున్నారు. నీ నిప్పుడే దానిని దర్శించబోవుచున్నాను. ఈ విషయమున స్వామిలిరి యింజనీరు ద్వారా తగిన పరీక్ష గావించబడి, చేయవలసిన దంతయు చేయబడును. ప్రస్తుతము మట్టుకు, నీటి పనుల వ్యవహారము క్రమముగా నడువబడుటగాన ప్రభుత్వముచే నీటిపలకావించబడిన నిబంధనలను మీరనుసరింపవలసియున్నది.

మురుగునీటి పారుదల

ఈ విషయమున మీరు గోరుచున్న ప్రవృత్తయము నొసగుటకు సాధ్యపడలేదని మీతో చెప్పినట్లేనందుకు విచారకడుచున్నాను.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు

ఈ ప్రాజెక్టు మీజిల్లాకు యంత ముఖ్యమయినదో నే నెరుగుదును. బల్లారి జిల్లాలోరుదకును నిన్నటిదినమున కాకడకు వచ్చియుండిన రాయబారవ్యవహారము యీ విషయము గూర్చి నేను తగిన సమాధాన మిచ్చియు యున్నాను. ఈ విషయమున నేను స్వయముగా శ్రద్ధ వహించెదనని మీతో గూడ నొక్క చెప్పుచున్నాను. మీ కట్టణముద్వారా నొక కాలవను గట్టించుటకు యీ ప్రాజెక్టులో నేర్పాటుచేయవలెనని మీరు ప్రత్యేకముగా గోరుచున్నారు. మీ ప్రత్యేకసమస్య సడడు ప్రాజెక్టులో నిమిడి యున్నదిగావున, నది యీ ముఖ్యసమస్యమీదనే యాధారపడి యుండును. ఎట్లయినను, యీసమస్య పూర్తిగా విచారించబడి పరిష్కరింపబడునని మాత్రము నేను చెప్పగలను.

వెంకన్న బావిని దర్శించుట

మునిసిపలు సంఘమునకు ప్రత్యుత్తర మొసగిన పిమ్మట గవర్నరుగారు వెంకన్న బావిని దర్శించిరి. ఈ బావి 1685 సం॥ లో నిర్మింపబడినది. ఇది స్థానమునకు మాత్రమే యంతయోగింపబడుచున్నది. ఈ బావియొక్క నీటిని త్రాగుటకుగూడ నుపయోగింపవలెనని మునిసిపలు సంఘమువారు గోరుచున్నారు. ఇందుకొరకు ఈ వృత్త స్థలమున నొక చెరువును నిర్మించుటకును, ఆచెరువునకు సడకు బావినుండి గొట్టముల యంత్ర సహాయమున నీటిని తోడించుటకును అట్లు తోడిబడిన నీటిని స్థానపుట్టుచున్నను దోలీఖానాకును దెప్పించుటకును మునిసిపలు సంఘమువారు సూచించిరి.

పిమ్మట గవర్నరుగారు మునిసిపలు మోస్తూలున కేర్పాటుచేయబడియున్న స్థలమును దర్శించిరి. అటుపిమ్మట పట్టాకునకు, రెండుమైళ్లదూరములో నున్న వారువరగిచ్చ చెరువును దర్శించిరి. వర్షములు తురియనందున నీచెరువు బాధగా పండిపోయియున్నది. ప్రస్తుతము అందులో నూతులు త్రవ్వబడినీ తోడిబడును.

గవర్నరుదంపతులు సాయంకాలమున మోటారుబండి మీద మరిల గుంటకల్లున చేరిరి. ఆరాత్రియందే స్వేచ్ఛలు రైలు బండిమీద కర్నూలున చేరిరి.

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుల

11-7-28 వ తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నాసోదరిమణియను నుందిరాబాయిగారు పై శిరి కనుగూర్చి తన యభిప్రాయమును తెలియజేసినందుకు చాలా సంతోషించిరి. హిందూపుర వాసులగు ఆ. నారాయణాచార్యులువారు 7-7-28 వ తేదిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో వెలుబిచ్చియుండిన వారి సమ్మతిగూడ జూచిరి. ఆచార్యులవారు ప్రాచీన పంథి నిజముగా శాశ్వతము గొలుపుటకై ఏలూరు నెలవది రెండు సంవత్సరముల నుండి జరుగుచుండిన కాంగ్రెస్ అధ్యక్షసీతమునకు ఆంధ్రుల తెలుసు రాకపోవుట ఆశ్చర్యములతో ఆశ్చర్యము కాదా? ఎన్నికలే వరితులు. ఈ వరితులన్న వేరువరితులు గలవాళి యొగ్యత గల వారే ఎక్కువ వరితులలో ఉత్తీర్ణులగుదురు. అట్టివారే అధ్యక్షసీత ములకరింతురు. ఆంధ్రులు ఎప్పుడొకబడలేదో అప్పుడు వారికింకను అనుభవము క్షేతి సామర్థ్యములు చాలవనుటకు సందేహముగలదా? మనకు యోగ్యతగలదని మన మనుకొన్నమాత్రమున నేమి ప్రయోజనము? మన కాళ్లకు మనమే మొక్కినట్లుగును. సోదరిమణి! వండిత మోతి లాక్ నెహ్రూ, లాలాజీ, మహాత్మా గాంధీ, దాసు, బోసు, బాచురు మొదలగునట్టి పురుషులములను కనునట్టి మహిళా మణులు మనదేశమున నింకను జనింపలేదు. మరియు సిరోజిని దేవి, కస్తూరిబాయిమణి శ్రీ రత్నములు మనలోలేరని చెప్పిన సత్యమునకు దూరము కాజాలదు. వేయేల లేని యోగ్యతలను మనముకొన్నిమాత్రమున గొప్పవారము కాజాలము. ఆపరాత్తుడు త్వరలోనే ఆంధ్రులలో నుత్కృష్టులగు శ్రీ పురుషులను గలగజేసి ఆంధ్రుల కోరికలను శీఘ్రకాలములోనే నెరవేర్చుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాను.

సత్యవతి,

(సూర్య, పెనుగొండ తాలూకా.

శ్రీదేవాంగ ధర్మప్రసారకసమాజము వేటూరం ఈసమాజమువారిచే నిర్వహింపబడుచున్న రావురం పేట రాత్రి బాలికా పాఠశాలను నాయనిదత్తి కాకరసాల ను. రా. రా. బల్ల బసవయ్యగారు. రు 20 కిమత్తుగల హార్ మోనియం ధర్మమొసంగినారు. వారికి మాతృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాము.

బండ్ల వెంకయ్య

కెల్లూరి

ఇంగ్లాండులో నేర్పొన్నద్యోగము దీపాజలుల మొత్తము ఎక్కువయినదని వాస్తుమాస్టరు జనరలు కామయ్యగారి దిలిపెను.

కార్మిక సంభవము

బొంబాయి మిల్లుఖామందుల

కవటా దార్యము

20 వేల రూపాయలు సమ్మేదారులకు

సహాయార్థము ధర్మము చేసిరి

బొంబాయి, జూలై 18:—బొంబాయి మిల్లులలో 5 మైలేసే యుండిన సమ్మేదారుల పిల్లలకు పాలు సప్లయచేసి రక్షించుటకై బొంబాయి కార్మికేషనువారు ద్రవ్యసహాయము చేయవలయునని కోరుచు తీర్మాన మొకటి యుపపాదించబడి యుండెను. కాని ఆ తీర్మానము సభలో ఓడిపోయెను. మిల్లు ఖామందులయొక్క ప్రతినిధులకు కార్మికేషనుసభ్యులే ఎక్కవ పలుకుబడిగలవారై తీర్మానమునకు ప్రతిపూలముగా ఓటునిచ్చిరి. సమ్మేదారుల యెడ కార్మికేషను సభ వారు నిర్దాక్షిణ్యమున గనబరచుటకు మిల్లుయజమానులే కారణ భూతులైరి.

కార్మికేషను సభయందు నిరాకరింపబడిన ద్రవ్యసహాయమునే నేడు తిరిగి మిల్లుయజమానులు స్వంత ద్రవ్యముతో నుండి చేయుటకు సంసిద్ధులైరి.

సమ్మేదారుల సహాయనిధి యొకటి కార్మికేషనుసభ్యులు నాయకత్వమున నెలకొల్పి పానూను మిల్లుల యజమాని యగు సర్ విక్టరు పానూనుగారు 10 వేల రూపాయలను సర్ ఫహలుఖాం కర్రంఖాయి ఇల్లబహంగారు రెవల్యూషయాలను రాజా ప్రతాప గిరిగారు రె వేల రూపాయలను నందాయిచ్చిరి.

ఈ చందాలను నూలు చేయుటకై మంచి వస్తువులను బడి గల వస్త్ర క్రమములు లనుకేర్చి ఒక కమిటీగా నియోజించిరి. సర్ దిన్నా పెటిట్ గారు, జే. బి. పెటిట్ గారు, హెచ్. పి. మోడిగారు, బి. జి. హాన్సిమను కే. యాఫ్. శారిమను, సర్ సి. సి. పెత్నా మున్నగువారు యానిధి పరిపాలకులుగా నియమింపబడిరి.

కార్మికులయొక్క కష్టనిష్ఠరములను యోచించి వేతనములను వృద్ధిచేయుటకు నిరాకరించినట్టియు, కార్మికేషను వారు ధనసహాయము చేయగూడదని అడ్డుదగిలినట్టియు యీ మిల్లుయజమాను లిప్పుడుచేయుచున్న యీ ద్రవ్యసహాయము వారియొక్క నిజమైన దాక్షిణ్యభావమునగాని బేదార్యమునగాని వెలిబుచ్చుటలే దని యు వారు కవటా దార్యముతో యీధనసహాయము చేయుచున్నారనియు ఈ సహాయమును చేసి వలెకామున సమ్మేదారులను కాలితరచజూచుచున్నారనియు ఇట్టి కవటాదానమును సమ్మేదారులు స్వీకరించరాదనియు సమ్మేదారులకు బోధించబడుచున్నది.

సమ్మేదారుల నేటిసభకు పోలిను రిపోర్టులను సమ్మేదారులు రానిచ్చిరి.

జోషిగారి సమాధానయత్నములు,

కార్మికులకిష్టములేదు

ఈ బొంబాయిమిల్లు సమ్మే వ్యవహారపరిష్కారార్థమై యొక వందాయితీసంఘమును నియమించవలసినదిగా యాక్. యం. జోషి గారు గవర్న మెంటు వారి ని కోరి యందులకై ప్రయత్నము చేయు

మహాగనేరియా నివారిణి

గనేరియానే బాధితులగు వారలకు, దేవతా ప్రసాదమునక బరగు, ఒక గొప్పసాధుచే కనిపెట్టబడినది. గనేరియా, చాంక్రి, బుబు, ఎరెక్స్, యల్ పర్వ సమంపకత్వము, సిఫిలిస్, వరముల బలహీనత, ఆకలిలేమి, మల బద్దక వ్యాధులు కుష్ఠ, వాతకోగము స్పర్మటోరీయా మొదలగు ఇఖసంకటముల దన్నిటిని పూర్తిగా పారవోలును. అనేక యోగ్యతాపత్రముల బడసినది. టైల సీసా 1 కి రు 15 లు మాత్రం.

టా మిల్ నాడు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ, (లి మి టె డ్)

44, గోవిందప్పనాయుని వీధి, పోస్టుబాక్సు నెం 278,

టెలిఫోను నెం 3768,

మదరాసు

టెలిగ్రాం: "కాయసిద్ధి"

శ్రీ బలాగు ఉచితము.

మహార. కాని యీపంచాయితీసంఘము ఏర్పడి సమాధానపు మరతులను కొన్ని నిర్వచించినను సమ్మేదారులు కొరియండిన 17 మరతులను అంగీకరింపబడిననీగాని సమ్మేదారులు కొంత నొందరనియు, జోషి గారుచేయుచున్న యీసంధిప్రయత్నములు సమ్మేదారుల కోర్కెలనుసరించి చేయబడుటలేదని సమ్మేదారులు ప్రకటించిరి.

నింబకరుగారి కేసువిచారణ

బొంబాయి, జూలై 18:—నింబకరుగారి కేసులో మరి కొంత సాక్ష్యవిచారణ జరిగినది. నింబకరుగారిపై మేజిస్ట్రేటు గారు కేరాకోతలచేసిరి.

నింబకరుగారు నిర్దోషులమని వాదించి, కేపు వాక్యాలమును దాఖలుచేసెదరు. (ఆ. ప్రె.)

మైసూరు బంగారపు గనులలో సమ్మే

రాబట్టుపట్టెట, జూలై 18:—మైసూరు రాష్ట్రము లోని కొలారుజిల్లా బంగారపుగనులలో రాబట్టుపట్టెట గనుల లోని కనిపాండ్లు నేడు పూర్తిగా కని మూసివేసిరి. గుమారు 8,500 మంది సమ్మేదారులు కలరు.

సమ్మేదారుల తీరముల హెచ్చింపుకావలసినని కోరుచు న్నారు. మాపరింటెండెంటుగారు హీతుకాటుగాను సమాధానప్రయత్నములను చేయుచున్నారని పనిపాండ్లు పట్టుదల వహించియున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

జూలై 20 తేదీని దక్షిణయిండియా

రైల్వే సమ్మే జరుగును

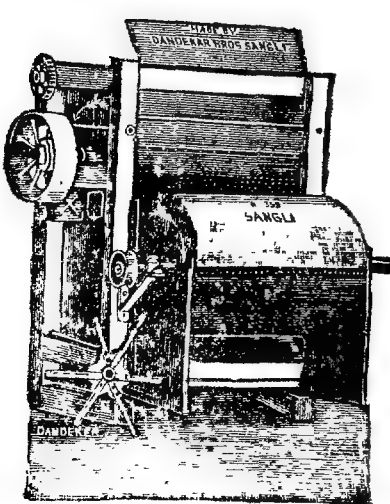
తిరుచనాపల్లి, జూలై 18:—దక్షిణ యిండి యా రైల్వేసమ్మేదారుల కేంద్ర సంఘాభ్యుత్థు లీ క్రిందిరీతిగా తంతి సంఘమున్నారు.

దక్షిణ యిండియా రైల్వేమార్గమండలము యీ నెల 20 తేదీని సమ్మే జరుపుటకు నిశ్చయింప బడినదనియు ఆ తేదీలోపుగానే సమ్మేదారులకోర్కెలను రైల్వేకంపెనీ ఏజంటుగారు ఈ డేర్బుటకు తమ సమ్మతిని తెలియజేయవలసినదిగా కోరుచు రైల్వేకంపెనీ ఏజంటుగారికి ఆశీర్వాదముగా వర్తమాన మంపబడినది.

రైలుమార్గమండలము సమ్మే జరుగవలసియు

ఇటుచూడుము — త్వరగా నిర్ధారణజేయుము.

వేరు శ న గ పాట్టు వలు చు యంత్రము

ఈకు కొయ్య తేక ఉక్కుచే చట్టనిర్మాణము గలది. మా యంత్రముయొక్క నిర్మాణకౌశలము. నూతనాభివృద్ధి మిగుల ప్రశంసించ దగిన విషయములు. ఫలితముచే ప్రశంశార్హతకు నిదర్శనము.

ప్రత్యేకభాగము లన్నియు స్టాకులో నున్నవి.

పూర్తి వివరముల తెలుసుకొనుటకు వ్రాయుడు:

డండే కార్ బు దర్స్

సాంగ్లి. (యస్. యం. సి.)

న్నది గనుక సమ్మేదారులకు అన్ని ప్రాంతములందును త్వరగా ప్రచారమును సాగింపవలసియున్నది. (ఫి. ప్రె.)

ఖర్ఖూరులో సమ్మే

ఖర్ఖూరు, జూలై 18:—బెంగాలు - కాగపూరు రైల్వే కర్మాగారములందు ఖర్ఖూరులో పనిచేయుచున్నట్టియు ఆ కర్మాగారములలోని కార్మిక సంఘ నాయకుడును అగు నాయుడుగా రొకరు కనిపాండ్లు బద్దరవుచేయబడి యుండిరి. వీరిని తిరిగి పనిలో చేర్చుకొననియెడల రేకటినుండియు పనిపాండ్లందరకు సత్యాగ్రహమువలించెదరనియు ప్రకటించబడినది. (ఆ. ప్రె.)

బేలూరు రైలు విఘాతము

విచారణ పూర్తియైనది

కలకత్తా, జూలై 18:—కలకత్తా 7^{1/2} మైళ్లదూరము లో బేలూరుపట్టణ పట్టణాధిపతీయబడియుండుటవల్ల క్రిందపడి పోయిన రైలుబండి విఘాతమునుగూర్చి రైల్వే అధికారులు తమ కంపెనీ నపుకరులననేకమందిని తరిక్షించి వాగ్మూలములను తీసి కొని విచారణచేసిరి. విచారణ పూర్తియైనది.

ప్రయత్నపూర్వకముగ నెవరో పట్టాలను ఊడదీయట వలననే యీత్రమాదముకలిగినదని సాక్ష్యములవల్ల పర్యవసానము తేలినది. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రరాష్ట్ర అర్చక మహాజన సంఘము

కార్యనిర్వాహకసభ—బెజవాడ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర అర్చక సంఘ కార్యనిర్వాహకసభ 9-7-28 వ తేదీ సాయంత్రం 8 గంటలకు బెజవాడ లో కృష్ణామండల అర్చక సంఘకార్యాలయమున జరిగెను. సభకు వివిధ మండలములనుండి కార్యనిర్వాహక సభ్యులరుచెంచిరి. రాష్ట్ర సంఘకక్షేత్రమును గురించియు హిందూ ధర్మాదాయములబోధనారి చర్యలపై అర్చకులు ఆదరించవలసిన విధానమును గురించియు, నిర్మాణ కార్యక్రమమును గురించియు తీవ్రమైన చర్చజరిగెను.

అర్చకుల హక్కుల విషయమై మాట్లాడుటకై బోధక మీమనరు మైదవోలు చంగయ్యకంతులుగారు వివిధ మండల అర్చక సంఘములకు పంపిన 3. 6-7-28 వ తేదీగల 165/28 నెంబరుగల ఆవహిముపై చర్చజరిగెను. ఈ దిగువ నుడవారిం చిన తీర్మానమును వెంటనే బోధక మీమనరువారికి అందజేయుటకు తీర్మానింపబడెను.

తీర్మానము

"అనేక మారులు, అనేక ప్రదేశములకు అర్చక మహాజనుల నాహ్వానించి నిరాదరణ జూపినట్టియు అర్చకుల హక్కులను సంపూర్ణముగా నిర్మూలించుటయే ముఖ్యదర్శనముగా పేట్టుకొని నిరంకుశముగా ప్రవర్తించుచున్నట్టియు మద్రాసు హిందూమత ధర్మాదాయముల బోధనారితో (Settlement of Archaka question) అర్చక సంస్థవిషయములలో కఠినతొనుట నిష్ప్రయోజనమని ఆంధ్ర రాష్ట్ర అర్చక మహాజన సంఘమువారి భిక్షప్రాయపడి బోధనారంపే 6-7-28 తేదీగల నెంబరు 165/28 మెమోరాండము ప్రకారము గుంటూరు కృష్ణా తూర్పువశ్యవగోదావరి జిల్లాల అర్చక సంఘములవారు కమిషనరుగారిని కలసికొనజాలమని తెలుపవలసినవచ్చినందులకు చింతిల్లుచున్నారు."

ఈ తీర్మానమును 9-7-28 వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు చావలి బాలనుండరరావుగారు హిందూ ధర్మాదాయములబోధక కమిషనరుగారు మైదవోలు చంగయ్యకంతులు గారికి అందజేసిరి.

పి. ఆర్. కృష్ణమాచార్యులు, కార్యదర్శి.

మదరాసువార్తలు

కార్పొరేషను కౌన్సిలునభ:—ఈ నెల 20 తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు జరుగును.

నాయదాశయబడిన ప్రత్యేకసభ యీ నెల 17 తేదీన సాయంత్రము 5-15 గంటలకు జరుగును.

(శ్రీ) సంగీతశాల:—ఈ సభవారి యాజమాన్యమున రేపు సాయంత్రము 4-15 గంటలకు నెం. 822 రెంబుకెట్టిబిది వసంతమంటపమున బ్రహ్మశ్రీ మందరరాజ భాగవతార్గారు దేశికోట, సహాయుచరిత్ర పారికధను చెప్పెనరు.

ద. ఇ. బ్రహ్మసమాజసభ:—రేపు సాయంత్రము 6 గంటలకు బ్రహ్మసమాజ మందిరమున నెం. 97 అన్నాపి శ్యాపిథిలో టి. కంకరసింగుగారు ఆంగ్లమున దైవప్రార్థనము గావించెదరు.

డా॥ అనిబి సెంటుగారు—డా॥ అనిబి సెంటుగారికి లండనులో మిక్కిలి తైత్తియుచేసి అవ్వడముగా నుండుటలని శ్వేచ్ఛుహోలలోని యావశ్యాసములు శేస్సెలు చేయబడినవి. అ. ప్రె.

కార్పొరేషనువారి ఆంగ్లో యిండియన్ స్కూలు:—మదరాసు కార్పొరేషనువారు ఆంగ్లో యిండియన్ స్కూలు ప్రత్యేకము ఒక పాఠశాలను ఏనునాకుల దీవిజను ఆలోగ్యసావి మొదలియారు బిది నెం. 13 గృహముందు ఈ నెల 10 తేదీన తెరచిరి, సిద్దెన్ద్రాముగారు దీని తెరచిరి.

సత్కథాప్రసంగసభ:—ఈసభవారి యాజమాన్యమున బ్రహ్మశ్రీ సి పార్థసారధి భాగవతార్గారు రేపు సాయంత్రము 4 గంటలకు లక్ష్మీశక్తి పారికధను పరమానంద దాసుచోటాదాసు ధర్మకాల వాట్టాపు శోధనందు చెప్పెనరు.

తిరువళ్ళిక్కిణి సంగీతసభ:—వారి యాజమాన్యమున రామభాగవతార్గారు గానము పలుకు, చాడయ్య (మైసూరు) గారు ఫీటీలు, పాల్లాలు మణిగారు మృదంగమున, వార్ధసారధి మదరాసు గారు కంజీరాయను రేపు సాయంత్రము 4 గంటలకు నెల 1 రు వెంకటాచలలక్ష్మణి బిదియందు వాయిచెనరు.

రాకపోకలు:—ఇ. పి. వాల్స గుంటూరు జిల్లా జడ్జి గారు మదరాసు హైకోర్టు జడ్జిగా నియమింపబడి యీ ఉదయమునకు మదరాసువచ్చిరి. వీరు ఎల్లండి సోమవారమునాడు చార్జిప్రస్తుకొనెదరు.

సర్ పి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, వుడ్డుగారు పీటర్సగార, నేటు ఉదయమునకు మదరాసువచ్చిరి.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, మన్నార్జునికె. వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యగారు కడపకు, ఎస్. పి. మూర్తిగారు బెంగళూరుకు గతరాత్రి మదరాసునుండి వీగిరి.

ఉదకమండలమున భూదానములు.

శాసనసభలో ప్రశ్న.

రాబోవు మదరాసు శాసనసభలో టి. పి. ఆదివారాయణ చెట్టిగారు ఈక్రింది ప్రశ్నల నడిగెదరు. 1. నీలగిరిల మీదగాని అచ్చటకు సమీపస్థలమునంగుగాని పానగలరాజు గారికి ప్రభుత్వమువారు విస్తారమును భూమిని ఇచ్చుటకు ఆలోచించుచున్నారా? 2. తహశీల్దారు గారిలో కలసి యీరాజు గారాభూములను యీమధ్య తనిఖీచేసిరా? 3. ఈభూమి నిచ్చుటకుల యుద్దేశ మేమి. పరకు తెలిసె?

ఆదివారాయణ చెట్టిగారు యిటుల నింకొకరికి గూడ అచ్చట భూము లిచ్చు విషయమునుగూడ ప్రశ్నించెదరట.

వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ జూలై నెల 14-వ తేది శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాల్ పూర్	90	77	0.1	8.1	— 1.1
విశాఖపట్టణం	88	78	0.7	6.2	— 0.6
కాకినాడ	84	80	...	2.7	— 4.9
మచిలీపట్టణము	96	78	1.1	8.1	— 4.8
కర్నూలు	89	72	1.1	8.5	— 3.2
బళ్లారి	91	76	...	4.5	— 1.9
అనంతపురం	...	...	...	5.9	— 2.4
కడప	96	74	1.1	8.7	— 1.1
నెల్లూరు	98	76	1.2	2.5	— 0.2
మద్రాసు	90	76	0.5	2.1	— 1.4
కడపూరు	89	75	0.9	8.6	— 1.0
నీలము	90	76	...	5.9	— 1.8
కోయంబుత్తూరు	88	71	0.1	1.0	— 1.8
తిరుచనాపల్లి	92	75	0.8	8.4	— 1.4
నాగపట్టణము	90	78	1.1	5.7	— 3.6
మధుర	94	78	1.7	4.2	— 1.5
పాంబన్	85	76	0.3	0.2	— 1.7
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	— 0.7
తిరువేండ్రము	81	74	0.2	16.0	— 1.1
కొచ్చిన్	82	78	1.8	29.8	— 10.5
కాలికట్టు	87	75	0.2	86.5	— 11.9
మంగళూరు	80	72	0.5	46.5	— 9.3
రేంసుపూరు	81	69	...	8.0	— 3.1
మెర్కార	68	62	0.6	29.2	— 16.5
కొడైకనాల్	84	58	0.6	5.1	— 1.4
మామూర్	78	61	...	2.8	...

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 1.1" విశాఖపట్టణములో 0.7" గోపాలపురంలో 0.1" కడపలో 0.1" ముచ్చిపట్టణముగ నున్నది. దక్షిణమున పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మచిలీపట్టణములో రాత్రివేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:—కర్నూలు, కడపలో 1.1" చొప్పున వాన కురిసెను. ముచ్చిపట్టణములో కారుక్రమింపబడి. కర్నూలులో పగటిరాత్రి వేడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి మాత్రము 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలుకు:—నెల్లూరులో 1.2" కడపూరులో 0.8" మద్రాసులో 0.5" కడపలో 0.1" ముచ్చిపట్టణముగ నున్నది. మద్రాసులో పగటివేడిమి 7 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో 7 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి ప్రతిచోటను 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి వ్యాఖ్యానము

కర్త.—పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాక్యమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయభట్టారముడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టా సూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్రభారత లక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడి, అపూర్వమున వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయభట్టా కము కావనవారి వాదము లన్నియు సప్రమాణముగ ఖండింపబడినవి. భాషానేపథు తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము తెన్నియో కలవు.

నెల 0-12-0. పోస్టేజీ నీయం. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ, మదరాసు.

చెన్నపురిలో వర్షపాతము.

ఈనెల 14-వ తేదీ రాత్రి నుమాది రెండుగుళ్ళులవద్ద ము చెన్నపురిలో 1928 సం॥ జూలై నెల 10-వ తేదీ 10 గంటల ముదలి ఏకభాగము లు పుట్టిరకున ఎక్కువ గురియును నీయము 3. ఈనగరమున నీదినములలో ఎక్కిండు మిక్కిలియగును. ఈవర్షములలన నిచ్చటి నీటిస్థాయిలోపము పూర్తియగు నని ప్రజలు ఆశించుచున్నారు.

మదరాసు ఆరుంధతీయ మహాసభ

రాజమండ్రిలో ప్రచారము
మదరాసు ఆరుంధతీయ మహాసభవారి ప్రచారకులు యీ నెల 14-వ తేదీన రాజమండ్రినగరమువేరిరి. పిమ్మట 8 వాకు ముచ్చిపట్టణమున గ్రామములు చూచిరి. 8.వ ఆల్ఫ్రెడ్ గార్డెక్ గ్రామములో 1 భ గావించిరి. ఎస్. పతి శా ఎస్. చిన్నయ్య ముచ్చిపట్టణమున పర్యటించుచు వచ్చిరి. ఎల్లచో నీ యరుంధతీయ సంసాధివృద్ధికరములకు నకేక తీర్మానములు గావించపడెను. కడియంలో కూడ నొక సభ జరిపి యచ్చటి యరుంధతీయులకు ప్రబోధమును గావించిరి.

మో హి నీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

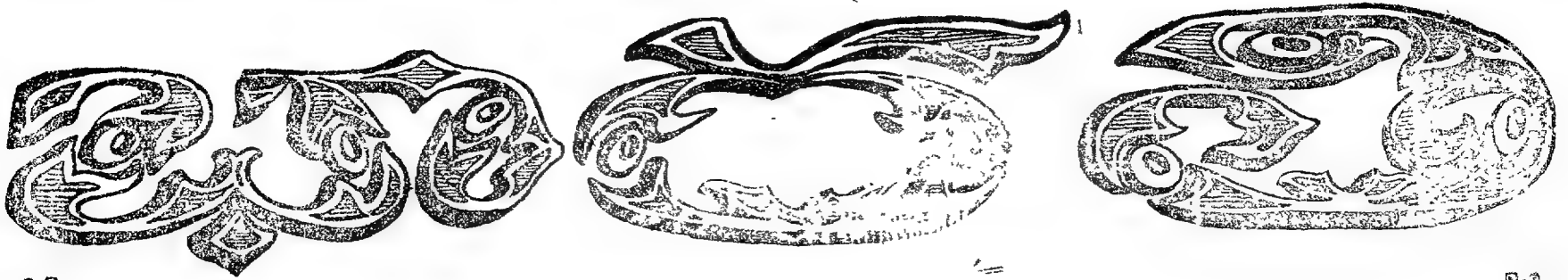
ఇది మనఃపరీక్షము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి నుపయోగ, విశ్రాంతి నిచ్చును. నుందరుల మోహలాభ్యములకు ప్రాపనురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయమును నువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి నువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలగుడి పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నియ్యగు. దీనియందు మనోహరమును నువాసనప్రవృత్తులను చేర్చి రియూరచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయెల, ఒకసారి పరిశీలించి 7 గము తెలియగదరు, అమృతాంజనం డిపోబొంబాయి, ఈ మదరాసు.

NOTIFICATION.

Whereas the Government of Madras have by G. O. No. 1011 dated 9-5-1928 revoked their previous declaration that Sri Rajendramanidevi garu and Sri Chandramani Pattamahadevi garu Zamindarnis of Madgole Estate were disqualified proprietors under sections 9 (b) & 15 of the Court of Wards Act and directed the Court of Wards to release the said Estate from its superintendence, whereas the District Collector and Agent to the Court of Wards, Vizagapatam has accordingly delivered possession of the Madgole Estate together with all rights pertaining thereto to Sri Rajendramanidevigaru through her lawful attorney Maharajah Sri Sri Sri Ramachandradeo Maharajulungaru, Maharajah of Jeypore and to Sri Chandramani Pattamahadevi garu on 28-5-1928, whereas the said Sri Rajendramanidevi garu has executed a registered deed of conveyance dated 10-7-28 whereby she has transferred her life estate in her portion of the Madgole Estate to Maharajah Sri Sri Sri Ramachandradeo Maharajulungaru, Maharajah of Jeypore and whereas Sri Chandramani Pattamahadevi garu has by a registered deed Indenture dated 28-6-23 surrendered and conveyed all her rights in Madgole Estate to Maharajah Sri Sri Sri Ramachandradeo Maharajulungaru, Maharajah of Jeypore and delivered possession of the same to him on the same day and has also executed a registered sale deed of 'Dolais property' and delivered possession of the same to Maharajah Sri Sri Sri Ramaceandradeo Maharajulungaru, Maharajah of Jeypore. It is noticed for the information of the general public that Maharajah of Jeypore has become the full owner of the Madgole Estate together with all rights pertaining thereto and that the same will hereafter be enjoyed and administered by the said Maharajah Sri Sri Sri Ramachandradeo Maharajulungaru, Maharajah of Jeypore.

V. RAMAKRISHNA,

4954 M.A., B.Sc., I.C.S., Dewan to the Maharajah of Jeypore.

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది నివ్రచురింపబడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నుచితముగఁ బంపుటకు పీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

ఆంధ్ర మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

మేలుకొలుపు—గుట్టప్పడియ ఆంజనేయులుగారు; ఇష్ట దేవతా స్తవము—పుల్లెల శ్రీరామశాస్త్రి గారు; కర్ణాటకభాషయందలి సంస్కృత వృత్తములు—తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావుగారు; చిన్నిగీతములు—సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మ గారు; డి. మేంద్రమహాశయి—బొచిర్యవిచారచర్చ—కిశాంబి రాఘవాచార్యులుగారు; వేలం వెట్టి—చింతా శంకరదీక్షితులు గారు; మేఘసందేశము—య. రామదానయ్యగారు; కాకూర్ వీరకేశరి—పువ్వాడ శేషగిరిరావు, చోడవరపు జానకిరామయ్య గారు; ప్రాచీన జ్యోతిషగ్రంథములు — నిడుమోలు కనకసుందరం గారు; రాధ—వేపకొమ్మ అది శేషయ్య గారు; అన్నేషణము—మంగిపూడి శ్రీరామచంద్రశాస్త్రి గారు; చిత్రరహస్యము—శ్రీ. శ్రీ....; శత్రు నిరాసము—బులుసు పాపయ్యశాస్త్రి గారు; మంగమ్మ—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు; గ్రుడ్డిపిల్లవాడు—నన్ని ధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు; ఉత్కంఠ—అల్లంరాజు రంగనాయకులు గారు; దర్బా—వేలూరి శివరామశాస్త్రి గారు; పొరపాటు—జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రిగారు; చదువుజీవనము—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు; ఖండాంతరభారతీయులు—దిగవల్లి వేంకటశివరావుగారు; ఆరాధనము—మద్దిపట్ల వెంకటరమణయ్యగారు; స్లవచరిత్రమునందు కొన్ని సంశయములు—య. వెంకటరమణయ్య గారు; కవి-కవిత-

విమర్శకుడు—పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్య గారు; కళింగదేశములోని శాసనములు—తేదీలు — గొ. రామదాసు గారు; సంప్రదారము — సాహిత్యవర్ధనుడు; కవిజబోధము — మంగిపూడి వేంకటశర్మ గారు; అవాదనకర తామ్రశాసనము — వేలూరి ప్రభాకర శాస్త్రి గారు; అనంత వర్మకు మారుడు ఇంద్రవర్మయొక్క తామ్రశాసనము—శ్రీ శ్రీ శ్రీ హరిచందన జగదేవు రాజాబహద్దూర్ గారు; రసాయన చిత్రములు — కల్లూరి చంద్రమౌళి గారు; విద్వద్వోషి — చిలుకూరి నారాయణరావుగారు; భారతదేశపు స్త్రీలు—అయ్యదేవర బొలాత్రిపురసుందరమ్మ గారు; కలగూరగంః— జవాహర్ మహాశయి; శ్రీమాన్ పి. రామకృష్ణకవిగారు; భారతీయగ్రామముల వివాహము—మానవ కీరము—యంతకాల; రాక్షసు సంకల్పము—భారతబంధువు; పాటవీ పుష్పము; అగ్ని; శ్రీ అల్లూరి రామరాజుగారు, శ్రీయుత యన్. సి. నేను గారు, బ్రతుకులోని కోటిశ్చరులు, వయోవంతులు—వెన్నె; భారతదేశము - స్త్రీలయభివృద్ధి; రామచంద్రము; ప్రాచీన భారతదేశ ప్రావీణ్యము; గురుకులాచర్యములు, అంటును తొలగించు తెట్టు; ప్రపంచములో అన్నింటికంటెను పెద్దపుస్తకాలయము: అనంతప్రయాణము—సిరుగూరి జయరావుగారు; భారతీయమహిళామండలి; ఆంధ్రాభ్యుదయము; యమునాసాంత్వనము — బసవరాజు అస్సీరావు గారు; కీ. శే. ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు; రత్నచ్యుతి—జి. జాషువగారు; విమర్శనలు—; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

ప్రవర్ణచిత్రములు:—గోపీమోహనుడు; పటమంజరి రాగిణి.

ఏకవర్ణచిత్రములు:—అజంతాచిత్రములు ౪; మనకు తోకలున్నచో?; వేసవి-విదేశవేషము; అప్పడు-ఇప్పడు ౨; ఇతర చిత్రములును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్స్ 'ఏ' ప్రకారము రు. 0-3-0 లు రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లక్షిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము ముడియార్చు పంపిన ఈ ఖర్చులు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక నంపుట ఆలస్య మగుటయు నభవింపను.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనెన	1 పుటకు రు. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు. 30
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
3	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా

రిడింగు మేటరు:—ప్రతి 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరము: ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

మేనేజరు, "భారతి", తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

శ్రీ శ్రీ రాఘవాద్వైత కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారి నిర్వాణము

(బద్ధిరెడ్డి కోటేశ్వరరావు కవి విరచితము)
సీ॥ పూజ్యమా, కోవలమూడి వంశక్షీర

వారాశిపూర్ణ తపాకరుండు
ప్రారంభదశయందె పట్టకరీతయం
దుష్టస్థైర్యదైన బుద్ధోత్తమండు
ప్రజలకోరికమీద బెజవాడ తునిశిత
కొన్నిలకైన పద్మవయకుండు
తాలాకబోర్డన ద్వారావన్న మల్
ప్రసాదెంటుగా నున్న క్షేత్రముండు

గీ॥ బ్రాహ్మణేతరసంఘనిర్వాణమునకు
పాటుపడి ధ్వజమెత్తిన మేటిమగండు
కాలమృత్యువువలన గోపాలకృష్ణయ్య
డస్తమించుటచే జగ ముప్రసించి

సీ॥ మాపాలి కవులు మాయమెవ్వరని
వలవించు తబడపాల్వ మిగుల
మాదివితవ్యోతి మను బాసెనాయుడు
వడలెడి కన్యవిద్యార్థినిమితి
మాడ్చి పూజ్యులగు మరణించి కేకమీడు
నెట్టులా యను బ్రాహ్మణేతర బను
మాహితోత్తమడిక మాకు గవ్వడడంచు
భేదమొందెడి న్యాయవాదు తెలమి

గీ॥ "దేవుడా దేవుడా" యందు శిశు మాయ
మోయ నేడ్చెడి శ్రీరంగకాయకాంబ;
పాపిదయ్యను! మాడుగోపాలకృష్ణయ్య
దెట్టిపగలేనో నిపాట్లదెట్టుకొనగి

సీ॥ "గండికోట" ను పేర గట్టిండు యున్నట్టి
భవనమైనను ప్రాతవడగలేదు
ఘనుడవలెను దొలతపమవారోసగిన
విరుదులు శిశు వ్యాపింపలేదు
ఫలియింపజేసిన బ్రాహ్మణేతరల వృ
క్షమ పూవులించెలగాయలేదు
న్యాయవాదమున నిర్వహణపాటునదును
విశ్రాంతికాంతను నేడలేదు

గీ॥ కాకియై కలకాలము గడపుకంటె
పొంపయై యాటునెలందు బుధికముచు
నెంచి, గోపాలకృష్ణ! పోయితివిగాని
కమ్మబాతీయచంద్రిక కాంతిమానె,

సీ॥ భవదీయ దేశసేవా ప్రవాహపు నీచి
కల నోలలాడ నెవ్వడు ఇమందు?
తేనెసోనలకంటె శియ్యనా, నీయక
న్యాయ వ్యాసంబులకొ మటును తెట్లు?
అతికాంత మయ్యు నేతానందమగునీడు
కుందరాంగంబును జాచు తెట్లు?
కాళోవకాళులై పన్నగిల్లిన కమ్మ
జాలివృక్షము నింక సాకు తెట్లు?

గీ॥ కాలవృత్తాంతమన నీ వకాలమరణ
మునను బడుటచే, గాఢాంధభూతమొందు
యావరించెనుగాదో కమ్మవృక్షమున
బట్టి పల్లార్చు తెటులా? గోపాలకృష్ణ!!

సీ॥ ప్రతినిధిగాను, మద్రాసు కాసనసభ
నిలిచినయట్టి నిర్విద్రోలేజ!
రాఘవాద్వైతా! ధీమాలుండవోట
రాజించె విరుదు శ్రీరాజమాన్య!
ఘనులెల్ల బొగడ, తోకలో బోగ్గ పదవి
ననుభవించుటయందు నాదిపురవ!
నిటుపేదపోవల కరణాగ్నిరక్షణ
యనయంబు గోరు మహానభావ!

గీ॥ స్వచ్ఛముగ కీర్తిచంద్రిక జగతి నింపి
స్వర్గపురి కేగినావో గోపాలకృష్ణ!
యింక నీయాత్మ కవుడు పర్యేక్ష్యుండు
కాళ్యతానందకాంతి నొసంగుగాక!!

రాంపిల్ల అప్పలస్వామిపాత్రుడు,
పోతెన రాములు పాత్రుడు.

బెజవాడ శేఖరసంఘ పభ్యులు.

పోస్ట్ నెం 2884

పోస్ట్ నెం 3772

అయ్యర్ అండు మొదలియార్

ఎంజనీర్లు అండు ఆర్కి-టెక్టులు

16 నెకండులైన బీచ్, మద్రాసు.

వాన్ బహదూర్—ఎ. వి. రామలింగ అయ్యర్, బి. ఏ. బి. సి. ఇ. ఎం. ఐ. ఇ.

కైర్ల పీప్ ఎంజీగ్ పి. డబ్ల్యు. డి.

దివాన్ బహదూర్—ఆర్. ఎస్. అరోగ్యసాయి మొగలియార్ బి. ఏ. బి. సి. బి. ఎం. ఎల్. సి.

ఇది వక్తుం న ముర్తి,

అండు రిటైర్డ్ సూపర్ వైస్ డిగ్రీ ఎంజనీర్లు, పి. డబ్ల్యు. డి.

కట్టడములు, బాటలు, వంతెనలు వగైరాలు, నీళ్లు పారించడము, జలనారులు అండు రివర్ కన్ట్రాక్ట్
నీటి పరఫరా, అప్పరి అండు కానిటరీ వనులు, రైల్వే ఎత్తులు, ప్లానులు, స్పెసిఫికేషన్లు, ఎస్టి మేటులు తగూరు
చేయుట, కట్టడముల పనులు తనిఖీచేయుట మొదలగు ఇతరపనులుకూడ చేయుదురు. ఈ వృత్తిసంబంధమైన సలహా
లివ్వబడును.

గ్రామోఫోను

ఆర్గన్

హార్మోనియం

గ్రామోఫోను సింగిల్ స్ప్రింగు రు 35 మొదలు రు 80 వరకు
గ్రామోఫోను డబుల్ స్ప్రింగు రు 50 " రు 300 "
హార్మోనియం

గ్రామోఫోను హార్మోనియం హార్మోనియం 50 " రు 165 "
హార్మోనియం సింగిల్ రీడ్ రు 15 " రు 40 "
హార్మోనియం డబుల్ రీడ్ రు 30 " రు 200 "
ఆర్గన్లు బొంబాయి పూటరీ రు 100 అంతకు పైనగలదు
వివరముల గల క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు

DULMIRA & CO

Manufacturers of Musical Instruments

10, LOWER CHITPORE ROAD, CALCUTTA.

P 83C Ashutosh Mukherjee's Road, CALCUTTA

2714

మీకు 40 వత్సరముల? కడుజాగ్రత్త

ఈ హెచ్చరికను చదువుడు

మానవునకు 40 వత్సరముల ప్రాయము కడు ఆపత్కాలము. గుండెకాయ, నరములు, శక్తి, ఆరోగ్యము అన్నియు ఊడకకు వచ్చును. అప్పుడే మీరు కడుశ్రద్ధ వహించి బలమును చేకూర్చుకొనుడు. జీవితముయొక్క సౌఖ్యానుభవము దాటిపోవుచున్నది. ఆరోగ్యము కాపాడుకొనదలచినవారును, శక్తినిమరల చేకూర్చుకొనదలచిన వారలకు వైద్యశాస్త్రము సహాయమును పొందుడు.

డాక్టరు ఇ. బర్గ్. యం. డి. అనేకవత్సరముల పరిశీలన తదుపరి ఫైలోసన్ కనుగొనెను. ప్రపంచమందంతటను వైద్యులచే ప్రశంసింపబడుచున్నది.

లండను వైద్యశాలలలో దీని నుపయోగించిన తదుపరి శక్తిని సంపాదించిన కారణమున, దానిని ఎల్లప్పుడు నాహ్వనించుచున్నారు. అని వైస్ మినిస్టర్ గజెట్ చెప్పుచున్నది.

PHYLLOSAN

డాక్టరు ఇ. బర్గ్. యం. డి. గారి శాస్త్రీయ పరిశోధనము.

మలేరియా, రక్తహీనత, న్యూర స్టేనియా, బలహీనత, అలసట, స్పృహతప్పట, కీళ్లవాయువు, ఇండియలోభము, వృద్ధాప్యము, తయ సంబంధమగు ఊడింపజేయు వ్యాధులకమూల్యమైనది.

ఫైలోసన్ సూతన జీవమును, రక్తమును, శక్తినిచ్చి వికాసమును హెచ్చించును. శరీర నిర్మాణమునంతటను క్రొత్తపరచి, కండరములు నాడులు తమ విధులను సరిగా నిర్వహించునట్లు నర్చును. నేటినుండి ఆరంభించుడు.

బలహీనముగానున్న బిడ్డలకు చాల ఉపయోగమైనది.

కెమిస్టు లండన్ వద్దను ఫైలోసన్ మెల సీసా 1-కి రు 1-4-0

మత్స్యశాఖావిచారణసంఘము

డైరెక్టరుగారి సాక్ష్యము

జూలై 18:—మదరాసు మత్స్యశాఖా విచారణసంఘమువారు నేటి ఉదయము సమావేశమైనపుడు మత్స్యశాఖా డైరెక్టరు బి. నందరాజుగారు సాక్ష్యమునొసరి.

మత్స్యశాఖావారు (ట్రాలరుతో ఉప్పును ఎగుమతిచేయువారివయెడల ఎగుమతిఖర్చులందు రు 10,000 లు ఖర్చుత్రిప్పవలెనని గునది డైరెక్టరుగారు చెప్పిరి. కంట్రాక్టురులద్వారా ఎగుమతిని గావించుటకంటె శాఖవారే ఎగుమతిచేయుటవలన కలుగులాభములను వివరించుట ట్రాటింగ్ కంపెనీలవారికి కాలికట్ ట్రాలరు 49 లేక 49 గంటలలో పోవును. అదేదూరము పడవలు పోవుటకు నాలుగైదుగంటలు, టెక్సోక్స్ పుట్టు రెండుమూడు గంటలుగూడె పట్టుటగలదు. కాతావరణమును సరిగాలేనపుడు కేవలపుత్తియందుకై ఉప్పును పడవలనుంచి తీరమునకు తోలరావలసివచ్చుచున్నది, ఎగుమతియందు డెప్టును అవసరము కలుగుచున్నది. మత్స్యశాఖ దొంగతనములను పట్టుకొనిపోవుచున్న సందర్భమునున్నది. ట్రాలరుచేత ఒకప్పుడు 2,50,000 లును ఇతరులు ఉప్పును ఎగుమతిచేయుటకు కావున పట్టుకుంటే మనకు కావలసిన 2,50,000 ముఖ్యము ఉప్పుసంతకము మాత్రము ట్రాలరుచేత చేర్చవచ్చును— యాపదతిలన రైల్వేద్వారా ఉప్పును ఎగుమతిచేయువిధానమును సంపూర్ణముగ నిలిపివేయువలెను కెట్టికారణములేదు.

శ్రీ పి. మాణిక్యవేలుశెట్టిగారు

రాయపురం నివాసి యగు పి. మాణిక్యవేలుశెట్టిగారు పిమ్మట సాక్ష్యమునందు చివరకు తిరిగి వచ్చి వారు చాలా దీనవానిని పట్టిరి. పిదప చేపలుపట్టుటకయి తిరుపడవలలో 10, 15 లేక 20 మైళ్ళదూరము ప్రయాణముచేయుదురు. కాటమరసం (చేపల పట్టుటకై సముద్రమునందు వెళ్లుటకుగాను ఏర్పరచబడిన చిన్నపడవల వెంటివి) రు 50 లు మొదలు రు 200 వరకు వెల కలిగియుండును. దినమునకు రు 200 మొదలు రు 500 వరకు సంపాదింతురు. పడవి, వల రెండును కలిపి మొత్తము రు 700 లునుంచి రు 1000 వరకు ఖరీదుకలిగియుండును. రైస్ వారు ఉప్పులలో మునిగి యున్నారు. త్రాగునీటివారు పీరినానవించి యున్నది.

చేపలుపట్టువారికి వలలు పడవలకొనుటకై పరపతి సంఘములు పెట్టుబడి పెట్టవచ్చును. చేపల నమ్ముటకుగాను క్రమశాసనము దమ్యకపునంఘము లావశ్యకముగాను. ఉప్పుచేపలకంటె ను త్రాత్తగ వట్టిచేపలే ఎక్కువ ధర కమ్ముదుపోవును. రైస్ వారు దెచ్చిన సరకమ్మును పోగనే వారికివ్వబడిన ఋణము వాయిదాల ద్వారా వసూలు చేసికొనబడవచ్చును. త్రాగునీరు మాన్యుటకు వారికి విద్యుదంత్రు టావశ్యకము. పాతకాలకు వంకబడుచున్న బాలురు త్రాగునీరు అభ్యాసము లేకుండగా విద్యుదభ్యసంపని బాలురు మాత్రము వారి కలిదండ్రులవలన త్యాగుటకు నిర్బంధింపబడుచున్నారు. వృద్ధులగు స్త్రీలు వైకము త్రాగుట కలవాటుపడియున్నారు. త్రాగుటనుబట్టియే వారియందు గౌరవ మెన్నబడుచున్నది అని పట్టిరి.

అంతట సంఘమువారు ఫలాహారములకు లేచిరి.

ఫలాహారానంతరము

విచారణసంఘమువారు తిరిగి సమావేశమై మరల డైరెక్టరు బి. నందరాజుగారి సాక్ష్యమును గైకొనిరి.

నందరాజుగారు సాక్ష్యమునందు 1912 సం॥న ఒక నూపరింపెండెంబు, ఒక మేస్త్రీతో చాల్యంపద్ద కాసరి సాపింపబడెననియు, మొదట కాలికట్టునద్ద ప్రారంభింపబడి, అచ్చటికంటె చాలియంలా చేప లభికముగ దొరకుననునభిప్రాయము చొప్పున అచ్చటికి మార్పుచేయబడెననియు, కొంతవరకు చేపలను నిలువజేయుటకు పరిశోధనలు గావించబడెననియు పట్టిరి. 1914 సం॥నుండి 1919 వరకు దీనివలన మంచిలాభము వచ్చుచుండెను. 1920 సం॥నుండి విదేశీపుసరకు అధికముగ దిగుమతియగుచుండుటచేత ఈ సంస్థకు నష్టము కామొదలిడెను. ఈ విషయమును దిగుమతిచేయుటకు వస్తువుల కేమాత్రమును తీసిపోని సరకు ఇచ్చటనే తయారుచేయబడుచుండెను. మత్స్యశాఖమునందు కాస్త్రవిద్య విగుల నభివృద్ధిపరిచిన ఇంగ్లండు ముదలగు దేశములవారును వేటికిని నూతన పరిశోధనలకును గావించుచున్న యున్నారు. భారతదేశము అగ్నివిధముల చాలవలనబడియున్నది. పాశ్చాత్యదేశపరిశ్రమలకును హిందూదేశానికిని ఎంతయో అంతరము గలదు. చేపలపరిశ్రమ ప్రస్తుత మిదేశముందు విద్యాభ్యాస సాగరకలులేని సామాన్యజాతుల హస్తగతమైయున్నది. మరీయును ముందువచ్చి పరిశ్రమకై ప్రయత్నమువారు లేకున్నారు. ధనమును పెట్టుబడి పెట్టువారులేరు. పరిశ్రమలను స్థాపించి, ఉత్పత్తిని కలగజేయుటమాత్రమేగాక, తయారైన సరకునకు అమ్మకమునకు పాకర్లములు కలగజేయుటకూడ ప్రభుత్వమువారిభిరులో నొక

బార్లీనీళ్లు చలవజేయును

ROBINSON'S 'patent' BARLEY

సులభరీతి న తయారొనర్చి ఉపయోగించుట కనుకూలమైనది.

జ్వరము మిగుల తీవ్రముగా నుండినప్పుడు, చలవజేయు వదారములపై శారీరక గతిగిన అట్టికరి రాబిన్సన్ పేటెంట్ బార్లీ నీళ్లు యివ్వవలెననిది.

కడు నిర్మలమైనది. తయారొనర్చబడునప్పుడు సయితము చేతులతో నంటుకొనబడదు. కలరా విరోధములు తలపించినప్పుడు, జ్వరము కలిగినప్పుడు, పొట్టు పేదారములు పూర్తిగా తొలగించబడిన రాబిన్సన్ పేటెంట్ బార్లీ నీళ్ళను, ఉదరమును, వాదగా నుండిన ప్రదేశమున కుపశమనము గలగించును.

రాబిన్సన్ పేటెంట్ బార్లీ తయారొనర్చుట కడుసులభము. దీని నుపయోగించుట సులభమే కాకుండా, పెరట్ బార్లీకంటె చాల రెట్లు శ్రేష్ఠమైనది కూడాను.

శరీర ఒక దుబ్బిరికొనును. పూర్వ సురురవించుచుండిన కష్టములకు, తా వొసంగ నవవరముండదు.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

డా॥ జి. ఎస్. ఆరంజేలుగారి క్రిందివిధముగ వ్రాయుచున్నాడు. ఎస్. ఆర్. వరదరాజులువాయుడుగారు మదరాసు కార్పొరేషనుకాన్సిలునకు రాజోవు ఎన్నికలలోని అభ్యర్థులుగ నిలచుట నేను మనస్ఫూర్తిగ ఆమోదించుచున్నాను. ఇచ్చటికి కార్పొరేషనులో కార్మికపక్షమునకు ప్రతినిధిగ వెలసవలెనని కోరుకొంటున్నాను. కార్మిక పక్షములకు, అభివృద్ధినిగోరువారు వారికష్టనిష్ఠురములను వాగుగ దలసిన వరదరాజులువాయుడుగారికి తమ వోట్లనియవలెను. వాయుడుగారు వ్యాయక్రమము, స్వాధీనత, గావున వీరికే అధిపతి జరుగవలెనని కోరుకొంటున్నాను. వాయుడుగారితో నాకు చిరకాలమునుండియు పరిచయము కలదు. వీరి కెదురుగానే యభ్యర్థులు అధిపతియై నిలువక యాతనినే పోటీలేకుండ పెన్నుకొనబడుట కవశామెనగుట మిక్కిలి శ్రేయస్కరమని నాకలంపు. కార్పొరేషను సభ్యులుగ మనకు మంచివారేయుండవలెను. డా॥ వరదరాజులువాయుడుగారు అట్టివారిలో నొకరు.

టియ్యెనున్నది. ఈవిషయములో ప్రభుత్వమువారు సాధ్యమైనంతవరకు గావించిరి. చాలియం ఫ్యాక్టరీని వర్తకుల కేవలకిగాని అమ్మివేయుటకుగాని యవసరము నీ మత్స్య పరిశ్రమయందు తయారుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనుటగాని ఎట్లు సాధ్యమగునో తామెరుంగవలెను. చాలియం ఫ్యాక్టరీలాభముతో పరిశ్రమనా, నష్టమునేగాంచునా యవవిషయము చట్టముయొక్క మార్పుచే అధారపడియుండును. వ్యాపారసౌకర్యము లొసంగబడనంతవరకు నష్టమును అంతగ గనునింపరాదు. ప్రస్తుతి విధానమువలన బహుశా ఫ్యాక్టరీ నష్టములేకడ నిర్మోంపబడవలెగావచ్చును. సంవత్సరమునకు రు 10,000 లు నష్టమువచ్చినను ఫ్యాక్టరీని నడిపింపవచ్చును. పరిశోధనా కార్యనిర్వహణకు కాస్త్రపరిశోధనా ప్రవీణులొక రావశ్యకము. రెండరిక్టు యొసంగవలెనని నిపుణులకు ఈవిషయందుపట్టుపట్టు భారతమునకుంట్టింపబడుదురని తమయనుభవములన తయారవలగునని, ఈ సాంకేతికవిద్యయందు ముఖ్యము శిక్ష యొసంగుటకై 5 లేక 10 సం॥వరకు విదేశీవిద్యార్థులను లొకరిని నియమింపవచ్చును. ఫ్యాక్టరీని పునర్నిర్మించిన యుండుట కెంతరకైనను శిక్షయొసంగబడుట కవశామెనగును. అభ్యర్థులకొరకై ప్రకటించి, ఎన్నుకొనబడిన అభ్యర్థులకు శిక్షయొసంగుటకు తమ కెట్టి యభ్యంతరములేదని తెలిపిరి.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం. జూలై 14-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

విద్యుత్తులు

కుసుమ తెనాలి	,,	42 కం	ర	18 0 0	14 0 0
నెల్లూరి	,,	డిల్	,,	18 12 0	14 8 0
ఫిల్లి	,,	డిల్	,,	15 0 0	17 0 0
రాగులు	ర.	164 బస్తా	1-కి	11 0 0	12 0 0
నవ్వులు	,,	,,	,,	18 0 0	22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 208	,,	15 0 0	16 0 0
నెనగలు	,,	డిల్	12 14 0 18 8 0
పెనులు	,,	డిల్	14 0 0 16 8 0
మినుములు	,,	డిల్	14 0 0 17 0 0
ఉలులు	,,	ర 195	11 0 0 11 8 0

3. నూనెపప్పులు

నవ్వులనూనె కా 1-కి	,,	145 0 0	150 0 0
నెయ్యి ను 1-కి	,,	14 0 0	21 0 0
విమల తేనెనగపప్పు కా 1-కి	,,	50 0 0	52 0 0
చిలితోకొట్టిన	,,	48 0 0	46 0 0

తేనెనగనూనెగానగ కా 1-కి ర 110-0 విమల నూనె 108
అనుదము కా 1-కి 108 0 0 110 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయకనుపు కా 1-కి	112 0 0	115 0 0
నూరకనుపు	75 0 0	80 0 0
విరవకాయలు(గుంటూరుది) కా 1-కి	77 0 0	84 0 0
దరియాల	,,	కా 1-కి 91 0 0 105 0 0
గుంటూరుపాతకట్టు నీలిమండ ములుగు 1-కి ర	40,45	
కాళవా నీలిపాతకట్టు	,,	50,55
తెల్లము కా 1-కి	ర 28 0 0	50 0 0
అస్కానకర్కర బస్తా 1-కి	,,	27 4 0 27 8 0
చింతపండు కా 1-కి	,,	28 0 0 30 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం కా 1-కి	,,	82 0 0	88 0 0
చదరం	,,	29 0 0	81 0 0
రత్నం	,,	27 0 0	88 0 0

6. నూలు

సం 20 బెన్ని సెంసాం యాటి	ర	7 14 0
సం 6 ,, కటారి	,,	5 4 0
సం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0
సం 20 1/2 రెట్టెత్తిలు	,,	7 14 0
సం 40 బామ్మరు 10 పా	,,	12 14 0
సం 44 సాంజో	,,	6 0 0
సం 40 రాజి	,,	12 0 0
సం 4 బెన్ని మసీద	,,	4 8 0

7. దూది

కోండానెట్టు బాదన 1-కి	ర	432 0 0
-----------------------	---	---------

8. లోహములు

సం 100 కులం 1-కి	ర	63 8 0	64 0 0
బుర్రా కులం 1-కి	,,	21 0 0	22 4 0
చదరం 1-కి			18 8 8
బెట్టి	,,	230 0 0	234 0 0
కాగి కా 1-కి	,,	270 0 0	275 0 0

9. గింజలు

సం 1-గ్రేటుడి 20 కి ర	58 0 0	
సం 1-గ్రేటుడి 1 ర	1 71	
సం 14 ర	1 10	
సం 21 ర	1 9 0	
సం 28 ర	1 8 5	
సం 35 ర	1 8	
సం 42 ర	1 4	
సం 49 ర	1 6 4	
సం 56 ర	1 6 0	

వృత్తాంతలేఖలు

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

మొరమైన ఖూని

జూలై 13:—గుంటూరులో మహాకారు తూనుగుంట్ల గౌరవార్థం గృహస్థ ప్రాతూరి రామస్వామి అనే ఆయన బెజవాడండ్ల జక్కంపూరి గ్రామపాలములలో ఖూని చేసినటులు కర్ణకళోరమైన వర్తమానము తెలియవచ్చినది.

గుంటూరు మహాకారువద్దకు గొల్లపూడి కాపురముడు చిగురుపాటి కొలవయ్యయ్య కాకాని కాపురముడు కొంగర సాంబయ్యయ్య వల్లి విరవకాయల నిచ్చెదమని చెప్పి రు 500 విడువందల రూపాయల నడిగి శారట మహాకారు తమ గృహస్థా చేరికి సామ్యుచ్చి గొల్లపూడి వల్లి విరవకాయలను స్వాధీనపరచుకొని సామ్యుచ్చి కీయ మని చెప్పిపంపెనట. మువ్వరు కలిసి బెజవాడ 9 వ తేదీ ఉదయం వచ్చిరట. సాయం త్రము గొల్లపూడికి బయలుదేరి శారట. జక్కంపూడి దాపుకు వెళ్లినరకి ఖూని జరిగెను. “చస్తినో” “చస్తినో” అనే కేకలు అవట దాపున పశువులను కాదుచున్న ముసలివాడు విసెను. వెళ్లెట్టుకు ముగ్గిరిని చూచెను. కేకలు విసబడిన పిమ్మట ఇరువురు పెడకకు తిరిగి నడుచుచుండిరి. ఏదియో ఘాతుకము జరిగియుండునని అతని కనుమూలము తగిలి కేకలువేసి తనకు దాపులో పశువులకావరలను పిలిచి పీరికపురి వెంట తగిలించెను. ఒకడు ఒక త్రోవను వరుగెత్తెను. మరి యొకడు గొల్లపూడి చేరెను. గొల్లపూడికి చెంపిన ఈ ముసలివాడును ఇతరకావరులను వూళ్లొ గోలచేసిరి గ్రామమునసము మున్నగు వూరివా రెల్లరు గుమిగూడిరి. ఇంతలో గొల్లపూడి మనిషిహూడ పొలిపొయెను. గ్రామమునపలు పోలీసువారికి రిపోర్టునందగా తాలూకా పోలీసు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు, మేజిస్ట్రేటుగారలు గొల్లపూడి వెల్లిరి. కాకానిమనిషిని అంతమృత్యుమే గొల్లపూడి గ్రామమునపలు పట్టియుంచగా అరెస్టు అయెను. గొల్లపూడి మనిషి యిల్లు సోదాశేయగా రు 48) చూడలో దొరికెను. కాకాని మనిషి సాయమును ఖూనిప్రదేశమునకు వెల్లి కేవలము కనుగొని పంచాయతీ జరిపిరి. పోలీసు డిప్యూటీ సూపర్వైంటు గారు కూడా వెల్లి కేవలము విచారించి వచ్చిరి. గొల్లపూడి మనిషి నైజాంలోనికి వెల్లి నట్లు అనుకొనుచున్నారు.

బళ్లారి వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గోమహాప్రభువుగారి రాక

గోమహాప్రభువుగారు ఈజిప్టులో (11 వ తేదీనవచ్చి), రెండుదినములండిరి. 11 తేదీన ఉదయము 8 గంటలకు గవర్నరుగారు, హాగరి రైల్వేస్టేషనువద్ద కట్టబడిన హాగరివం తెనను జిల్లాబోర్డువారి ప్రార్థనమేరకు, తెరచిరి. జిల్లాబోర్డువారు సన్మానపత్రమునవచ్చు నొసగిరి. ఆపత్రమున, ఈజిల్లాలో ఖానుములు పడేపడే ప్రజలను పీడించు ననియు, తన్నివారశాస్త్రము, తుంగభద్రప్రాజెక్టును త్వరలో వారిలోనికి, లేవలయు ననియు వేడుకొనిరి. గవర్నరుగారు బయలుదెప్పుదు, ఈ ప్రాజెక్టునులభ సాధ్యముకాదనియు, అయినను సాధనను సాధ్యమైనంతవరకు త్వరలో జారీలోనికి తీసుకొనివచ్చుటకు ప్రయత్నములు సలుప బడుననియు, చెప్పిరి.

అదే తేదీన పగలు 11 గంటలకు బళ్లారి పురపాలక సంఘము వారు, కోలాచలం వేంకట్రావుగారి పురభవనముందు, సన్మాన పత్రము నొసగిరి. ఈపూర్వీక గతసంవత్సరము జరిగిన ఆరోగ్య శివవార ప్రదర్శనమునకుగాను నివ్వబడిన బ్రిటిషుసామ్రాజ్యపు పోటీదాటును, గవర్నరుగారు పురపాలక సంఘమున నొసగిరి.

సాయంత్రం 5-50 గంటలకు గవర్నరుగారు విడుదల చేయబడిన టైటిల్ వసతికిగాను కట్టబడిన కామ్రాను హోమునుచూచుటకై వెల్లిరి. అచ్చటనుండి ఆల్టిపురం జైలును పీక్షించుటకు వెల్లిరి. పిదప 6-20 గంటలకు విద్యుచ్ఛక్తి భవనము (ఎలక్ట్రిక్) పవరహాను)వద్దకు గవర్నరుగారు నిర్దమించిరి.

నిన్నటితనము (12వతేదీన) ఉదయము 7-80 గంటలకు హాగరినడి దరిమిద కట్టబడివుండు నీటివనలను చూచుటకై గవర్నరుగారు వెల్లిరి. 8-30 గంటలకు హాగరినుండి కొళాయిల ద్వారా లేబడిన నీరు ఊరిలోబట్టాడా కాకముందు, నిలచుటకుగానూ, నిర్మింపబడియుండు కట్టడమును తెరచిరి.

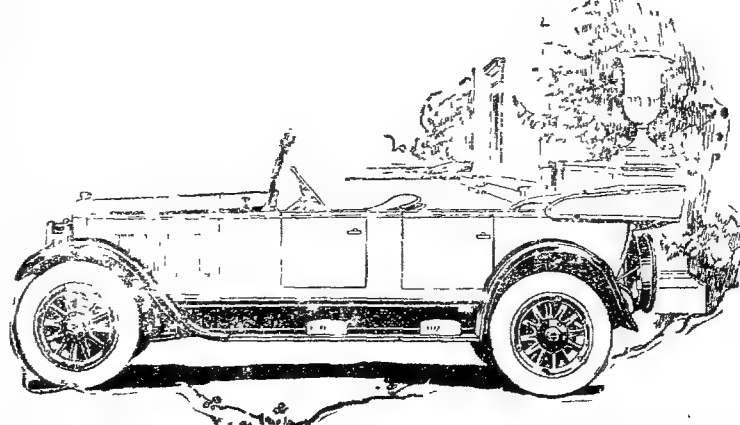
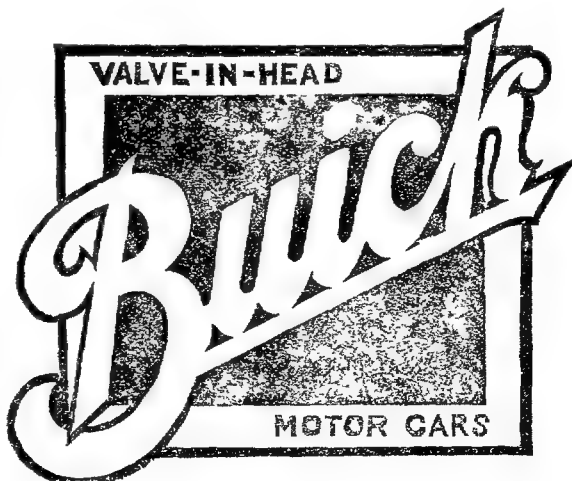
11 గంటలనుండి 1 గంటవరకు దర్శనమొసగి కొందరితో పంభాషించిరి. మద్రాసు కాసన సభ్యుడైన పి. శివరావుగారు ఇంగ్లీషున డిప్యూటీమను తరపున తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు విషయమునను వ్యవసాయమునకు సంబంధిన ఇతర విషయములగురించియు గవర్నరుగారితో పంభాషించిరి.

సాయంత్రం 5-50 గంటలకు పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడైన వగరూరు నారాయణరావుగారు గవర్నరుగారికి అల్ప హరవింసొసగిరి. సుమారు 700 మంది విచ్చేసియుండిరి. గవర్నరుగారి ప్రక్కననే ఇదివరలో అభివృద్ధికాని మంత్రిగానండిరంగనాథం మొదలియరుగారు సానము నలంకరించియుండిరి. ఈ విందునకు చాలామంది శ్రమములు వచ్చియుండిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులతో కొంతమంది ఈ విందునకు మాత్రము విచ్చిరి.

జీవితమునందు నిజముగా ఆనందమే అనభవింపవలె నన్న చింతకలము నేవయినర్ప గల
1928 నూతన మాదిరి కారును గల్గి యుండుటయే

నమ్మకమైన నేవయినర్పట, సులభముగా బయలుదేరి కదలిక లేకుండా పోవుట, సౌఖ్యము గలిగించుటయందు దీనికి సాటియైన దెద్దియును లేదు.

తరచుగా విపులులైనవారు కారులు కోరుకప్పుడు గమనించు సంగతు లన్నియు క్రొత్త బ్యూక్ నందు నిబిడీకృతమై యొప్పుచున్నవి.

Sole Distributors
R. PATEL & Co.,
MADRAS.

నేషనల్ ఇండియన్

లైఫ్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెని

లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రెటైర్మెంటులకు ములకపడ్డది నూటికి నలుబదివంతున తీరిగి యిచ్చుపద్ధతుల యొక్క వివరములు.

యీ దిగువవాటికి వ్రాసికనుగొనుదు.

హిందూ దేశములో యిట్టిలాభములను చూపు శంపెని యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెంట్ పేపరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.

బ్రాంచి శ్రేణులకి:—సి. ఎ. మాధవరావు,

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్స్యూరెన్సు కంపెని,

117 ఆర్మీనియంస్ట్రీట్, మద్రాసు

చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య,

హార్బర్ పార్కు, రైబాడ.

ప్రకటన

అష్టాదశకుష్టురోగ నివారిణి

(గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు

రు 500 లు బహుమానము)

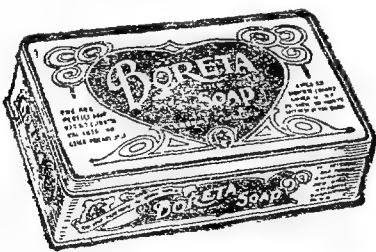
బ్రతుకుపై రోతప్రతిమనదియు, సంఘమునండి దూరమున జేయునదియు నగు యీవిషయమును కుష్టువానికిని కానియనుము కఠినపత్యము వగయిరా నిర్బంధము లేక స్వయం మూల్యమున కచిరకాలమున నిశ్చయము గావించు వీరూ. రాజమే ప్రప్రథమముదని మాప్రాంతములవాడుకవలన ప్రఖ్యాతివడసి ప్రకటనావరములేకున్నను పరిచయముగల ప్రాంతముల కొద్దిరోజులే ప్రకటించబడును. ప్రకటనాదు. పర్యవ్యాసములకు ముందు వివరములు క్యాటలాగునక క్రాయము.

“ముండలమునకు సరిపడు పెద్ద డబ్బా రు 10-0-0 10 రోజులకు సరిపడు చిన్న డబ్బా రు 6-0-0.”

(ప్రాప్రయిటరు) వై. వెంకటరత్నం నాయు

8450 శ్రీరామాశ్రమం

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (తూర్పు గోదావరి).

బాయిలెట్ వైభవము.

పూర్తిగా పరిశుద్ధమైనది. ఎక్కువమోతాదు చేర్చబడినది. శ్రేష్టమైనదానిని ప్రశంసించుచున్నానికి బొకటా చచ్చు మంచిది.

Made by GOODWIN'S, Manchester.

Agents: P. HOLT & Co., Ltd

P. O. BOX 237

MADRAS

కృష్ణాపార్శ్వసిద్ధివాడ

ఇందు దాక్షుడు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కాష్ఠిగారికి

వసుస్తాయుక్త్య దోషధముల తయారుచేయబడుచున్నది. ఆతి చాక. కొరించు పి. పి. గ పంజరము. శేట లాగు ఉచితము. 2046 (1౬ నెం 8

శ్రీశారదాగారి వయోనిర్ణయ

శాసనము

ఈ శాసనమును గురించి పూర్వార్థచారపకలకును నవీనాచారపకలకును సంఘము ప్రబంధముననుసారముగా పరమము యాచిల్లుకల్ల హిందూమతముయొక్క మూల ధాంకము క్షయపమయి అనేకానానామలకు లోనంబు మనయొక్క సనాతనధర్మముల నశించిపోవునని భయముతో పూర్వము విక్టోరియానురాగి మతవిమలములలో నూడభివ్యక్తి ఎంతమాత్రము జోక్యముకలిగించుకొనకు అని యగ్తములేని యుండెను. కాబట్టి యీమతసంబంధమునవిల్లు విమలములో రాజప్రతినిధిగారు యుండిరా మంతిగా. తమయొక్క ఆమోద మొసంగవలసి నామమాత్రసభలులేని తంతులిమ్మలు, రాయబారములపుట మొదలగు ప్రమాదములు జరిపవారంభించి. యిటువంటి భాందవవాదములలో విద్యాధిపతులకూడా పాల్గొనక తమయొక్క ఆమోదమును వెల్లడించుట చేకూర్చుకొనుటగాని మరేమనవలయును?

విల్లు ఆమోదము మాత్రము సనాతన ధర్మములను మంటగలపి హిందూమతముయొక్క గౌరవాధిక్యముల నశింపజేయు వలయునని ఉద్దేశముతో కృషిచేయబడుచున్న రవి పూర్వార్థచారపకలకు చెప్పగలరా? క్రియలో లేనప్పటికి మాటలలో నయినా మేము సనాతనధర్మములకు మునియు మేము హిందూమతముకులమనియు ఆమాయకులకు ప్రజలను భ్రమింపజేయు దాంబి కులకున్నంత హిందూమతాభిమానము సంస్కారప్రియులకు లేదని ఎవరయినా చెప్పగలరా? యీసనాతన ధర్మములకు సనాతనధర్మమునకు భేదమురావడా ప్రపరిపలయునని చెప్పలు చిల్లూ పడునట్లు గడ్డిలు పెట్టలు యీవిల్లువిమలములో మాత్రమేనా? ప్రతికాతననడచులోను ప్రపరిమయింటి మనిగాని ప్రపరిపలమనిగాని చెప్పగలరా? సనాతనధర్మపరిపాలన అనగా ఎంతవరకు? తుంగ్యయమునకు గడంగిన సంస్కర్తలు చేయు ప్రతిపనియు సనాతనధర్మవిరుద్ధమని పూర్వార్థచారము నిర్ణయించెదను. పూర్వార్థమున ఏకారణముచేతనే ఏర్పడిన ధర్మములు యిప్పుడు మనయొక్క విద్యావిధిబంగళమున వ్యయ ఆపూర్వధర్మమును సంస్కరించుట దోషమా? యీమాత్రము సంస్కరణచేయవలసి యెడల ఎప్పటికిని మనకు ముక్తికలుగజాలను. సంస్కారమునకు మనము ఎంతమందంజరేయుదుమో స్వరాజ్యము అంతచేదవలయును. పూర్వధర్మమునకిది కించిని నీక, సావిత్రి, దమయంతి, యక్ష్మిణి మొదలగు ఎవరియొక్క వివాహపద్ధతి గమనించిన రజస్వలనంతర వివాహములేయని చెప్ప నొప్పును. ఎరుని యొక్క గుహ గుణములు విమర్శించు, రాయబారములపుట, మాతాపితలకు సహృదయముగా విప్పించుట మొదలగుచర్యలజరుపుకై రజస్వలనంతరము కలుగుగాని రజస్వలపూర్వముకలుగజాలదు. కాన పూర్వకాలమునకూడా ప్రాథమికవాహములు కలవు. పూర్వమునంచి బాల్యవివాహములకునని వాదించువాదనకు ఆధారములేదు. జేయేల మనకు కావలసినది ప్రస్తుత కాలానుగుణ్యముగా మనమభివృద్ధిపొందుట బాల్యవివాహములకు కలగు అనర్థముల నివారించుకొనుట ప్రధానము. కాలిక కుమత్యమున్న రాక పూర్వమే వివాహమొనరించుటవల్ల అధర్మ యెటువంటి కుహరి అయినను ఎటువంటి అశాచారాడమనను ఎటువంటి అశ్రమోజకుడయినను అటువంటిధర్మము ఏవిధముగాను బహిష్కరించుటకును మీరేక పనపనిత్రమయిన దీనితమును నిరంతరము విచారించుకొని గనుపుట ఎంతబాలికరమయిన విమలమో కొంచెమాలాచింపుము. వివాహమునగా శ్రీపురుషులకు శాశ్వతముగా బంధించునది. ధర్మము యితరులు నిర్ణయించుటకంటె తనమతానే నిర్ణయించుట ముఖ్యమనియునది. అట్లు నిర్ణయించుకొనబడ బాలికకు యీ క్రమమున్న వచ్చిన గారి పిలువడదు. బాల్యమున ధర్మగతిని: పునర్వివాహమునకు అవకాశములేదుగా? బాల్యవివాహములవల్ల వైభవముప్రాప్తించి నిరంతరము దూషణలకు పాల్పడి ఎన్నితలు బాల్యవితంతువులు ఘోషిల్లుచుండి, మనహిందూదేశము జేడిదేశములవల్ల బాలికలు సాధారణముగా 10, 11, 12 సంవత్సరములకు పుష్పవతులగుదురు. పుష్పవతులగుటకు తడవుగా పునస్సంధానము చేయుదురు. యిందువల్ల అపయననటుత్వ మేర్పడక పూర్వమే ఎందుకుకొరగాని దుర్బలసంతానమునకుని బాలికసంనత్సరముల వయస్సురాక పూర్వమే వృద్ధులవలె అపయననటుత్వములేప్పి యితరసహాయముతో లేవవలసిన దుస్థితికట్టిన శ్రీలను మనము కండ్లార ఎంతోమందిని కాంచుచున్నాము. యిటువంటిదుస్థితిని బాధకనులకు శారదాగారివిల్లు అవసరముకాదా?

సాధారణముగా మానవాభివృద్ధికి విద్య ముఖ్యవసరము. విద్యలేనిమనిషి దివిపాదపతుని పిలువబడును. ప్రపంచములో మంచిచెడుగులను తెలుసుకొనుటకు దేశాభివృద్ధికి అవసరమునది విద్యకంటె మించినది మరియొకటిలేదు. అటువంటి ఆమూల్యముయిన విద్యను సంపాదించుటకు బాల్యమునకంటె మించిన అవకాశములేదు. యిటువంటి అవకాశము బాల్యవివాహమువల్ల నిష్ప్రయోజనముగ మున్నది. సాధారణముగా అక్షరపత్స్రయలకు విద్యాభ్యాసము ప్రారంభింతురు. ఏ తొమ్మిదవ సంవత్సరముననో వివాహమొనరింతురు. పుష్పవతి అగుకాలే నోములకనియు ప్రతిములకనియు బంధువులయిండ్లకనియు వృధాగా పదువున మున్నుదురు. ఆతరువాత సంసారబాధకత్తె త్రిమీదబడును. యీలోగా పూర్తిచేయనది ఏవనక పుష్పకుమారి అయి ఉండును. బాల్యవివాహములవల్ల ఆమూల్యముయిన విద్యను పొందుటకు ఎన్నియో అటంకములు కలుగును. శారదాగారి విల్లువల్ల ఏవిధముయిన అటంకములు లేక కొంతవరకు విద్యను సంపాదించబడును.

మతసంస్కరణకు శాసనములతో నిమిత్తమొందుట ప్రబాత్రబోధముచేసిన చాలావారుని కొందరు వాదించెదరు. మంత్రములకు చింతకాయలు రాలినా? మూఢనమ్మకములు వదలనప్పుడు శాసనములేని యెడల ఎప్పటికి సంస్కరణ జరుగజాలదు. పూర్వము అతి భగోరమయిన సహగమనమును మాన్పుటకు రాజారామమోహనరావు ప్రయత్నించినప్పుడు పూర్వార్థచారలయొక్క శోధమును గురికాలసి వచ్చినది. చివరకు శాసనమువల్ల సహగమనమును మాన్పి ప్రపంచములో చిరస్మరణీయుడయ్యెను. బర్మీలో వీరుడగు ముస్సాకెమాల్ పాషా మతసంస్కరణకు గడంగినపుడు పూర్వార్థచారపరాయణులను ఎంతోమందిని ఎరుగొనవలసివచ్చెను. చివరకు శాసనములవల్ల మతసంస్కరణచేసి తోటివాళ్ళవైభవములకు యెందును తీసివేయవలయునట్లు బర్మీని బలవత్తరమయిన జేకముగా చేయగలిగెను. కాబట్టి సోషలరారా మతసంస్కరణలేనిదే దేశస్వాతంత్ర్యము సాంఘికస్వాతంత్ర్యము ఎప్పటికిని పొందజాలము. యిటువంటి నామమాత్ర పూర్వార్థచార పరాయణుల వాదనములకు భయపడిన మనము ఎప్పటికి విముక్తి పొందజాలము. శాసనములో బలవత్తరమయిన సంతానము వృద్ధికొలయునంటే ప్రాథమికవాహములే అవసరము. ప్రాథమికవాహములు నిష్పంశ శాసనములవల్లనే జరుగవలయును. సోదరసోదరీమణులారా మనసంఘపుడుస్థితిని గమనించి మనదేశ దుస్థితిని పరికించి మనమతమును ఎంతిదేగముగా సంస్కరించవలయునో మనసార ఆలోచించి శ్రీహరవిలాస శారదాగారి విల్లు సంతోషముతో ఆమోదింపకొరెదను. యీ విల్లు శ్రీలకు ముఖ్యమయినది గణకపురుషులకంటె శ్రీలే ముందముగజేయుచూ పురుషులకు మార్గనిర్దేశములు కావలసియున్నది. నియోజకవర్గము లన్నియు తమతమ ప్రాంతపు శాసనసభ్యులను యీవిల్లు విమలములో ఏవిధముయిన సంహేయము వెల్లడింపక ఆమోదింపనట్లు హెచ్చరింపకొరచున్నాను.

దెందులూరు మొటపర్తి నాగభూషణము.

కావలెను
మాకు నెకండ్ హోల్డ్ పార్ట్మెంట్ స్టీలు యంజనులు, 12 లగాయతు 16 N. H. P స్క్రీ, ఆయిల్ యంజనులు, 88 లగాయతు 40 B. H. P. స్క్రీ కాపలేరు. పదహార యంజనుల విక్రయించలవినవాడు, యీ క్రిడివారికి, వివరములు వగైరాల తెలిపినచో, అనుమతముగా యున్నచో, కొనగలరు.
మద్ది సుదర్శనం అందు కో, గుంటూరు

నెగరొగము,
పక్షవాతం, చెముడు
చికిత్సకులు డాక్టరు అగ స్వేత్వరరావు
బాకట్ల (గుంటూరు జిల్లా)

రాజమోహన హేరాయలు
శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె
తలనొప్పి, మాడుపోటు, చుండు, ఆకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయుట, శిరోవేడిమి మొదలగువాటిని వారించి మెదడుకు చల్లదనమును, బుడికి బలమును, గలగించి వెంట్రుకలను నల్లపరిచి వృద్ధినింకించును. 1 సీసా రు 1-0-0 8 సీసాలు రు 2-10-0
(8) 8851 సి.పి. ఖర్వుల ప్రత్యేకము
బి.కె.ఏ. ఆంధ్రకో. ఆయుర్వేదసమాజం-పెరిడేపి, (నెల్లూరుజిల్లా).

సౌమ్యం 1874

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ లెవ్ బ్యారెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.
ఇండియాలో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది నిశ్చయముగా హిందూకుమినీయే

1927

రికార్డు అభివృద్ధికి మరియు సంవత్సరము

ఓరియంటల్

672

ప్రభాభిమానము అభివృద్ధినిందినట్లుగా రికార్డుమాఫరపబడినది.

అభివృద్ధినిందిన నూతన వ్యాపారము

1925 ను 2,96,42,000 రు. 18545

1926 ను 8,91,89,000 రు. 17871

1927 ను 4,68,04,075 రు. 21418

అభివృద్ధినిందిన నూతన ఆదాయం

1925 92,66,000

1926 1,05,88,000

1927 1,21,58,000

చాక్లెట్ల ద్వారా అభివృద్ధినిందిన మొత్తం 16 10 1/2 కోట్లకుమినినది

ఫండ్స్ ను 8 కోట్లకుమినియ్యి. చాక్లెట్ల పాలసీచాక్లెట్లను ఆలస్యముగా కంట్రీమాన్స్ వ్రాయుకోవలెను

F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Buildings, POST BOX NO. 8, MADRAS.

Bangalore Branch:—No. 1 South Parade Bangalore

Trivandrum Branch:—Trivandrum

BEZWADA SUB-BRANCH, BEZWADA.

TRICHINAPOLY SUB-BRANCH, TRICHINAPOLY.

BY SPECIAL APPOINTMENT TO THE 42nd INDIAN NATIONAL CONGRESS.

నర నము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటి మోస్తరు ప్రకారము బాగుగా తయారయినది ఇనుప పట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడినచారిత్రపు అనుకూలమున నిర్మముగాయిస్తుంది

కాంకలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, ఆ ఆవరణిన్ సంఘములు పెంచుటకాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్రైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శుభరాజన్ ఎంబీసీరింగు వర్క్స్.

ఇరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు
సుబ్బరాయప్పిల్లెపిడి, పెద్దనాయక్ న పేట మద్రాసు.

అయితే ఎంబీసీరింగు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగు నవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రైలుమిల్లుకు కావలసిన ఇంజన్లు, సాఫ్ట్ వర్క్ నలు సరఫరాగా చేయవచ్చును. మెషిన్ లను సంబంధించిన కాగము లన్నియు ఆర్డరు చేయవచ్చును.

ఈ త్రవములు వ్రాసిన ఇరులు వ్రాయబడినవి. 1429

మా V. H.R. మిస్కి

యింగువను

1163 కొనుటయన

మీ ఆహార పదార్థములకు

కమ్మదనము గలిగించి,

మీరొనర్చు విందులను

శయప్రదముగాకొనసాగించు

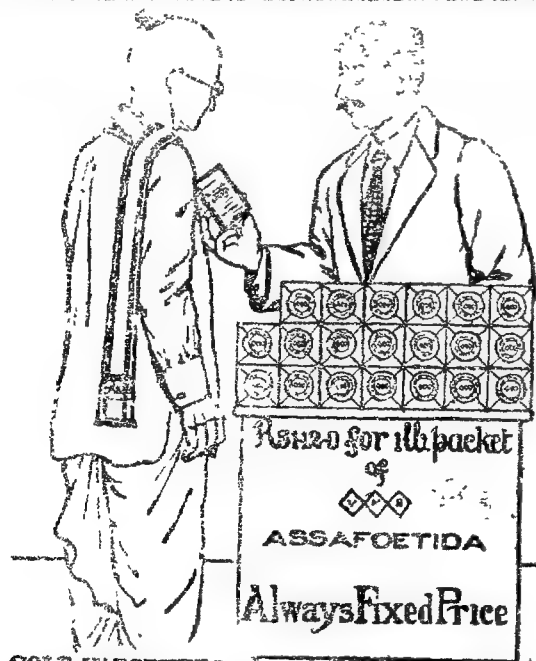
టయే అని గుర్తెగుడు.

ధర 1 పౌను పాకట్ 1-8 1-12-0

1/2 " " 0-15-0

పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

4168

VARJIWANDAS HIRJEE & CO., 34, GOVINDAPPA NAICK ST, MADRAS.

విషాచి నివారిణి ఆమోఘమైన

కలరా మందు

గత యేడవకి సంవత్సరములనుండియు అనేక ప్రాణులను కాపాడి ఖ్యాతినిపించినది. దీనిని ప్రయోగముల చేయు సయితము వెంటనుండుకావలసినదను- దీనిని సహాయము ప్రకటించు వెల తగ్గించివచ్చును.

వెల బుడి 1 కి రు 1-2-0.

పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేద భూమణ **నోరి రామశాస్త్రి,** ఆయుర్వేదవిలయము, బెజవాడ,

ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయము కోవూరు

ఈ కళాశాలను ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయమునక, అనబంధముగా చేర్చి, ఉభయ భాషా ప్రవిణ మొదలగు విద్యులకు విద్యార్థులను తయారుచేయుటతో తృప్తినిందక, జ్ఞానకర్మకాండలను, ఆంధ్రములో బోధచేయుటకును, వానిమీద కవిమర్మనలను కావింతుటకు, యాకాలేజి కమిటీవారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ముందుగా, యీ కళాశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయునిగా, అమరవాది పానుమచ్చాస్త్రి గారే సరిగ్గా పంపిణీపండితుని యేర్పరచితిమి. క్రమక్రమముగా, సాహిత్యపండితులయొక్కయు, మన హౌందస్ పండితులయొక్కయు విమర్శనలను సంపూర్ణముగ గ్రహించి నూతన పరిశోధనలను గడింగగల వేదపండితులను, మఱి సాంఘిక చారిత్రములను వాసవధులను యొక్కడ ఉపాధ్యాయులనుగ యేర్పాటుచేయించుకొన్నాము. మా ప్రధానోపాధ్యాయుని రెండు సంవత్సరములతీరునకు సహాయముచేయుట కంగీకరించిన మాబంధు, బెజవాడ, గుడివాడ మొదలగు పట్టణములలోని నేపీహీతులకేకనందము లర్పించుచున్నాము. ఈ రెండు సంవత్సరములలో వై యధ్యక్షములకై కాళ్ళతనధికారము, ప్రయత్నించెదము. మా హౌందస్ జ్ఞానవిజ్ఞానములను సహజ మరచిన యెడల ప్రపంచములో మన ప్రత్యేకత నశించి, మనము యితరజాతులలో పుగ్గుమనుట తలపించును. మన శాస్త్రములలోని మంచి చెడ్డలు మూఢభావములు సదాచార దురాచారములు దేశకాల పాత్రానుగుణ్యమైన అవసరాలను సరి కర్మకాండలు జనులకు దేశభావలలో తెలియచేసినప్పుడే మన హౌందస్ సంఘము పటిష్ఠమగును. ఇంతకే మరలసంఘములలోపాటు ముందుకు జరిగి యభివృద్ధి నొందుచు మనలోని ప్రత్యేక సదాచారములను ఉత్కృష్టపదార్థములను లోకమునకు వెల్లడించి వానిని మానవజాతిచేత అనుష్ఠించజేయవచ్చును. ఇట్టిపనికి మనసంస్కృత కళాశాలలే విశిష్టలి. కోవ్వడగలవు. యీ కళాశాలకు లాటికా భావలలోని వత్తగ్రంథములు దేశభావలలోనికి అనువదించిన తరువాతనే వానిలోని రహస్యములు వెల్లడియై మూఢాచారములు మూఢభావములు నశించి నూతన మత సాంఘిక సాంప్రదాయములు జనసామాన్యములో వ్యాపించినవి. వత్తగ్రంథముల భాషాంతరీకరణములు పూర్వ సాంప్రదాయములలోని నవివాగతీతములను కూడ విమర్శనా జ్ఞానమును సృష్టిపొందించును. మంత్రార్థము తెలిసికొని యజరించుట కర్మాచరణములో లోకవందకులము స్వవలనకులము కాకుండుట అనవసరముగ సాంఘిక విప్లవముల కెడమియ్యకుండుట మన యవశ్య విధియైయున్నది. కాబట్టి ప్రజాసామాన్యమునకు తెలియచి సంస్కృత భాషలోని సాహిత్యము కళలు శాస్త్రములు పూర్వ మీమాంస ఉత్తర మీమాంసలు మొదలగు వివిధ దేశభావలలోని కొంతను యీ యాధునిక సంస్కృతకళాశాలలే పోగొట్టవలెను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు,
వైసిడెంటు ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయకమిటీ,
కోవూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

ఉచితము ఉచితము. ఉచితము.
కోటిశ్లోకము కందు. ప్రతియేడు వేలకులప్రజల అక్షాధి.
కాదులగుచున్నారు. మీరేల కాగూడదు.
1928 సంవత్సరపు వాణిజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు రిపోర్టు
ఈవత్సరము మీయొక్క వ్యాపారాధిక్యతయొక్క పశ్చిమముదలపును ప్రపంచఖ్యాతినిబడసినకోటిశ్లోకము, యీవిద్యయందు ప్రత్యేక ఘనత సంపాదించినవారు. యీవత్సరము మీయొక్క వ్యాపారమునుగూర్చి తేడిలు ఇవరములో యెట్లుజరుగునడియు, వస్తుసామగ్రియొక్క సప్లయ గిరాకీ యెట్లుండునో శాస్త్రయుక్తముగ చెబువును. ప్రపంచములో ప్రతిచోటను జరుగు వివిధ వ్యాపారములను గూర్చి వేరుగ చెబువును.
తగిన సలహా బొందుటకు తొందరపడదు. పుస్తకము ధరకుగాను రు 5 కొనబడును. ఆలస్యము చేయరాదు. కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే గలవు.
ప్రకాశకులు:—కమర్షియల్ ఫోర్మిక్యురీపోర్టు 1928కి ప్రపంచములో వ్యాపారసంస్థలన్నియు యీ రిపోర్టును సమయోగించుచున్నాడు.
ఇంగ్లండునందును-ప్రెస్ బ్యూరోలందును నవ్వెదారులు—
"స్పెక్టర్" కాంటెంట్ కంపెనీ, రిటాలింపెట్టె నెం. 2056.
బొంబాయి (యండియా)

సి జే ర్ సి గ రె ట్టు

త్రా గు వా ర ల కు

ఉ చి త మ్మె న బ హు మ తు లు

సిగరెట్టు అమ్ము అంగడివారిని అడిగిన గాని, లేక పోస్టు
బాక్సు నెం 2054 కలకత్తాకు వ్రాసిన గాని, అన్ని వివ
రములుగల బహుమతుల జాపితా పంపబడును.

ఫాసిమిలి బహుమతి ప్యాకె
ట్టు సిజర్ సిగరెట్లతో నుంచ
బడుచున్నది. 4042

బ హు మ తి టి క్కె ట్ల ను జా గ్ర త్త పె టు డు

THE IMPERIAL TOBACCO Co. OF INDIA LTD.,

(శ్రీ) వేణుగోపాల ఆంధ్రగీర్వాణ హిందీపాఠశాల

అడ్డాడ- గుడివాడ తాలూకా-కృష్ణాజిల్లా

ఈ విద్యాలయము శాశ్వతముగాను తలంపుతో

కొనెనీ అప్ప ప్రకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రథమ పరిపాలన
వ్యయలో 1 వీరవనేని బసవయ్యగారు 2 బలసు అత్తులు
స్వామిగారు 3 బలసు నుబ్బయ్యగారు 4 యలమంచి పరశు
రామయ్యగారు 5 వీరవనేని కృష్ణయ్యగారు 6 పింగవరపు
రామయ్యగారు 7 జల్లభద్రాని రామకృష్ణయ్యగారు 8 యల
మంచి నీరయ్యగారు 9 వీరవనేని సర్వభద్రయ్యగారు చేరియు
శాస్త్ర, నీరలు భూస్వాములు, వితరణశిబిర, దేశీయ విద్యా
భిమానులు, ఈ సర్దుములో ప్రెసిడెంటుగా వీరవనేని బస
వయ్యగారు యేర్పడపబడిరి. వీరు తాలూకా జిల్లాబోర్డు

లలో బహుకాలము సభ్యులుగానుండి ప్రజలకు పలువిధము
లగు సుపకారము లొనర్చి పొగడ్త నొందినవార. బాల్యమునుం
దియు విద్యాభ్యాసము దభిమానము వీరికి మెండు. గుడివాడ
తాలూకాలోని పెక్కు విద్యాలయములు వీరి యోగకృతిచే
సభివృద్ధిచొందినవనుటలో ససత్యములేదు. ఏ సత్కార్యము
నైన సాఫల్యము నొందుదనుక కడు శ్రద్ధతో నిర్వహించు
నిత్యములు, కార్యదర్శిగా బలము నుబ్బయ్యగారు యేర్పరపఁ
బడిరి. వీరు యోగ్యకార్యములందు మనోవాక్పాట పరి
శ్రమ నంగీకరించి సాఫల్యమునకై యత్నించుస్వభావులు అట్టి
పరిపాలకవర్గముతో శేర్పడిన యా విద్యాలయము దైనది
మభివృద్ధిగాంచుటయం దినుమంతయు సందితులగున కాన్ప
దలులేదు. ఈ పాఠశాలలో సంస్కృతము, సాహిత్యప్రవేశ
పరీక్షాంతము, హిందీ-ప్రచారక పరీక్షాంతము. ఆంధ్రము-ఉన్న

తదిద్యారపరీక్షాంతము పతనము చేయబడుచున్నది. విద్యార్థులు
యిప్పటికి 20 మందికి మెగానున్నారు. ఇక గొందరు శేర
నైయున్నారు. విద్యావ్యాసంగము నియమబడ మే శీఘ్రకాల
ములో విశేషజ్ఞానసంపాదకముగా నున్నది. లోకాపకారక
మగు నిట్టి ఘనకార్యముఁజేయునైన ప్రవర్తన కాజగన్మి
యంత నిరంతరానందోత్సాహముల బెంపొందించి శీఘ్రమున
నీవిద్యాలయము సర్వత్ర క్రియతమగున ట్లాశీకరించుగాత.
పొట్లూరు లక్ష్మీనరసింహస్వామి.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare certificate on 2 annas stamp. Apply to
Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi.
8437

హిందూయునతి శరణాలయము నేవదాసీసంఘోదరణ ప్రచారము

హిందూయునతి శరణాలయముయొక్క ఆధికారస్థితిచే గతరెండుమాసములు శరణాలయమునకు వెలవీసంగి నిజాంరాష్ట్రమునందు ప్రచారమునందును ద్రవ్యమార్జింపుటకును గత మేనెల 29 వ తేదీన శ్రీయుతి భాస్కర్ ఈశ్వరుడుగారున్న నేనన్ను చెన్నపట్టణము వీడి బెజవాడచేరుకొంటిమి. అచ్చట ఆనాటికి (మనకు వేడిగాల్పము ముమ్మలను మంగలముతో పేల గింజులవలె యాద్యివేసెను. మాతాత్మము మాజీవితము ఆనాడెంత యో దుర్భరమనగా కన్పట్టినది. శ్రీమతిపుష్పల లక్ష్మీబాయియ్యగారింట బసయొనర్చితిమి. అచ్చట మాచగ్గ్రామమునందీ యిద్దరు కళావంతులవారీలు జీవనమునకై ఆయానకు వచ్చుట వలన వారిపరిచయమును నేవయును లభ్యమైనది. వారికిపురు అక్క చెల్లెండ్రు. చామనచాయకేరీగారు. వయస్సున 20, 16వత్సరములకు మించనివారు. వారిగాత్రములు అతిమాధుర్యముగానుండెను. వారిచే నేదేనిపాటలు పాడించి వివరమునని అచ్చటి వారు దేవుగా వారిని పాడుటకు ప్రోత్సహించ వారు తమమ్మ దుమ్మగ్గనకు భక్తిపంక్తిరసలుకొని పాడి ఆనందింపజేసిరి. వారిమ్మ వినినతరువాత హృదయమంతయు కరుణాయుగ్మమై ఆమె శ్రీనికృష్ణస్థితియెందులకై మోకంజాధుర్యమునకు మిగా నమ్మక తగినట్లు కొంచము లోకజ్ఞానమును తగినవిద్యయు నా రించి యెబ్బదికొంజలయందో గానోపాధ్యాయునిగా చేర వచ్చునని వారి నలిదినముగ వేడుకొనడమైనది. ఈ నేడుకొలు విసపుడు వారిహృదయములు కొంచెము మెత్తనై శక్త్యాత్మక ముతోచినట్లు కనబడినదిగాని వెంటనే వారిహృదయశ్రేణులు పీటవారిపోయినవి. కృషీవలం దెన్నుదును నాగలిచేరున్నట్లు గాని నీళ్లచే తడుపుటగాని లేనిపాలులు కొంచెము నీటిచేగాని, కొంతవర్షముచేగాని, తడిసినప్పుడు వెంటనే ఆభూమి గట్టిపడి నటుల ఆసమయమున వీరికిచేసినచోధ వారిహృదయశ్రేణుల వజ్రేగావించినది. కాని మాకు అమితోత్సాహముగలిగి యిట్టిసో దరీమణుల నుద్ధరించిన సంస్కరణకు సంతయు శోభ గలుగును గదాయని కొంచెమునేపుష్పిత్వారడమైనది. అమాయకులగు తరు జీవణుల కామాటలు అంతలో ఎటురుచింపగలవు? ఈ కాల మున తనజీవితమునకు లేక ఎందరో దేవదాసీలు తమపల్లెటి గ్రామములను తమభూములను వదలి దొర్నాగ్రమునకు నిలయ వగు పట్టణముల ప్రవేశించి ము రి కి స ం దు ల కా పు ర మొనగ్గుచు తమహృదయములను శరీరములను మలినముగావించు కొనుచున్నారు. కొంచెమునేపాప్రదర్శనమంతయు విచారపాగ రమునకై చేసినది. బౌద్ధార్యకతియగు శ్రీమతి లక్ష్మీబాయిమ్మగారి సహాధిపతిబడిసి ఆరాత్రి నిజాంరాష్ట్రాంధ్ర సభలకు వెడలుటకు ధూ మకే కటము పై నూర్యా పేట మి బయలుదేరడమైనది. మేము కంభంమెట్టువంద దిగు న పృ థి కి రాత్రి నుమారు రెండుగంటలైనది. దాహముచే తుత్తుక లెండి పోవుచున్నది. వైవనంతయు అంధకారముగనే కన్పట్టుచున్నది. ఎటుపొవలయునో ఏమిచేయవలెనో తోచ. ఆర్ధరాత్రియందు పెట్టెలను పరీక్షచేయు నైజాముపోలీసు చర్యలకు పెట్టెలను తెరచి చూపించి ప్రేమనునందే తిరుగుమండగా భక్తాగ్రేసరులగు పోమనాధరావుగారి దర్శన మైనది. వారును నూర్యాపేటసభ తకు వచ్చుచుంటినియు ప్రాచారాబాదనండి నూర్యాపేట సం ఘసంస్కరణ సభకు అధ్యక్షత వహించునన్న శ్రీయుతి గాడే వల్లి నూర్యప్రకాశరావుగారును వచ్చిరినిచెప్పి మాకు పరిచయ ము గావించిరి. వెంటనే అందరముగలిసి ప్రయాణసాధనము అరయుండుడగా యెట్రాబాలెమునండి సభలకు వెడలు ఇద్దరు గుంజుకును తలపించిరి. అంతట నారు కంభంమెట్టుపురపీఠుల లిగి అప్పుడే నూర్యాపేటనుండి వచ్చిన తైలకేటమును మరల నూర్యాపేట ఇల్లుకునుగొనిపోయిరి. ఆరుగరమును కలసి ఆత్మైతక మునందు ప్రయాణమునర్చితిమి. బెజవాడ వీడినతరువాత వాతావరణము కొంచెము చల్లబడినటుల తోచినది. ధరాపుగారు క్రొత్తగా రచించిన సంస్కరణ నవలా కితరయు వీనులవలెగా వినుచు ప్రయాణము గావించి త్రోవలో కొంచెము నూర్యప్రకాశరావుగారి విశాల ముతో శరీరమును కలిగించుకొనడమైనది. నూర్యాపేట సరికి నుమారు ఎనిమిదిగంటలైనది. నూర్యాపేట అంతయు లలాడుచుసభలకురచించిన సభ్యులచే నొప్పియొన్నది. అం యువకులందరు బసజేసినటువంటిన్ని ఆహారసంఘాధ్యక్షుల ట ఎసజేయుడచుటనది. ఆనాటికి సభలరెండవదిన మయి నూర్యాపేటసభలు ప్రభుత్వమువారియబ్బండిచే గతరెండు రములక్రిందల ఆగిపోయి ప్రజలయందు నిరత్యాసాము నించినది. అట్టిసందర్భములో ఏసమయమున ఆసభలు చేయ నలంచిరో ఏసమయమున ఆసభలు ఆలంకపరవబడినవో ఆసమ యముననే ఆగ్రామముందే యుత్సాహముగ సభలు జరుపుటకు అవకాశము గలిగినది. నూర్యాపేటయందు ఆసభజరుగుట అఖిల భారతసభజరిగినట్లే నిజాంరాష్ట్రాంధ్రలు సంతసించి ఆసభ

ఆతడు, ఏడ్చెను, ఏడ్చెను, ఏడ్చెను.

ఏలనన, పాపము, ఆవిన్న బిడ్డ, సరియైన ఆహారములేక, ఆకలితో చనిపోవుచున్నాడు. ఆతనితండ్రికేమియు తెలియదు. ఆతడు తాను శ్రేష్ఠముని గ్రహించినదానినే బిడ్డ కిచ్చెను. కాని ఆరదాబిడ్డకు రాశ్య నిచ్చిన బాగుండెడిది.

ఈవిధముగా మిబిడ్డల నపాయముల పాలనర్పకుడు. చేతితోతాక బడక దబుల్దబ్బాలలో నీలుచేసి పంపబడు, పరిశుభ్రమైనట్టియు, శుభ కరమైనట్టియు 'గ్లా'నెస్సో వాడుడు.

ఆల్ఫ్రెడ్ యంగు ఆందు కో, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
రేపాలపెట్ట నెం, 40 మదరాసు.

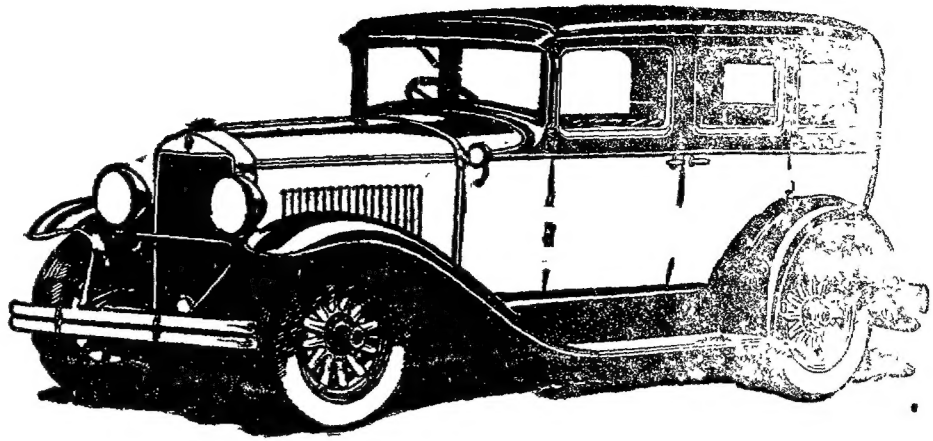
3706

లను అమితపట్టుదల గలిగినవానిగజేయ అధికసంఖ్యాకు లకు చెందిరి. అచ్చటివ ర్తకసంఘమువారందరు అమితపట్టుదల గలిగిన వారలై తమజాతి పురోన్మదియు ఆధిక్యస్థితియు పరిశ్రమముల ఆభివృద్ధి మొదలుగాగలవిషయములన్నియు చర్చించుటకు ఉ దయమున సభజరిపిరి. తదనంతరము భక్తిసమాజసభయును దాని వెనవెంటనే జరిగినది. ఆసాయంకాలమును, మరునాడును గ్రం థాలయ సభ యువకజనసభ సంస్కరణ సభలు జరిగినవి. దేశ భక్తి వామననాయకగారు యాసభలకు గోవానగడి అరుదెం చిరి. నిజముగ దేశమునెడ వీరిభక్తి నిరుపమానము. నైజాం రాష్ట్రమున వీరు పాల్గొననియొక్కమే లేదు. ఆరవలు మహా రాష్ట్రముల ఆంధ్ర లను భేదమునుమంతయొనను వీరియెడ గానము యువకజనసభను వీరు ప్రారంభించుచు యువకులకు వీరొసంగిన సందేశ మతిగంభీరమై యుత్తేజకర్షమై వీరరసమును పురికొల్పు చు సభికులను ధైర్యకవచధారులగ నొనర్చినది. యువకజనస భాధ్యక్షులైన శ్రీశంకరాచార్యుగారి అధ్యక్షోపన్యాస మున గల యుత్సాహమంతయు యువకులయొత్సాహతరంగము లెట్టుమిన్నందుచున్నవో తెలుపుచున్నది. ఆసభ నుందు పాల్గొ ని యువకులవలెనే యువతీమణులును దేశభక్తులైతికి సమము గా పాటుబడవలయునను తీర్మానము నుపపాదించుచు మాట్లాడ డమైనది. అచ్చట జరిగిన మహిళాసభకు శ్రీమతి చాట్రాతిలక్ష్మీ నరసమ్మగారు ఆగ్రాసనాధిపత్యమువహించివీరువిదూషీమణులు. అచ్చటి శ్రీమోక్షమునకు పాతివ్రత్యము శ్రీనిధి గృహపరిశ్ర మములు, అతిబాల్యవివాహముల అనర్థకములగున్న యువవ్య సించిరి. సభయందు శ్రీమతి మాడపాణి మాడికృష్ణమ్మగారును, మహిళాసంఘమునకు కార్యద్రవ్య లగు శ్రీమతి నుందరమ్మగారు ను పాల్గొనిరి. ఈసభయందు ముఖ్యముగ స్త్రీలకు రాటుమునడ జట ఖద్దరు ధరించుటగున్న సందేశమొసంగబడినది. అచ్చటి స్త్రీలు అమాయకరాండ్రుల పల్లెటూరి యు వ కు లు ను, ఘోషనపాటింపు వారైనను అచ్చట జరిగిన అన్నిసభలకును అధికసంఖ్యాకులుగ వచ్చియుండిరి. ఇచ్చట జరిగిన సభ

లన్నిటిని స్వల్ప కాలముననే ముగింపబడినది. సంస్కరణసభ ఆసభకధ్యక్షులు శ్రీయుతి గాడేవల్లి నూర్యప్రకాశరావు ఎం. ఎ. ఎల్. టి. గారు, వీరు హిందూసంఘమునందుగల సంఘచి తపు గోడలన్నియు పగులగొట్టి తమపత్యమును ఋషిరాష్ట్ర ప్రవ ర్తనను సంఘమంతటికిని చూపిరి. వీరికి తమతత్వమున్న సంతకాత్రమును గిట్టదు. నామమాత్రావత్వమును హిందూప్రా వ్యాధర్మమును వీరికింతుకంతయొనను నమ్మకము లేదు. వీరు శుభశ్రోత్రముగలుగుటయును జనించిన ప్రాశస్త్యములయెల్ల మహ మ్మదీయులైనను క్రైస్తవులైనను యెట్టివానైనను అధికము గ ప్రేమించురు. అన్ని సంఘములలోపమును నిష్కృక్షపాతయగ ఖండింతురు. "ఉర్విజనులకెల్ల నొక్కకంచముగట్టి సాక్షులడిసి తలను చెయ్యిపెట్టి,ధనవరుతోగమ్మను" అను శ్లోకమును ద్వారా కృష్ణము వీరియెడెసార్థకమగుచున్నది. ఇక శ్రీనివాసి త్ర్యమన్న పురుషులతో పాటుసమముగ అన్నివిధములను సామ్రాలు యీ ప్రపంచమున శ్రీమతి కొనంగియున్నాడను దృఢవిశ్వాసము గారికి గురు ట్టివారు యానూర్యాపేట సంఘసంస్కరణ సభకు ఆధ్యక్షులగుటండి సభను కాల కాలమునా నీ సమ ప్రదయాగ జరిపించి ఆ సభయందు కజవల్ల ల. వివాహా ముల యావశ్యతను గూర్చి తీర్మానముగ శ్రీనివాసి లక్ష్మీ నరసమ్మగారి పండించి దేశమేమునుగోలవారు నూబాల్కు వివాహముల నిర్మానింపవలయు నని యుద్ఘోషించెడి. బాల్కు నివాహములే గించివని వాదించెడి కొ డరు ధామసపు శ్రీని వాలెకాక వీరు పూర్వాచారములనుగూడ జరిపిన శ్రీని వాయ్యుడు ట్టితీర్మానము నుపపాదించుట వీరికి శ్రీని వాయ్యుని త్ర్యమనందు గల యుబారంబు తెలియజేయబడునది. ఈసభ యంతెనిర్వీణ్యముగ జరుగుటకు గల కారణము శ్రీయుతి మాడ పాణి మాడమంతరావుగారి పట్టుదల ప్రత్యక్షమైతిమి చెప్పక తప్పదు. నూర్యాపేటసభలకువచ్చిన ఆతిథులందఱును భోజన మునుగ గల్గించుటయగు విధుగుడెడల లవరించిన నొక శ్రీ

రక్తమున కెంతయు అభివృద్ధి పడెను. పథలకరణ దెంచిన యువకులెల్లకు అతియత్సాహమును గనుపరచిరి. అందువలన జనపథకు కార్యదర్శులగు మాడపాటి రామచంద్రరావుగారు కార్యకూరులు. ముందువలె చనిచేయగల ధీరులు. ఇది చిన్న గ్రామమైనను అన్ని విషయములందు యత్సాహముగలదు. ఇచ్చట నొక విశిష్టతాదృశ్యాను గూడ జరిగినది. ఈసభల వాహనమిది సభలవాహన పంపాధ్యక్షులుగ వచ్చి వాటి రామకృష్ణ రావు బి. ఎ. ఎల్., ఎల్. బి. గారు మూ వారి సోదరులు మూ యీ సభల నింతజయప్రదముగ ధైర్యముతో జరిపించినందులకు ప్రశంసించవలయును. నిజాంరాష్ట్రము త్వరతో కన్ను దెరుచి తనయన్ను తిని తాను బడయునగాక.

సభలముగిసినప్పటియు దేవదాసీ సంఘమునందలి సోదరీల గృహములకేగి సంఘ సంస్కరణ సంక్షేమముపొందెను. వారి గృహములు వారినిజూచినవృద్ధులు ఏమియు యత్సాహము గన్పట్టలేదు. సంస్కరణ విధాన మింకను వారికి బోధపడలేదు. ఆ యూరితోనున్న నొక కళావంతుల యువకుడు సేనీలుపై నుత్సాహముగ పనిచేయుచున్న వాడైనను జేసెను. మూర్ఖావేట కళావంతులకు సంఘ సంస్కరణ విషయమున జరుగు సంఘము, అవిచేయువనులగున్న బోధయొనర్చడమొకటి. ఈ ప్రచారముందు డక్టరు సేవాసమితి కార్యదర్శులగు శ్రీయంత్ర పేతు మళ్ల సరికొనాముగాను మాతోగలసి పనిచేసిరి. కిక్కిరాబాదు వాస్తవ్యులను, వర్తక సభ కధ్యక్షులగు అంజయ్యగారును పేతుమళ్ల సరికొనాం వంతులుగాను కలసి జాన్ బాల్వంతేదీని నల్లగొండవచ్చి కంట్రాక్టుపనిచేయుచున్న శ్రీమంత్రావుగారు జాన్ బోటీకర్ రావుగారింట బసచేసిరి. వారు ప్రేమ మర్యాదలతో ఆదరించి ఆతిథ్యముపొందెను. తదనంతరము ప్రచారము నందు సహాయ మొనర్చుటకు గ్రంథాలయ శక్తికలిగిన గు. రామలుగారిని పిలిపించి సభను ఏర్పాటుచేయుటయే గాక మాతోగూడ ప్రచారమునకుబంపిరి. వివర తేదీ దేవదాసీ సంఘసభలగున్న గ్రంథాలయపక్షమున బాలికాపాఠశాలయందు సభజరుపడిమయినది. ఆ సభకువచ్చిన ప్రముఖులు కొందరు విరాళ మొసంగిరి. సభకు దెంచిన స్త్రీలు ముఖ్యముగ కళావంతుల సోదరీలే. ఇచ్చట కళావంతులతో కొందరిస్త్రీలుకొందరు మహమ్మదీయు లేదో విధముగ మొదలు సంబంధపడినను తరువాత ధార్మికముగ వారిని వివాహము లొనర్చుకొను మన్నటుక లెలిసినది. కళావంతులతో ప్రముఖులగు శ్రీమతి భానుమతమ్మగారిని దర్శించి వారికొమార్తెలకు వివాహము లొనర్చుట, కొమారుల విద్యావంతుల నొనర్చుట మున్నగు కార్యములకు సంకల్పించడమైనది. నల్లగొండలో రామ బోటీకర్ రావుగారి పతీమణియై తల్లిగారును మామజూపిన ప్రేమపంతోషములకు కృతజ్ఞులు. రామబోటీకర్ రావుగారు దైవభక్తులు, ఉదారహృదయులు, లోకజ్ఞానులు. నల్లగొండ చరిత్రాత్మకముగ గన్పట్టినది గ్రామమునుట్లును ఎత్తయిన కొండలు గలవు. చూచుట కెంతయు సుందరముగా నున్నది. ఆయానందముగ బావుల నీరంతయు మంచినీరయని యు హైదరాబాదునకు పంపించినను ఇచ్చట కేమియు అటువంటి అశాశ్వతకరముగ వ్యాధులు రావనియు అచ్చటి వారలు చెప్పిరి. నల్లగొండసమీపముననే పానుగల్లు అనే గ్రామము గలదు. ఆ గ్రామముందుగల పాటిమన్నంతయు బంగారమేయని చెప్పినను చెప్పవచ్చును. ఇచ్చటిమట్టిలో సూరేశ్వరము లభించును. దానిని తయారుచేయుటకు యెచ్చట మేముగాచియున్నాము. ఇచ్చట పురాతనదేవాలయములు అద్భుతశిల్పములతో తనరాచున్నవి. అవి చూచినంతనే అద్భుతానందమైనదయ్యుట లోనగావలసినదైనది. పూర్వపు జోన్నత్యమును దెలుపునట్టి యాదేవాలయముల కింతటి గతిపట్టెనా భగవంతుడా యని తలపోయుచు మా తివాంధోళవలతోగూడి భారతదేశమున కేవిధముగ సేనీకేయవలయునో ఎట్లు యాతనవుల మాత కర్పించి ధన్యులుగావలయునో యని పరితపించడమైనది. అందుగల దేవాలయములకు మాపదిప నైవేద్యములు గలవుగాని కొన్ని దేవాలయములు మాత్రము శిథిలముచేయబడి పల్లెకాయలు కుమ్మరుల్ల కంపలు శాగజేముళ్లతోనిండియున్నవి. ఆదేవాలయములయొక్క కోధనేమని జర్జించిన తీరును. దానిని పరిరంపగల కవి తాత్కాలిక పోయినందులకు విచారింపవలసినదైనది. ఆరాతిసంభముల నిగనిగలు భారత రామాయణ చరిత్రాత్మకముగ విగ్రహ చెక్కడములు ఆదేవాలయము చుట్టును చతుస్సంభా కృతులు గలిగిన మంటపములు పర్యవృత్తియైన దేవీవిగ్రహములు గుడిశోపలనున్న పెద్ద శివలింగము యిది యంతయు చూచి డిగ్గము జేందడమయినది. నైకాము రాష్ట్రమునందుగల ఉన్నత పవిత్రదేవాలయములకట్టిగతి ఏకపట్టెనో ఈస్థి క్రొవ్వకు కారకులనెవరైన. హిందువులయొక్క సోమరితనము పిరికితనము వికమత్యతా విహీనము నచ్చట మూర్తిధించిన దౌర్భాగ్య దేవతలకెన్నట్టినది. నిజాంరాష్ట్రాంగ్రులు నూతన దేవాలయ ప్రతిష్ఠలకు గవంగక ప్రాచీన ఉన్నతదేవాలయముల పునర్నిర్మాణ మొనర్చి తమ ధైర్యమును ఆంధ్రలోకమునకు చాటుకొందురుగాక! జాన్ కెవ తేదీని నల్లగొండనుండి హైదరాబాదునకు వెడలి

ప్రజామోదమును బడయుచున్న వి.

నూతన గ్రహంవేజ్ మోటారుకార్లు ప్రవేశమైన దాది 3 నెలలలోగానే, చాల ఖర్చయినవి. గత 18 వత్సరములలో ఏ నెలలోను నిన్ని అమ్మలేదు. అదియే ప్రజాసమ్మతిని తెలుపుచున్నది.

Joseph B. Graham
Robert B. Graham
Ray A. Graham

పంచవిధ ఛాసిస్లపై విశాలమైన బాడీలమర్చబడినవి. 6 లేక 8 నిలదొడ్డు గలవి. పై వంటము గ్రహంవేజ్ 614 మాదిరి 5 ప్యాసంజరులనెడక. 4 స్పీడ్ బ్రాక్స్ విషయక ఏర్పాటుచేయబడినది.

దక్షిణభిందీయ ప్రాదేశాబాదునకు పష్టయిదారు: ఫ్రెడెక్ ట్ అండు కో, 2/11, మాంటుకోడ్లు, మదరాసు. (బాంచీ: బెంగళూరు, ఊటి, కోయంబత్తూరు, కిక్కిరాబాదు. డిల్లీ, ఢాకా యిస్లామీ అండు కో, ఎల్ టి. సి. జి. రావ్ అండు కో, ఫ్రెజూర్. ఫ్యాక్టరీ రిజనల్ ప్రతినిధి, లార్డెస్ పి. కెంటో 28 ఛాకంధి, కొలంబో (సిల్వా) బోమ్బేబాసు నెం 878.

GRAHAM-PAIGE

సంస్కరణ ప్రయోగగు గాడేవల్ల నూతనకారావుగారి కతి తులమైరి. వారు తమ పతీమణియైన సత్యవతి దేవిగారి అశాశ్వతములన ఆ పృథ్వియందుండవలసి వచ్చినను మా కార్యక్రమమునందు తత్త్వము పాల్గొని యువకసంఘాధ్యక్షులైన శ్రీకంకరవారాయణగారిని గూడ తమతో కలుపుకొని కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. మొదటికార్యము నిజాంరాష్ట్రపక్షమున దేవదాసీ యంగరణ కొరకు పాటుబడుచున్న హిందూయవతి కేదబాలయ సహాయకమై యొక విజ్ఞాపన సిద్ధపరచి అందు దేశభక్తులను, గ్రామప్రముఖులను ఆయినట్టి వాసునాయక్ గారు శ్వాసముర్రీ కేశవరావుగారు మాడపాటి వాసుమంతరావుగారు మున్నగు ప్రముఖుల చేత్రాల్లు తీసుకొని విజ్ఞాపనపత్రమును హైదరాబాదు పత్రికలకు పంపించి తదనంతరము సంస్కారసభాపక్షమున విశేషపరిశీ తియేటరునందు దేశభక్త వాసున నాయక్ గారి అధ్యక్షతక్రింద దేవదాసీ యంగరణ యను సభ 12 వ తేదీని జరిపించిరి.

ఆనాటి సాయంకాలమున వక్రము కురియుటచే యెక్కువమంది రాజాలకపోయినను ముఖ్యప్రముఖులు హైదరాబాదు సిక్కిరాబాదులనుండి వచ్చియుండిరి. ఆనాటిసభ జయప్రదముగనే జరిగినది. సభయందు సంస్కరణాభిమానులైన కేశవరావుగారు తనవ్యసించు మరీయొక సభజరిగిన బాగుండునని నడిచిరి. తదనంతరము వాసుననాయకులు తనవ్యసించు తమ సహాయదరాబాదు నందొక జలసానుపిలిచిరియు అచ్చట నేత్యుల నృత్యగానములు జరుగుచుండగా సేన సల్లినవృద్ధులు అచ్చటివారు నన్నుజూచి ఇది దేశీయముగాదు. స్వదేశీయని నన్నుహుర్పుండపనిరియు అప్పుడు తానిట్లు చెప్పిననియు నడిచిరి. "పాటిగ్రహంవేజ్ మోటారుకార్లు యిట్టిసీతాహృమై నకృత్యము లొనర్చు స్త్రీలందరునాకువిదేశీయులేయని చెప్పగా వెంటనే యొక మహమ్మదీయ ముద్దుమనిసి యిమాటలని దాని

పత్యమున కానందించుచు తమ వాలింగనము జేసుకొనిరియు నుడిచిరి. ఇట్టి యంగరణ కేర్పడిన సంపకందరు సహాయమును జేయవలయునని పత్రికల నందర హెచ్చరించిరి. తిరిగి 16 వ తేదీని శ్రీకృష్ణదేవరాయ భవనముందు యువకజనపక్షమున సభ జరిగినది. సభయందు దేశభక్త వాసున నాయకుగారును రెడ్డి ప్రముఖులగు పింగళి వెంకటరెడ్డిగారును హైదరాబాదు కొత్తా లుగారును వెంకటరామరెడ్డిగారును, గునిరాం హరిరాం, లాల్లి మేజ్జి, మాడపాటి వాసుమంతరావుగారు అదితరప్రముఖులు గలరు. వాసుననాయకుగారి పతీతిలకమును, హనుమంతరావుగారి పతీతిలకమును ఇంకను అనేకులు స్త్రీలు బిచ్చేసిరి. ఆనాటి సభయందు దుపన్యసించిన పిమ్మట ఆ యువశ్యాసమును ఉడుదు భాషయందు శ్రీ మాడపాటి వాసుమంతరావుగారు రందరకు విశేషముగనటుల నుపన్యసించిరి. తదనంతరము వాసుననాయకు గారు మేయొకవ్యవంటి పాశ్చాత్య స్త్రీలు మనదేశమున స్త్రీల యందుగల దోషములను వర్ణించుచు వ్రాసిన వ్రాతలకు గురిగా కుండ స్త్రీ పవిత్రధర్మమును గాపాడుటకు యెట్టి లక్షణము నమందరియు తప్పక బోషించవలయునని యుద్వేగించిరి. తరువాత కొత్తా లు వెంకటరామరెడ్డిగారు ఇట్టిసంస్థ మన ద్రాగ రాబాదునకుగూడ యొకటియొందిన మందిదనియు జనులకు సహాయము చేయవలసినదిగ బోధించు యుడుదుభాషలో నుపన్యసించిరి. ఉపశ్యాసములు ముగిసినవెంటనే విరాళములపట్ల ప్రారంభించిరి. శ్రీవాసున నాయకుగారు, గునిరాం హరిరాం గారు, కొత్తా లు వెంకటరామరెడ్డిగారు, సభాధ్యక్షుల వహించిన కేశవరావుగారు, లాల్లి మేజ్జిగారు మాడపాటి వాసుమంతరావుగారు, రంగధామనాయకుగారు విరాళముల నొసంగిరి. ఈ వివరముల పట్టికనీక్రింద ప్రకటింపబడును. యువకసంఘము అవతలగ యేర్పడినను యంతయు యత్సాహముతో స్త్రీ పవిత్రత సంబంధ మైన యిహిందూయవతీ

WANTED.
For the High School
Department Hindu College,
Masulipatam.
 A fully qualified (Telugu) Vidwan Salary according to qualifications. Apply to the Head Master before the 21st July 1928. 4951

బేజిక్ వెంట్రుకలు రాలిపోయేటట్లు
చేసేపాడి లేక మీగడ

అనేక సంవత్సరముల క్రిందటనుండి మన హైందవ స్త్రీలు దేహమం దంతటను వెండ్రుకలుండుట అనారోగ్యమనియు రోతయనియు చెప్పుచుందురు. అయితే యిదివరకు ననేక ఉపాయములు కనిపెట్టిన్ని బాధను కలిగించెడివిగా నుండినవి. వెలసనముగా తయారయినటువంటి మార్గములు నపాయకరము లైనవి. తాత్కాలపు శాస్త్రజ్ఞులు యిటువంటిమందును నింతవరకు కనిపెట్టలేదు. బేజిక్ డెస్లేటరీ, మందుల మాపులందును, బజూరులలోను లేక న్యయముగా మార్టిక్ అందు హ్యోరిస్ లిమిటెడ్, వాటర్లూ వీధి, కలకత్తా. మీరు ఒకసారి నుపయోగించిన, యెల్లప్పుడును నుపయోగింతురు. 4795 మారిస్ అండ్ హారిస్, 151, నుంకరామకెట్టివీధి, మద్రాసు.

మాదీఫలర సాయనము
 "గర్భిణీస్త్రీలకు కల్పతరువంటిది" వేవిల్లు, పైత్యము వికారము, తలతిరుగుట, కడుపులోమంట, నొటనీయరుట, నోటిపూత, అజీర్ణము, వర్ణమంటలు, వాంతులు మొదలైనవాటిని బోగొట్టును. వెల బుడ్డి 15 1-8-0. 2125 అరరసాయనశాల ముక్కాల (క.పా.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నవంబరు

లోక ప్రసిద్ధమైనది. దీనిని
సమానమైనది నేరులేదు.
చక్కవా ధులకు సంజీవిని
అది. ఎన్ని టకు దొరుకును.

దేశ రంగసాధంశెట్టి అందు బృందస్య, నెం 12, బందరు వీధి, హైదరాబాద్.

1727

దేవీభాగవతము

పండిత దాను శ్రీరామకవిచే ఆంధ్రమున వ్రాయబడినది.
12 స్కంధములు, 12000 పద్యములు 800 పుటలు వెల రు. 5
వి. పి. ఖర్చులు 0-12-0 4 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము.

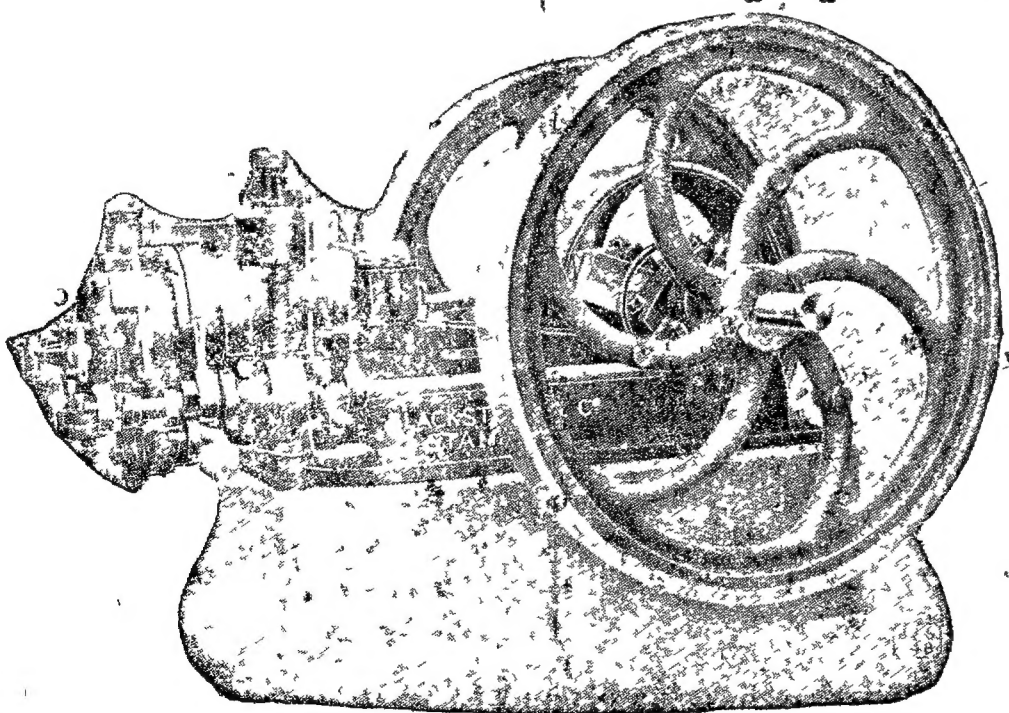
VADE MECUM వేడి మెకం

ఇంగ్లీషుభాష నేర్చుకొనుటకు ఉపయుక్తమగు గ్రంథము వెల రు 0-8-0
వైరెండు గ్రంథములకును అందమైన అచ్చుపనులకు, బైండు, రబ్బరుస్టాంపులు, సిల్లు,
ఎంగ్రేవింగు పనులకు ఈవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

వాణిజ్య, బేజవాడ

బ్లాక్ స్టోన్

కోల్డ్ స్టోన్ గు క్రాడు ఆయిల్ ఇంజనులు
9 నుండి 600 బి. హెచ్. పి. వరకు గలవు.
ఇదివరలో లేనంత కొద్ది ఖర్చుతో పనిచేయుపీలుగలదు.

ప్రతి బి. హెచ్. పి. 1-కి
గం 1-కి కావలసిన నూనెయును,
లూబ్రికేటింగు ఆయిలు
కగు ఖర్చు
3 దమ్మిడిల కంటెను తక్కువగానే
యుండును.

మార్కెట్ నన్ను అందుకంవెనీ,

(ఇండియా) లిమిటెడ్.,

ఇంజనీరులు

852

నెం 9, సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

ప్రెంబిలీసులు: బేజవాడ, తంజావూరు, కోయంబుత్తూరు.